

“NBCBank” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti
2018-ci il üzrə -ci il üzrə İdarəetmə
hesabatlarına dair tələblər haqqında

1. Emitentin adı:

Tam adı: NBCBank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

Təşkilatı hüquqi forması: Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

Qısaldılmış adı: NBCBank ASC

2. Emitentin dövlət qeydiyyatı haqqında məlumat.

Dövlət qeydiyyata alındığı tarix 30.12.1992

Lisənziya nömrəsi 112

Vergi ödəyicisinin eyniləşdirmə nömrəsi 1700130681

3. Emitentin hüquqi ünvanı, poçt ünvanı və əlaqə telefonları

Bakı, MNərimanov küç., 2054 cü məhəllə

Az1029, Azərbaycan

514-01-28, 514-01-86

4. Emitentin adında və təşkilati-hüquqi formasında dəyişikliklər

Emitentin adında və təşkilati-hüquqi formasında dəyişiklik olmamışdır.

5. Emitentin hesabat dövrü ərzində yaranmış və ləğv edilmiş filialları haqqında məlumat

Emitentin hesabat dövrü ərzində yaranmış və ləğv edilmiş filialları olmamışdır.

6. Emitentin bütün törəmə və digər müəssisələrin nizamnamə kapitallarında olan iştirak payı

1 "Rəvan Sığorta" ASC -	8.54%
2 "Muğan Futbol" klubu –	40 %
3 "NBC lizing" -	20%

7. Emitentin məşğul olduğu fəaliyyət istiqamətləri

Qanunvericiliklə müəyyən olunmuş qaydada bank fəaliyyətini həyata keçirir.

8. Emitent lisenziya və ya icazəyə malik olduqda, onlar üzrə fəaliyyət növləri və qüvvədə olma müddətləri

AR Milli Bank tərəfindən verilmiş 30 dekabr 1992-ci il tarixli 112 N-li Bank lisenziyası, müddətsiz

9. Emitentin təklif etdiyi məhsullar və xidmətlər

Kreditlər məhsulları, depozit məhsulları, təcili pul köçürmələri, plastik kart əməliyyatları, kassa əməliyyatlarının aparılması, valyuta mübadilə əməliyyatları, cari hesablar üzrə əməliyyatlar (ölkədaxili və ölkəxarici əməliyyatlar), bank qərantiyalarının verilməsi , akkreditiv üzrə əməliyyatların aparılması, əmanət seyflərinin icarəsi vəs.

10 . Emitentin işçilərinin sayı və onun rüblük dinamikası

31.03.2018-ci il–252

30.06.2018-ci il – 249

30.09.2018-ci il – 262

30.12.2018-ci il – 265

11. Emitentin idarəetmə, icra və nəzarət orqanları haqqında məlumat

Səhmdarların ümumi yığıncağı, Müşahidə şurası, İdarə Heyəti və Audit Komitəsi

12. Emitentin Müşahidə Şurasının üzvləri haqqında məlumat:

<i>Qənhərov Fuad Əlinağı oğlu</i>	<i>Müşahidə Şurasının Sədri</i>
<i>Rüstəmov Oqtay İzzət oğlu</i>	<i>Müşahidə Şurasının üzvü</i>
<i>Nəsibov Famil Nofəl oğlu</i>	<i>Müşahidə Şurasının üzvü</i>

13. Emitentin İdarə heyətinin üzvləri haqqında məlumat:

<i>Qasimov Səid Rauf oğlu</i>	<i>İdarə heyəti sədrinin v. i. e</i>
<i>Zeynalov Kazım Ağa Həsən oğlu</i>	<i>İdarə heyəti üzvü</i>
<i>Əliyev Qasım Kamil oğlu</i>	<i>İdarə heyəti üzvü</i>

14. Emitentin Audit Komitəsi haqqında məlumat:

<i>Əliyev Aləmşad Cavanşir oğlu</i>	<i>Audit Komitəsinin Sədri</i>
<i>Məmmədov Mehti Yaşar oğlu</i>	<i>Audit Komitəsi üzvü</i>
<i>İsmayılov Anar İlham oğlu</i>	<i>Audit Komitəsi üzvü</i>

**15. Emitentin fiziki və hüquqi şəxs olan səhmdarlarının ayrı ayrılıqda
sayı**

<i>Hüquqi şəxs</i>	<i>2</i>
<i>Fiziki şəxs</i>	<i>7</i>

16. Emitentin dövriyyədə olan investisiya qiymətli kağızlarının buraxılışları haqqında

Emitentin dövriyyədə olan investisiya qiymətli kağızlarının buraxılışları olmamışdır.

17. Nizamnamə kapitalında Emitentin payı beş faizdən az olmayan şəxslər haqqında məlumat

Nur gün Qrup" Məhdud Məsuliyyətli Müəssisə	6.02 %
Əliyev Nuru Yaşar oğlu	65.90
Səfiyeva Nüşabə Yaşar qızı	6.16 %
Kamalova Aynur Əhməd qızı	6.42 %
Usubova Aysel Yusif qızı	6.42 %

18. Nizamnamə kapitalında Emitentin payı beş faizdən az olmayan hüquqi şəxslər haqqında məlumat

"Nur gün Qrup" Məhdud Məsuliyyətli Müəssisə (VÖEN 1400235291)

3 854 860,76 6.02% (Hüquqi ünvanı : Bakı, MNərimanov küç., 2054 cü məhəllə)

19. Emitentin səhmdarlarının hesabat dövrü ərzində keçirilmiş növbəti ümumi yığıncaqları barədə məlumat

Hesabat dövrü ərzində Səhmdarların bir növbəti və doqquz növbədənkənar olmaqla, cəmi 10 ümumi yığıncağı keçirilmişdir.

20 . Hesabat ili ərzində Emitent tərəfindən səhmlər üzrə ödənilmiş dividendlər haqqında məlumat

Ödənilməmişdir

21. Səhmlərin yerləşdirilməsinin həyata keçiriləcəyi fond birjası haqqında məlumat

Tam adı - Bakı Fond Birjası QSC

Qısadılmış adı - "BFB-QSC

VÖEN- 1700262271

Hüquqi ünvan - Bakı şəh, Babək pr-ti, Ə. Quliyev 11/13

Faktiki ünvan - Bakı şəh. Babək pr-ti, Ə. Quliyev 11/13

22. Emitent tərəfindən bağlanmış xüsusi əhəmiyyətli əqdlər barədə məlumatlar

Belə əqdlər bağlanmamışdır.

23. Emitent tərəfindən aidiyyatı şəxslərlə bağlanmış əqdlər barədə məlumatlar

2018- ci il ərzində aidiyyatı şəxslərlə bağlanmış kredit əqdlərin 31.12.2018 tarixinə qalığı 256 min manat məbləğində olmuşdur. 2018 ci ilin sonuna aidiyyatı şəxslərlə bağlanmış bütün kredit əqdlərinin məbləği isə 8364,54 min manat , qarantıya əqdlərinin məbləği 121 min manat təşkil etmişdir.

İdarə heyəti sədrinin v.i.e

Qasimov Səid Rauf oğlu

Baş mühasib

A large, stylized blue signature is written over the stamp area, corresponding to the Chief Accountant.

Yaqubov Vüqar Qabil oğlu

“NBC BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

**Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına
Uyğun Hazırlanmış Maliyyə Hesabatları və
Müstəqil Auditorun Hesabatı**

31 dekabr 2018-ci il tarixində bitən il üzrə

“NBC BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MÜNDƏRİCAT

	Səhifə
31 DEKABR 2018-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ MALİYYƏ HESABATLARININ HAZIRLANMASI VƏ TƏSDİQ EDİLMƏSİ İLƏ BAĞLI RƏHBƏRLİYİN MƏSULİYYƏTİNİN BƏYANI	1
Müstəqil auditorun hesabatı	2-3
Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat	4
Mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabat	5
Kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat	6
Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat	7
Maliyyə hesabatları üzrə qeydlər	8-63

**MALİYYƏ HESABATLARININ HAZIRLANMASI VƏ TƏSDİQ EDİLMƏSİ İLƏ BAĞLI
RƏHBƏRLİYİN MƏSULİYYƏTİNİN BƏYANI
31 DEKABR 2018-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ**

Aşağıdakı bəyanat, müstəqil auditorun hesabatının 1-ci səhifəsində göstərilmiş auditorun rəyində olan vəzifələr haqqında müddəalarla birgə oxunmalıdır və "NBC Bank" ASC-nin (bundan sonra "Bank") maliyyə hesabatları ilə əlaqədar rəhbərlik və müstəqil auditor arasında müvafiq vəzifə bölgüsünü əks etdirmək məqsədi daşıyır.

Bankın 31 dekabr 2018-ci il tarixində bitən il üzrə maliyyə vəziyyətini, fəaliyyətinin nəticələrini, pul vəsaitlərinin hərəkəti və kapitalda dəyişiklikləri Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına ("MHBS") müvafiq qaydada əks etdirən maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına görə rəhbərlik məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarını hazırlayarkən, rəhbərlik:

- Müvafiq mühasibat prinsiplərinin seçilməsi və uyğun olaraq tətbiq edilməsi;
- Məntiqli və məqsəduyğun qərarların və təxminlərin qəbul edilməsi;
- Hər hansı əhəmiyyətli kənarlaşmaların açıqlanması və maliyyə hesabatlarında izah edilməsi şərti ilə MHBS-nin tələblərinə riayət olunması və;
- Əgər yaxın gələcəkdə, Bankın normal şərtlər altında fəaliyyətini davam etdirəcəyi güman edilirsə, hesabat tarixinə maliyyə hesabatlarının fəaliyyətin davamlılığı prinsipi əsasında hazırlanmasına görə məsuliyyət daşıyır.

Rəhbərlik həmçinin:

- Bankın daxilində səmərəli və yüksək səviyyəli daxili nəzarət sisteminin təşkili, tətbiqi və qorunması;
- Bankın maliyyə hesabatlarının MHBS-a uyğun olaraq hazırlanması və maliyyə vəziyyətini istənilən zaman düzgün əks etdirən mühasibat uçotu sisteminin təşkil olunması;
- Mühasibat uçotunun Bankın fəaliyyət göstərdiyi ölkədə qəbul edilmiş qanunvericilik və mühasibat uçotu standartlarına müvafiq qaydada aparılması;
- Mümkün imkanlardan istifadə edərək Bankın aktivlərinin mühafizə edilməsinin təşkil olunması və;
- Saxtakarlıq, yanlışlıq və digər qanuna uyğunsuzluq hallarının müəyyən edilməsi və qarşısının alınması üçün məsuliyyət daşıyır.

31 dekabr 2018-ci il tarixində bitən il üzrə maliyyə hesabatları Bankın rəhbərliyi tərəfindən 06 may 2019-cu ildə təsdiq edilmişdir.

İdarə Heyəti adından:

Cənab Səid Qasımov
İdarə Heyətinin sədri

06 may 2019-cu il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Cənab Baxış Məlikov
Maliyyə departamentinin rəhbəri

06 may 2019-cu il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

MÜSTƏQİL AUDİTORUN HESABATI

“NBC Bank” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin Səhmdarlarına və İdarə Heyətinə:

Rəy

Biz “NBC Bank” ASC-nin (bundan sonra “Bank”) 31 dekabr 2018-ci il tarixinə təqdim edilən maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatın və həmin tarixdə tamamlanan il üzrə mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlirlər haqqında hesabatın, kapitada dəyişikliklər haqqında hesabatın və pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatın, eləcə də əsas uçot siyasətinin və digər izahedici məlumatların xülasəsindən ibarət olan maliyyə hesabatlarının audit yoxlamasını apardıq.

Bizim rəyimizcə, hazırkı maliyyə hesabatları “NBC Bank” ASC-nin (bundan sonra “Bank”) 31 dekabr 2018-ci il tarixinə maliyyə vəziyyətini və həmin tarixdə tamamlanan il üzrə maliyyə nəticələrini və pul vəsaitlərinin hərəkətini bütün əhəmiyyətli aspektlər baxımından Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına uyğun olaraq düzgün əks etdirir.

Rəyin bildirilməsi üçün əsas

Biz auditi Beynəlxalq Audit Standartlarına uyğun aparmışıq. Bu standartlar üzrə bizim məsuliyyət rəyimizin “*Maliyyə hesabatlarının auditinə görə auditorun məsuliyyəti*” bölməsində əks etdirilir. Biz Mühəsiblər üçün Beynəlxalq Etika Standartları Şurasının dərc etdiyi Peşəkar Mühəsiblərin Etika Məcəlləsinə uyğun olaraq Bankdən asılı olmadan müstəqil şəkildə fəaliyyət göstəririk.

Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz audit sübutu auditor rəyinin bildirilməsi üçün yetərli və müvafiq əsası təmin edir.

Maliyyə hesabatlarına görə rəhbərliyin və korporativ idarəetmə üzrə cavabdeh olan şəxslərin məsuliyyəti

Rəhbərlik hazırkı maliyyə hesabatlarının Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarına uyğun olaraq hazırlanması və düzgün təqdim edilməsi, eləcə də firılacaqılıq və yaxud səhv nəticəsində yaranmasından asılı olmayaraq, əhəmiyyətli təhriflər olmayan maliyyə hesabatlarının hazırlanması üçün rəhbərliyin zəruri hesab etdiyi daxili nəzarət sisteminə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarının hazırlanması zamanı rəhbərlik, Bankı ləğv etmək və ya onun fəaliyyətini dayandırmaq istəyi yaxud bundan başqa hər hansı digər real alternativini olmadığı hallar istisna olmaqla, Bankın öz fəaliyyətini fasiləsiz davam etdirmək qabiliyyətinin qiymətləndirilməsi, uyğun olduqda fəaliyyətin fasiləsizliyi ilə bağlı məlumatların açıqlanması və fəaliyyətin fasiləsizliyi prinsipinə əsasən maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına görə məsuliyyət daşıyır.

Korporativ idarəetmə üzrə cavabdeh olan şəxslər Bankın maliyyə hesabatlarının hazırlanması prosesinə nəzarət üçün məsuliyyət daşıyırlar

Maliyyə hesabatlarının hazırlanması zamanı rəhbərlik, Bankı ləğv etmək və ya onun fəaliyyətini dayandırmaq istəyi yaxud bundan başqa hər hansı digər real alternativini olmadığı hallar istisna olmaqla, Bankın öz fəaliyyətini fasiləsiz davam etdirmək qabiliyyətinin qiymətləndirilməsi, uyğun olduqda fəaliyyətin fasiləsizliyi ilə bağlı məlumatların açıqlanması və fəaliyyətin fasiləsizliyi prinsipinə əsasən maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına görə məsuliyyət daşıyır.

Korporativ idarəetmə üzrə cavabdeh olan şəxslər Bankın maliyyə hesabatlarının hazırlanması prosesinə nəzarət üçün məsuliyyət daşıyırlar.

Maliyyə hesabatlarının auditinə görə auditorun məsuliyyəti

Bizim məqsədimiz saxtakarlıq yaxud səhv nəticəsində yaranmasından asılı olmayaraq maliyyə hesabatlarında əhəmiyyətli səhvlərə yol verilmədiyinə dair kifayət qədər əminlik əldə etmək və rəyimizi özündə əks etdirən auditor hesabatının hazırlanmasından ibarətdir. Kifayət qədər əminlik dedikdə yüksək əminlik səviyyəsi nəzərdə tutulur. Lakin belə əminlik səviyyəsi Beynəlxalq Audit Standartlarına uyğun auditin aparılması zamanı bütün əhəmiyyətli təhriflərin aşkar olunacağına zəmanət vermir. Fırıldaqqılıq və ya səhv nəticəsində yarana biləcək təhriflər o halda əhəmiyyətli hesab edilir ki, onlar ayrı-ayrılıqda və ya bütövlükdə maliyyə hesabatları əsasında istifadəçilərin qəbul etdikləri iqtisadi qərarlara təsir göstərə bilsin.

Beynəlxalq Audit Standartlarına uyğun aparılmış audit çərçivəsində biz auditin aparıldığı bütün müddət ərzində peşəkar mülahizələr irəli sürür və peşəkar skeptisizmi saxlayırıq. Bundan əlavə biz:

- Saxtakarlıq yaxud səhv nəticəsində yaranmasından asılı olmayaraq maliyyə hesabatlarının əhəmiyyətli dərəcədə təhrif edilməsi risklərini müəyyən edir və qiymətləndirir, bu risklərə qarşı audit prosedurları işləyib hazırlayır və tətbiq edir; rəyimizin bildirilməsi üçün yetərli və müvafiq əsas təmin edən audit sübutu əldə edirik. Fırıldaqqılıq nəticəsində yaranan əhəmiyyətli təhriflərin aşkar edilməməsi riski səhv nəticəsində yaranan əhəmiyyətli təhriflərin aşkar edilməməsi riskindən yüksəkdir. Belə ki, fırlıdaqqılıq gizli sövdələşmə, saxtakarlıq, məlumatların bilərəkdən göstərilməməsi, təhrif edilmiş şəkildə təqdim edilməsi və ya daxili nəzarət sistemində sui-istifadə hallarını nəzərdə tutur.
- Bankın daxili nəzarət sisteminin effektivliyi barədə rəy bildirmək üçün deyil, şəraitə uyğun audit prosedurlarının işlənilib hazırlanması məqsədilə audit üçün əhəmiyyətli olan daxil nəzarət sistemi üzrə məlumat əldə edirik.
- Tətbiq edilən uçot siyasətlərinin uyğunluğunu, uçot təxminlərinin və rəhbərlik tərəfindən hazırlanmış müvafiq açıqlamaların əsaslı olduğunu qiymətləndiririk.
- Fəaliyyətin fasiləsizliyi ilə bağlı rəhbərliyin mülahizələrinin uyğunluğu və əldə edilmiş audit sübutlarına əsasən Bankın fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyəti ilə bağlı əhəmiyyətli dərəcədə şübhə yarada biləcək hadisə və şərait üzrə qeyri-müəyyənliyin mövcud olub-olmamasına dair fikir bildiririk. Əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olduğu barədə nəticəyə gəldikdə, biz auditor rəyimizdə diqqəti maliyyə hesabatlarındakı müvafiq açıqlamalara cəlb etməli, belə açıqlamalar yetərli olmadıqda, rəyimizi dəyişdirməliyik. Nəticələrimiz auditor hesabatının tarixinədək əldə edilmiş audit sübutlarına əsaslanır. Lakin gələcək hadisə və şəraitlər Bankın fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətini dayandırmasına səbəb ola bilər.
- Maliyyə hesabatlarının ümumi təqdimatını, strukturunu və məzmununu, o cümlədən açıqlamaları və maliyyə hesabatlarında mövcud əməliyyatlar və hadisələrin düzgün təqdim edilməsini qiymətləndiririk.

Biz digər məsələlərlə yanaşı, planlaşdırılan audit prosedurlarının həcmi və vaxtı, əhəmiyyətli audit nəticələri, eləcə də audit prosesində müəyyən etdiyimiz daxili nəzarət sistemindəki əhəmiyyətli çatışmazlıqlar barədə məlumat təqdim edirik.

06 may 2019-cu il

Bakı, Azərbaycan Respublikası

RSM Azerbaijan

“NBC BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ VƏZİYYƏTİ HAQQINDA HESABAT

31 DEKABR 2018-Cİ İL TARİXİNƏ

(Azərbaycan Manatı ilə)

	Qeyd	31 dekabr 2018-ci il	31 dekabr 2017-ci il
AKTİVLƏR			
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	6	7,253,168	4,906,705
Banklardan və digər maliyyə qurumlarından alınacaq vəsaitlər	7	18,521,084	19,107,597
Müştərilərə verilmiş kreditlər	8	188,887,779	140,241,807
Digər məcmu gəlirlər vasitəsi ilə ədalətli dəyərdə tanınan kapital alətləri	9	760,005	-
Satılabilən investisiya qiymətli kağızları	9	-	760,005
Asılı müəssisələrə qoyulmuş investisiyalar	10	29,222	29,222
Əmlak və avadanlıqlar	11	59,246,488	25,437,982
Qeyri-maddi aktivlər	11	219,042	184,832
Digər aktivlər	12	2,276,614	6,718,139
CƏMİ AKTİVLƏR		277,193,402	197,386,289
ÖHDƏLİKLƏR			
Banklara ödəniləcək vəsaitlər	13	821,466	1,331,466
Digər maliyyə qurumlarına ödəniləcək vəsaitlər	14	116,959,210	69,378,353
Müştəri hesabları	15	105,825,245	75,522,206
Digər öhdəliklər	16	1,111,777	574,682
CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR		224,717,698	146,806,707
KAPİTAL			
Nizamnamə kapitalı	17	64,000,205	64,000,205
Yığılmış zərər		(11,524,501)	(13,420,623)
CƏMİ KAPİTAL		52,475,704	50,579,582
CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR VƏ KAPİTAL		277,193,402	197,386,289

İdarə Heyəti adından:

Cənab Səid Qasımov
İdarə Heyətinin sədri

06 may 2019-cu il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Cənab Baxış Məlikov
Maliyyə departamentinin rəhbəri

06 may 2019-cu il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

“NBC BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MƏNFƏƏT VƏ YA ZƏRƏR VƏ DİGƏR MƏCMU GƏLİR HAQQINDA HESABAT

31 DEKABR 2018-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

(Azərbaycan Manatı ilə)

	Qeyd	31 dekabr 2018-ci il tarixində bitən il üzrə	31 dekabr 2017-ci il tarixində bitən il üzrə
Faiz gəlirləri	18	17,993,747	14,304,234
Faiz xərcləri	18	(11,023,008)	(6,478,650)
Faiz gəliri yaradan aktivlər üzrə ehtimal edilən zərər üçün ehtiyatlar təmin olunmamışdan əvvəl xalis faiz gəliri			
		6,970,739	7,825,584
Maliyyə aktivləri üzrə ehtimal edilən zərər üçün ehtiyatlar	19	(1,375,718)	(4,345,365)
Xalis faiz gəlirləri			
		5,595,021	3,480,219
Xarici valyuta ilə əməliyyatlar üzrə xalis gəlir		1,239,717	1,881,745
Haqq və komissiya gəlirləri	20	1,847,375	1,020,497
Haqq və komissiya xərcləri	20	(448,095)	(460,062)
İnzibati və digər əməliyyat xərcləri	21	(7,220,638)	(5,573,229)
Asılı müəssisələrə yatırılmış investisiyalardan zərər payı	10	-	(3,871)
Digər gəlirlər		54,899	18,934
Digər xərclər		(185,527)	-
Mənfəət vergisindən əvvəl gəlir			
Mənfəət vergisi gəliri	22	-	-
İL ÜZRƏ XALIS GƏLİR		882,752	364,233
DİGƏR MƏCMU GƏLİRLƏR		-	-
CƏMI DİGƏR MƏCMU GƏLİRLƏR		-	-
İL ÜZRƏ CƏMI MƏCMU GƏLİR		882,752	364,233
Hər səhm üzrə gəlir			
	23	3.71	1.53

İdarə Heyəti adından:

Cənab Səid Qasimov
İdarə Heyətinin sədri

06 may 2019-cu il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Cənab Baxış Məlikov
Maliyyə departamentinin rəhbəri

06 may 2019-cu il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

8-63-cü səhifələrdə verilmiş qeydlər maliyyə hesabatlarının tərkib hissəsini təşkil edir.

“NBC BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KAPİTALDA DƏYİŞİKLİKLƏR HAQQINDA HESABAT
31 DEKABR 2018-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
(Azərbaycan Mənatı ilə)

	Qeyd	Nizamnamə kapitalı	Yığılmış zərər	Cəmi kapital
31 dekabr 2016-cı il		64,000,205	(13,784,856)	50,215,349
Nizamnamə kapitalında artım:				
- adi səhmlər	17	-	-	-
İl üzrə mənfəət və cəmi məcmu gəlir		-	364,233	364,233
31 dekabr 2017-ci il tarixinə qalıq		64,000,205	(13,420,623)	50,579,582
01 yanvar 2018-ci il tarixinə qalıq		64,000,205	(13,420,623)	50,579,582
9 sayılı MHBS-nin qəbul edilməsinin təsiri		-	1,013,370	1,013,370
9 sayılı MHBS əsasında yenidən hesablanmış ilkin qalıq		64,000,205	(12,407,253)	51,592,952
Nizamnamə kapitalında artım:				
- adi səhmlər	17	-	-	-
İl üzrə mənfəət və cəmi məcmu gəlir		-	882,752	882,752
31 dekabr 2018-ci il tarixinə qalıq		64,000,205	(11,524,501)	52,475,704

İdarə Heyəti adından:

Cənab Səid Qasımov
İdarə Heyətinin sədri

06 may 2019-cu il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Cənab Baxış Məlikov
Maliyyə departamentinin rəhbəri

06 may 2019-cu il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

"NBC BANK" AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA HESABAT

31 DEKABR 2018-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

(Azərbaycan Mənatı ilə)

Azərbaycan Mənatı ilə	Qeydlər	31 dekabr 2018-ci il tarixində bitən il üzrə	31 dekabr 2017-ci il tarixində bitən il üzrə
ƏMƏLİYYAT FƏALİYYƏTİNDƏN DAXİL OLAN PUL VƏSAİTLƏRİ:			
Mənfəət vergisindən əvvəl gəlir		882,752	364,233
Qeyri pul maddələri üzrə düzəlişlər:			
Maliyyə aktivlər üzrə ehtimal edilən zərər üçün ehtiyatların təmin olunması	9	557,810	(4,345,365)
Digər aktivlərə yaradılmış ehtiyatların bərpası		(19,620)	-
Əsas vəsaitlərin satışından gəlir		(4,090)	(6,848)
Asılı müəssisələrdən zərər	10	-	3,871
Köhnəlmə və amortizasiya	11	1,042,973	724,142
Xarici valyuta mövqeyinin dəyərləndirilməsi üzrə gəlir, xalis		(1,239,716)	(1,881,745)
Hesablanmış faizlərdə dəyişikliklər, xalis		(6,970,739)	(7,825,584)
Əməliyyat aktiv və öhdəliklərində dəyişikliklərdən əvvəlki əməliyyat fəaliyyətinə yönəlmiş pul vəsaitləri		(5,750,630)	(4,276,566)
<i>Əməliyyat aktiv və öhdəliklərində dəyişikliklər</i>			
Əməliyyat aktivlərində (artma)/azalma:			
Banklardan və digər maliyyə qurumlarından alınacaq vəsaitlər		3,576,217	(2,631,458)
Müştərilərə verilmiş kreditlər, xalis		(33,215,794)	(18,476,312)
Digər aktivlər		3,679,543	(5,055,151)
Əməliyyat öhdəliklərində artma/(azalma):			
Banklara ödəniləcək vəsaitlər		(510,000)	(1,621,976)
Müştəri hesabları		19,663,960	3,615,610
Digər öhdəliklər		1,371,968	57,545
Vergilərin ödənilməsindən əvvəl əməliyyat fəaliyyətinə yönəlmiş xalis pul vəsaitləri:		(11,184,736)	(28,388,308)
Ödənilmiş mənfəət vergisi		-	-
Əməliyyat fəaliyyətinə yönəlmiş xalis pul vəsaitləri		(11,184,736)	(28,388,308)
İNVESTİSIYA FƏALİYYƏTİNDƏN YÖNƏLDİLƏN OLAN PUL VƏSAİTLƏRİ:			
Əmlak və avadanlıqların alınması	11	(34,827,271)	(1,132,002)
Əmlak və avadanlıqların satılmasından daxil olmuş vəsaitlər	11	9,000	33,638
Qeyri-maddi aktivlərin alınması	11	(63,326)	(68,657)
İnvestisiya fəaliyyətinə yönəldilən xalis pul vəsaitləri		(34,881,597)	(1,167,021)
MALİYYƏLƏŞDİRMƏ FƏALİYYƏTİNDƏN DAXİL OLAN PUL VƏSAİTLƏRİ:			
Adi səhmlərin emissiyasından daxil olmuş vəsaitlər		-	-
Digər maliyyə qurumlarına ödəniləcək vəsaitlər		47,478,182	33,522,244
Maliyyələşdirmə fəaliyyətindən daxil olan xalis pul vəsaitləri		47,478,182	33,522,244
Məzənnə fərqlərinin pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinə təsiri		934,614	54,540
PUL VƏSAİTLƏRİ VƏ ONLARIN EKVİVALENTLƏRİNDƏ XALIS ARTIM		2,346,463	4,021,455
PUL VƏSAİTLƏRİ VƏ ONLARIN EKVİVALENTLƏRİ, ilin əvvəlinə	6	4,906,705	885,250
PUL VƏSAİTLƏRİ VƏ ONLARIN EKVİVALENTLƏRİ, ilin sonuna	6	7,253,168	4,906,705
İdarə Heyəti adı			
Cənab Səid Qasımov İdarə Heyətinin sədri			Cənab Baxış Məlikov Maliyyə departamentinin rəhbəri
06 may 2019-cu il Bakı, Azərbaycan Respublikası			06 may 2019-cu il Bakı, Azərbaycan Respublikası

8-63-cü səhifələrdə verilmiş qeydlər maliyyə hesabatlarının tərkib hissəsini təşkil edir.

“NBC BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2018-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
(Azərbaycan Manatı ilə)

1. GİRİŞ

Hazırkı maliyyə hesabatları 31 dekabr 2018-ci il tarixində tamamlanan il üçün Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarına uyğun olaraq NBC Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti (“Bank”) üçün tərtib edilmişdir.

Bank və onun əsas fəaliyyəti

“NBC Bank” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti (bundan sonra “Bank”) 30 dekabr 1992-ci ildə Azərbaycan Respublikası ərazisində məhdud məsuliyyətli ortaqlıq kimi təsis edilmişdir. Bankın fəaliyyəti Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı (“ARMB”) və Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası (“MBNP”) tərəfindən tənzimlənir və 112 sayılı bank fəaliyyəti və valyuta mübadiləsi xidmətləri üzrə lisenziya əsasında həyata keçirilir. Nağd pul və hesablaşmalarla bağlı əməliyyatlar və xarici valyutanın mübadiləsi, kommersiya fəaliyyəti, xarici valyuta ilə ticarət əməliyyatları və kreditlərin verilməsi və depozitlərin saxlanması, həmçinin zəmanətlərin verilməsi Bankın əsas fəaliyyət növləridir.

31 dekabr 2018-ci il tarixinə Bankın Azərbaycan Respublikası daxilində 11 filialı mövcud olmuşdur (2017: 11 filial).

Bankın hüquqi ünvanı və fəaliyyət göstərdiyi ölkə:

Bankın hüquqi ünvanı M.Nərimanov küçəsi 2054, Bakı, Azərbaycan Respublikasıdır.

Bankın Səhmdarları

31 dekabr 2018-ci il və 31 dekabr 2017-ci il tarixlərinə aşağıda göstərilən şəxslər Bankın səhmlərinə sahib olmuşlar:

	31 dekabr 2018-ci il, %	31 dekabr 2017-ci il, %
Səhmdarlar		
Cənab Nuru Əliyev	65.91	65.91
Nurgun Group MMC	6.02	6.02
Cənab Surxay Əhmədov	4.30	4.30
Digərləri	23.77	23.77
Cəmi	100.00	100.00

2. Bankın Əməliyyat Mühiti

Azərbaycan Respublikası. Neft ixrac edən bir ölkə kimi və neftin dövlət büdcəsinin həcmi, eləcə də dəyəri etibarlı ilə əsas paya sahib olduğu üçün Azərbaycan iqtisadiyyatı neftin dəyərindən əhəmiyyətli dərəcədə aslıdır. Bu səbəbdən sözügedən sahənin qiymətlərində yaranan fərqlər iqtisadiyyat üzərində böyük təsirə malikdir və neftin dəyərindəki kəskin dəyişikliklər valyuta dəyərdəndüşməsi, iqtisadiyyat və sənaye sahələrinin inkişafında ləngimələr, həmçinin pul vəsaitlərinin dövriyyəsinə yaranan qeyri-sabitlik kimi bu və ya digər makro-iqtisadi faktorların mövcudluğuna gətirib çıxarır.

2014-cü ilin iyun ayının ortalarından etibarən neftin qiymətində qəfil enmə müşahidə olunmağa başlamışdır və bu birbaşa neft istehsal edən ölkələrə, eləcə də Azərbaycana öz təsirini göstərdi. Qeyd olunan hadisələr də öz növbəsində neft sahəsindəki gəlirlərin və dolayısı ilə illik büdcə gəlirlərinin azalması, neft istehsalatının aşağı enməsi və bu sahədə aparılan əməliyyatların dayandırılması ilə nəticələndi.

Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı beynəlxalq valyuta bazarında rəqabət qabiliyyətini qoruyub saxlamaq məqsədilə, valyuta siyasətini dəyişərək 21 fevral 2015-ci il tarixli mətbuat bəyanatı ilə Azərbaycan manatının dəyərini ABŞ dollarına nisbətə 34 % və 21 dekabr 2015-ci il tarixli mətbuat bəyanatı ilə 48 % endirilməsi haqqında qərarını açıqladı. Manatın ABŞ dollarına münasibətdə tədricən dəyərdən düşməsi 2016-cı il ərzində davam etmiş və bütövlükdə il üzrə təxminən 23%-ə bərabər olmuşdur.

2017-ci ilin 12 yanvar tarixindən, Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı üzən məzənnə sistemində sərbəst keçid imkanı üçün kommersiya banklarına tətbiq etdiyi 4% məzənnə dəhlizini ləğv etmişdir. 01 yanvar 2017-ci il tarixinə ABŞ dollarına nisbətə manatın məzənnəsi 1.7707 AZN olmuş və il boyu dəyəri artaraq 31 dekabr 2017-ci il tarixinə 1.7001 AZN-də qərarlaşmışdır. 2018-ci il ərzində manatın dəyəri sabitləşmiş 31 dekabr 2018-ci il tarixində 1.7000 AZN-ə bərabər olmuşdur.

“NBC BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2018-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

(Azərbaycan Manatı ilə)

2. Bankın Əməliyyat Mühiti (Davamı)

Neft qiymətlərində dəyişmələr neft və enerji sektorunun maliyyə və likvidlik mövqelərinə əhəmiyyətli dərəcədə təsirini göstərir, bu isə öz növbəsində həmin sahələrə kreditlərin ayrılmasındakı çətinliklərə, həmçinin mövcud borcların ödənilmə qabiliyyətinin aşağı enməsinə gətirib çıxara bilər. Müəssisələrin əməliyyat şəraitinin zəifləməsi rəhbərliyin pul vəsaitlərinin hərəkəti ilə bağlı proqnozlarına, maliyyə və qeyri-maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi üzrə qiymətləndirmə proseslərinə mənfi təsirini göstərməsi də ehtimal olunur. Mümkün əldə edilə bilən məlumatlar əsasında rəhbərlik dəyərsizləşmə üzrə qiymətləndirmələrində gələcək dövrün pul vəsaitlərinin hərəkəti ilə bağlı yenilənmiş təxminlərdən istifadə etmişdir.

Makro-iqtisadi amillərin gözlənilən dəyişiklikləri səbəbindən rəhbərlik bu dəyişikliklərin Bankın əməliyyatları üzərində təsirini dəqiq qiymətləndirmək və yarana biləcək nəticələrlə bağlı hər hansı bir ölçü götürmək iqtidarında deyil. Rəhbərlik, mövcud şəraitdə Bankın fəaliyyətinin davamlılığını və inkişafını təmin etmək üçün bütün lazımı tədbirlərin görüldüyünü hesab edir.

Ölkədə sahibkarlığın inkişafı, biznes mühitinin daha da yaxşılaşdırılması məqsədilə 2018-ci ildə vergi qanunvericiliyinə bir neçə istiqamətdə çox mühüm dəyişikliklər layihəsi hazırlanmış və qanun layihəsi Milli Məclis tərəfindən qəbul edilmişdir. Bunlar sahibkarlığın dəstəklənməsi, vergidən yayınmanın və “kölgə iqtisadiyyatı”nın miqyasının azaldılması, vergitutma bazasının genişləndirilməsi, vergi inzibatçılığının təkmilləşdirilməsi, mövcud və yeni veriləcək vergi güzəştlərinin səmərəliliyinin yüksəldilməsi kimi istiqamətləri əhatə edir.

Vergi qanunvericiliyinə edilmiş ən mühüm dəyişiklik kimi qeyri-neft sektorunun özəl bölməsində çalışan vətəndaşların əməkhaqlarından tutulan vergilər üzrə vergi güzəştlərinin verilməsinə. Dəyişikliyə əsasən aylıq əməkhaqqı 8000 manata qədər olan vətəndaşlar üçün 7 il müddətində gəlir vergisi üzrə 100 faizlik güzəşt verilib, 8000-dən yuxarı olan məbləğdə maddəli işlə əlaqədar gəlir əldə edən fiziki şəxslər üzrə isə gəlir vergisi 14 faiz həcmində müəyyənləşdirilib ki, bu da dövlətin sözügedən məsələdə çox böyük fiskal güzəştə getməsi deməkdir.

Rəhbərlik vergi qanunvericiliyinə tətbiq olunan digər dəyişikliklərin Bankın maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli təsirinin olmayacağını hesab edir.

3. Uçot Siyasətində və Açıqlama Qeydlərində Dəyişikliklər

Standartlar və onların şərhli

9 sayılı MHBS Maliyyə Alətləri

9 sayılı MHBS 01 yanvar 2018-ci il tarixindən etibarən və daha sonrakı illik dövrlər üçün 39 sayılı MUBS-u əvəz edir. Bank 9 sayılı MHBS çərçivəsində icazə verildiyi kimi hedcinq uçotunu 39 sayılı MUBS-a uyğun olaraq davam etdirməyi seçib.

Bank 2017-ci il üçün maliyyə alətləri haqqında müqayisəli məlumatları 9 sayılı MHBS-a əsasən yenidən bəyan etməmişdir. Belə ki, 2017-ci il üçün maliyyə alətləri haqqında müqayisəli məlumatlar MUBS 39 əsasında təqdim olunmuş və 2018-ci il üçün təqdim edilmiş məlumatlarla müqayisə olunmamışdır. MHBS 9-un tətbiqindən yaranan fərqlər birbaşa 01 yanvar 2018-ci il tarixinə bölüşdürülməmiş mənfəətdə tanınmışdır.

Təsnifat və ölçülməyə edilmiş dəyişikliklər

9 sayılı MHBS təsnifat və ölçülmə kateqoriyasını təyin etmək üçün kapital alətləri və onların törəmələri istisna olmaqla, bütün maliyyə aktivlərinin müəssisənin aktivlərinin idarə olunmasının, biznes modeli və müqaviləli pul vəsaitlərinin hərəkətinin xarakteristikalarının kombinasiyası əsasında ölçülməsini tələb edir.

“NBC BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2018-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
(Azərbaycan Manatı ilə)

3. Uçot Siyasətində və Açıqlama Qeydlərində Dəyişikliklər (Davamı)

39 sayılı MUBS üzrə maliyyə aktivlərinin ölçülməsi kateqoriyaları (mənfəət və zərər vasitəsilə ədalətli dəyərdə tanınan (MZHƏD), satıla bilən (SB), ödəniş tarixinədək saxlanılmış və amortizasiya olunmuş dəyər) aşağıda qeyd olunan kateqoriyalarla əvəz olunmuşdur:

- Amortizasiya olunmuş dəyərdə Borc alətləri
- Tanınmanın dayandırılmasından yaranan gəlir və xərclərin mənfəət və ya zərər hesabına bərpa olunduğu Digər məcmu gəlirlər vasitəsilə ədalətli dəyərdə tanınan Borc alətləri,
- Tanınmanın dayandırılmasından yaranan gəlir və xərclərin mənfəət və ya zərər hesabına bərpa olunmadığı Digər məcmu gəlirlər vasitəsilə ədalətli dəyərdə tanınan Borc alətləri
- Mənfəət və ya zərər hesabatında ədalətli dəyərdə tanınan maliyyə aktivləri

Maliyyə öhdəlikəri üçün uçot Bankın öz kredit riskindən yaranan və mənfəət və ya zərər hesabına tanınan gəlir və xərclərlə bağlı yanaşma istisna edilməklə, 39 sayılı MUBS-da olduğu kimi dəyişməz olaraq qalmışdır. Bu əməliyyatlar mənfəət və ya zərər hesabatına heç bir sonrakı yenidən təsnifləşdirilmə tətbiq olunmadan Digər məcmu gəlirlər hesabatında göstərilməlidir.

9 sayılı MHBS-a əsasən əlaqədar derivativlər onların aid olduğu əsas maliyyə aktivlərindən ayrılıqda göstərilir. Bunun əvəzində maliyyə aktivləri biznes model və onların müqavilə şərtləri əsasında təsnifləşdirilir. Maliyyə öhdəliklərinin və qeyri-maliyyə müqavilələrinin daxilində olan əlavələr üçün hesabatda heç bir dəyişiklik tətbiq olunmamışdır.

Dəyərdən düşmə hesablaşmalarında edilən dəyişikliklər

9 sayılı MHBS-in tətbiqi Bankın kredit zərərləri üçün dəyərdən düşmə uçotunu əsaslı şəkildə dəyişməklə, 39 sayılı MUBS-da nəzərdə tutulan baş vermiş zərər yanaşmasını proqnoz yönümlü “gözlənilən kredit zərərləri” (GKZ) yanaşması ilə əvəz etmişdir. MHBS 9-un tətbiqi Bankdan kredit razılaşması və qarantıya müqavilələri ilə birlikdə bütün kreditlər və Mənfəət və ya Zərər hesabına tanınmayan digər borc maliyyə aktivlərinə GKZ modeli ilə ehtiyat yaradılmasını tələb edir. Əgər bu modelə əsaslanan ehtiyatlar yarandıqdan sonra kredit riskində əhəmiyyətli artım baş verməyibsə, bu proses sonrakı 12 ay üçün fərz edilən ehtimalın ola bilməsi ilə əlaqələndirilir. Maliyyə aktivləri alınmış və ya yaranmış kredit dəyərsizləşməsi təyinatına uyğun gəlicə, bu halda ehtiyatlar aktivlərin istifadə müddəti ərzində gözlənilən kredit zərərlərinin dəyişməsinə əsaslanır.

MHBS 7

MHBS 9 və MUBS 39 arasındakı fərqləri aydın şəkildə əks etdirmək üçün Bank 01 yanvar 2018-ci il tarixindən başlayan illik dövrlər üçün yenilənmiş MHBS 7 “Maliyyə Alətləri: Açıqlamalar” standartını MHBS 9 ilə birlikdə qəbul etmişdir.

MHBS 7R həmçinin hedcinq uçotunu MUBS 39-un tələblərinə uyğun olaraq davam etdirməyi seçmiş müəssisələr üçün belə hedcinq uçotu ilə bağlı əlavə və daha detallı açıqlamalar tələb edir.

Əhəmiyyətli uçot siyasətlərinin icmalı

Faiz gəlirlərinin tanınması

Effektiv faiz dərəcəsi metodu

Həm MHBS 9, həm də MUBS 39-un tələblərinə əsasən amortizasiya edilmiş maya dəyəri ilə, eləcə də mənfəət və ya zərər hesabına ədalətli dəyərlə tanınan bütün maliyyə alətləri üçün faiz dərəcələri effektiv faiz dərəcəsi (EFD) metodundan istifadə etməklə tətbiq olunur. Faiz hesablanan maliyyə aktivlərinin faiz gəlirləri MHBS 9 əsasında Digər məcmu gəlirlər hesabına ədalətli dəyərlə ölçülür, buna oxşar olaraq MUBS 39 əsasında satıla bilən və ödəniş tarixinədək saxlanılan kateqoriyaları üzrə qruplaşdırılan və faiz hesablanan maliyyə aktivləri də EFD metodundan istifadə edilməklə təyin olunur. EFD maliyyə alətinin gözlənilən istifadə müddəti ərzində və ya daha qısa müddətə, maliyyə alətinin xalis qalıq dəyərinə qədər ehtimal olunan gələcək kassa daxilolmalarına tabe tutulan faizdir.

“NBC BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2018-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
(Azərbaycan Manatı ilə)

3. Uçot Siyasətində və Açıqlama Qeydlərində Dəyişikliklər (Davamı)

EFD (həmçinin, aktivin amortizasiya olunmuş dəyəri) satın alma zamanı hər hansı endirim və ya premium, EFD-nin daxili hissəsi olan haqq və dəyərlər nəzərə alınmaqla hesablanır. Bank kreditin gözlənilən istifadə müddəti ərzində sabit geri qayıtma faizinin ən yaxşı təxminini istifadə etməklə faiz gəlirlərini tanıyır. Buna görə də Bank müxtəlif mərhələlərdə tətbiq olunan fərqli faiz dərəcələrinin və məhsulun digər xarakteristikalarının istifadə dövrünün (ön ödəmələr, faiz cərimələri və ödənişləri daxil olmaqla) təsirlərini nəzərə alır.

Əgər maliyyə aktivlərində pul vəsaitlərinin axını ilə əlaqədar olan gözlənilən kredit riskindən başqa hər hansı bir səbəbə görə yenidən nəzərdən keçirilərsə düzəliş faiz gəlirlərində artım və azalma ilə birlikdə balans hesabatına aktivin qalıq dəyərində müsbət və ya mənfi düzəliş olaraq qeyd olunur.

İcbari olaraq mənfəət və ya zərər hesabına ədalətli dəyərlə ölçülməsi tələb olunan bütün satış aktivləri və maliyyə aktivlərinin faiz gəlirləri, müqavilə faiz dərəcələri, xalis satış gəlirlərində və maliyyə aktivlərində xalis gəlir/(zərər) mənfəət və zərər vasitəsilə ədalətli dəyər istifadə olunmaqda tanınır.

Maliyyə alətləri – ilkin tanınma

Tanınmanın tarixi

Maliyyə aktivləri və öhdəlikləri, müştərilərə verilən kreditlər və avanslar, o cümlədən müştəri hesabları istisna olmaqla maliyyə aktivləri və öhdəlikləri ilkin olaraq satış tarixində, yəni Bank müqavilənin şərtlərinə əsasən tərəflərdən birinə çevrildiyi tarixdə tanınır. Buna müntəzəm satışlar daxildir: bazarda tənzimləmə və konvensiyalarla müəyyən olunmuş zaman çərçivəsində aktivlərin çatdırılması, tələb olunan maliyyə aktivlərinin alınması və satılması. Müştərilərə verilən kreditlər və avanslar bu vəsaitlər müştərinin hesabına köçürüldüyü zaman tanınır.

Bank müştərilərin balanslarını vəsaitlər Banka köçürüldüyü zaman tanıyır.

Maliyyə alətlərinin ilkin ölçülməsi

Maliyyə alətlərinin ilkin tanınması zamanı təsnifləşdirilən alətlərin idarə olunması biznes planı və onların müqavilə şərtlərindən asılıdır. Maliyyə alətləri ilkin olaraq onların ədalətli dəyərində ölçülür, maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəliklərinin mənfəət və ya zərər hesabına ədalətli dəyərlə qeyd olunması halından başqa digər əməliyyat məsrəfləri bu məbləğə əlavə edilir və ya çıxılır. Maliyyə alətlərinin ilkin tanınması zamanı onun ədalətli dəyəri onun əməliyyat qiymətindən fərqlənirsə Bank 1-ci günün mənfəət və zərər uçotunu aşağıda təsvir olunduğu şəkildə aparır.

1-ci gün mənfəət və zərər uçotu

Maliyyə alətinin əməliyyat qiyməti, onun yalnız bazar əməliyyatlarında müşahidə oluna bilən daxilolmalarına əsaslanan qiymətləndirmə metodu əsasında təyin olunmuş ədalətli dəyərindən və ilkin tanınma zamanı yaranan ədalətli dəyərindən fərqli olduğu zaman, Bank əməliyyat qiyməti və ədalətli dəyər arasındakı fərq xalis satış gəlirlərinə tanıyır. Ədalətli dəyərin bəzi daxilolmaların müşahidə oluna bilmədiyi modelə əsaslandığı hallarda əməliyyat qiyməti və ədalətli dəyər arasındakı fərq təxirə salınır və yalnız daxilolmaların müşahidəsi mümkün oluqda və ya alətlərin tanınması dayandırıldıqda mənfəət və zərərdə tanınır.

Maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin ölçülmə kateqoriyaları

01 yanvar 2018-ci il tarixindən etibarən və sonrakı illik hesabat dövrləri üçün Bank öz maliyyə aktivlərini aşağıdakı meyarlarla aktivlərin idarə olunmasının biznes modeli və aktivlərin müqavilə şərtləri əsasında təsnifləşdirir:

- Amortizasiya olunmuş dəyərlə
- Digər məcmu gəlirlər hesabında ədalətli dəyərlə
- mənfəət və ya zərər hesabına ədalətli dəyərlə

Bank öz derivativlərini və satış portfelini mənfəət zərər hesabına ədalətli dəyərlə təsnifləşdirir və ölçür. Bank qeyd olunan yanaşma uyğunsuzluqları əhəmiyyətli dərəcədə azaltdığı və ya aradan qaldırdığı halda maliyyə alətlərini mənfəət və ya zərər hesabına ədalətli dəyərlə tanıya bilər.

“NBC BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2018-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
(Azərbaycan Manatı ilə)

3. Uçot Siyasətində və Açıqlama Qeydlərində Dəyişikliklər (Davamı)

01 yanvar 2018-ci ildən əvvəl Bank öz maliyyə aktivlərini kreditlər və debitor borcları (amortizasiya olunmuş dəyər), mənfəət və ya zərər hesabına ədalətli dəyərlə tanınan, satıla bilən və ödəniş tarixinə qədər saxlanılan (amortizasiya olunmuş dəyər) kateqoriyaları ilə təsnifləşdirirdi. Kredit müqavilələri və qarantiyalar istisna olmaqla, derivativ, satış üçün saxlanılan və ya ədalətli dəyər təyinatı tətbiq olunan maliyyə öhdəlikləri mənfəət və ya zərər hesabına ədalətli dəyərlə və ya amortizasiya olunmuş dəyərdə ölçülür.

Maliyyə aktivləri və öhdəlikləri

Amortizasiya olunmuş dəyərlə tanınan Banklarla debitor borcları, Müştərilərə verilən kreditlər və avanslar, Maliyyə investisiyaları

Aşağıdakı hallar istisna olmaqla, 01 yanvar 2018-ci ildən əvvəl *Bank hesabları* və *Müştərilərə verilən kreditlər və avanslara* sabit və ya təyin edilə bilən aktiv bazarda qeyd olunmamış ödənişləri olan törəmə olmayan maliyyə aktivləri daxil idi:

- Bankın dərhal və ya yaxın müddətdə satmağa niyyətli olduğu
- Bankın ilkin tanınma zamanı mənfəət və ya zərər hesabına ədalətli dəyər və ya satıla bilən olaraq təyin etdiyi
- Bankın satıla bilən olaraq təyin olunmuş kredit azalması səbəbindən başqa ilkin investisiyasının əhəmiyyətli hissəsini bərpa edə bilməməsi ehtimalı olan maliyyə aktivləri

01 yanvar 2018-ci ildən sonra Bank yalnız aşağıdakı hər iki şərt ödənersə *Bank hesabları* və *Müştərilərə verilən kreditlər və avanslar* və digər maliyyə investisiyalarını amortizasiya olunmuş dəyərlə ölçür:

- Maliyyə aktivləri müqavilə əsasında pul vəsaitləri hərəkətinin toplanması məqsədi daşıyan biznes modelin tərkibindədir
- Maliyyə aktivlərinin müqavilə şərtləri ödənilməli olan əsas məbləğin qalıq dəyərində hesablanmış faiz və əsas məbləğlərin geri ödənişindən yaranan pul vəsaitlərinin daxilolmalarına gətirib çıxarır.

Bu şərtlərin detalları aşağıda təsvir olunub.

Biznes modelin qiymətləndirilməsi

Bank onun biznes məqsədlərinə çatmaq üçün maliyyə aktivləri qruplarınının idarə olunmasını ən uyğun şəkildə əks etdirilməsi səviyyəsində özünün biznes modelini təyin edir.

Bankın ın biznes modeli maliyyə alətlərinə görə tək-tək deyil, cəmlənmiş portfəllərin daha yüksək səviyyələrinə görə qiymətləndirilir və aşağıdakı müşahidə oluna bilən faktorlara əsaslanır:

- Biznes modelin performansını və bu biznes model daxilində saxlanılan maliyyə aktivləri necə qiymətləndirilir və müəssisənin əsas idarə heyətinə təqdim olunur
- Biznes modelin performansına (və bu biznes model daxilində saxlanılan maliyyə aktivlərinə) təsir edən risklər və xüsusilə də, bu risklərin idarə olunması üsulu
- Müəssisənin menecerlərinə müavinətlər necə verilir (məsələn, kompensasiya aktivlərin ədalətli dəyərində və yaxud müqavilə üzrə əldə edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkətinə əsaslanır)
- Satışların gözlənilən tezliyi, dəyər və vaxtı da Bankın qiymətləndirilməsi baxımından mühim aspektlərdən hesab edilir.

Biznes model qiymətləndirməsi “ən pis hal” və “stress vəziyyəti” halları nəzərə alınmadan gözlənilən qrafikaya əsaslanır.

İlkin tanınmadan sonra pul vəsaitlərinin hərəkəti Bankın gözləntilərindən fərqli bir şəkildə həyata keçirilirsə bu halda Bank biznes modelində qalan maliyyə aktivlərinin təsnifatını dəyişmir, lakin yeni başlayan və ya yeni satın alınan maliyyə aktivlərini qiymətləndirərkən bu məlumatları da daxil edir.

Əsas məbləğin hesablanmış faizlərinin fərdi ödənişi (YƏMFÖ)

Bank təsnifat prosesinin ikinci mərhələsində maliyyə müqaviləsi şərtlərinin test meyarlarına uyğun olub olmadığını müəyyən edir.

“NBC BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2018-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
(Azərbaycan Manatı ilə)

3. Uçot Siyasətində və Açıqlama Qeydlərində Dəyişikliklər (Davamı)

Test mərhələsinin əsas vacib prinsipi maliyyə aktivinin ədalətli dəyərinin ilkin mərhələdə tanınması və maliyyə aktivinin qiüvvədə olduğu müddət ərzində dəyişməsi (məsələn, hər hansı bir təkrar ödəmə və ya premium/əndirim amortizasiyası) kimi müəyyənləşdirilmişdir.

Kreditin verilməsi zamanı ən mühim maraq amillərindən biri pulun zaman dəyərinin və kredit riskinin nəzərə alınmasıdır. YƏMFÖ qiymətləndirməsi aparmaq üçün Bank mühakimə, maliyyə aktivlərinin hansı məzənnədə istifadə edilməsi və faiz dərəcəsinin müəyyənləşdirilməsi kimi əlaqəli faktorların nəzərə alınmasını tətbiq edir.

Bundan fərqli olaraq pul vəsaitlərinin hərəkəti risklərində və ya dəyişkənliyə məruz qalmasını izah edən müqavilə şərtlərinə əsasən pul vəsaitlərinin axını yalnız ödənilmiş əsas və faiz məbləğlərindən yaranır.

Bu kimi hallarda maliyyə aktivlərinin mənfəət və ya zərər hesabatında ədalətli dəyərlə (MZHƏD) ölçülməsi tələb olunur.

Ticarət üçün nəzərdə tutulan maliyyə aktivləri və ya maliyyə öhdəlikləri

Bank maliyyə aktivlərini və ya maliyyə öhdəliklərini alqı-satqı işlərində və ya qısamüddətli mənfəət əldə etmək məqsədi ilə verilmiş olduğu vəziyyətə görə təsnifləşdirir yaxud birlikdə idarə olunan maliyyə hesablamlarının bir hissəsini formalaşdırır. Satıla bilən aktivlər və öhdəliklər maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda ədalətli dəyərlə qeyd olunur və ölçülür. Ədalətli dəyərdəki dəyişikliklər xalis ticarət gəlirində tanınır. Faiz və dividend gəlirləri və ya xərcləri, müqavilənin şərtlərinə uyğun olaraq və ya ödəniş haqqı yarandıqda xalis ticarət gəlirində qeyd olunur. Bu təsnifata, əsasən yaxın müddətdə satış məqsədilə alınmış qiymətli kağızları, qısamüddətli müqavilələr və müştəri kreditləri daxil edilmişdir. MUBS 39, alqı satqı məqsədli maliyyə alətlərinin mənfəət və ya zərər hesabında ədalətli dəyərlə ölçülməsini tələb edir. MHBS 9 aktivlərin idarə edilməsi və alətlərin müqaviləli pul vəsaitlərinin hərəkəti xüsusiyyətləri üçün müəssisənin biznes modelinin birləşməsi əsasında maliyyə alətlərinin təsnifləndirilməsini tələb edir.

Ticarət üçün saxlanılan borc alətləri olan maliyyə aktivləri mənfəət və ya zərər hesabında ədalətli dəyərlə ölçülməyə gətirib çıxaran iş modeli ilə nəticələnir.

Digər Məcmu Gəlir hesabatına əsasən Ədalətli Dəyərdə (SMGHƏD) borc alətləri (01 yanvar 2018-ci il tarixindən etibarən qiüvvədədir)

Banklar aşağıda göstərilən şərtlərin hər ikisinin yerinə yerinə yetirilməsi şərtiylə Digər Məcmu Gəlir hesabatına əsasən Ədalətli Dəyərdə ölçülmüş borc alətlərinin MHBS 9-a uyğun olaraq yeni kateqoriyalarını tətbiq edir:

- Bu alət müqaviləli pul vəsaitlərinin hərəkəti toplanması və maliyyə aktivlərinin satışına nail olmaqla bir biznes modelində keçirilir.
- Müqaviləli pul vəsaitlərinin hərəkəti və satıla bilən maliyyə aktivlərinin müqavilə şərtləri YƏMFÖ testinə cavab verir

Bu alətlər, əsasən, əvvəllər 39 №-li MUBS-a uyğun olaraq satıla bilən maliyyə investisiyaları olaraq sinifləndirilmişdir. Digər məcmu gəlirlər hesabatında ədalətli dəyərlə tanınan borc alətləri sonradan ədalətli dəyərdə qiymətləndirilmiş və ədalətli dəyərdə yaranan dəyişikliklər mənfəət və ya zərər vasitəsilə ölçülür. Bankların eyni təhlükəsizlik xidmətində birdən daha çox investisiyaya malik olması vəziyyətində, FIFO metodu tətbiq edilməkdədir. Balansdan kənar vəziyyətdə isə, daha əvvəl Digər Məcmu Gəlirlər hesabatında tanınan bütün toplanmış mənfəət və zərərlər, Digər məcmu gəlirlər hesabına ədalətli dəyər metodundan gəlir və xərcə yenidən təsnifləndirilməkdədir.

01 yanvar 2018-ci il tarixindən, 9 sayılı MHBS-ın tətbiqi ilə, Bank bu şəkildə maliyyə öhdəlikləri və qeyri-maliyyə müqavilələrinə daxil edilmiş derivativlərin uçotunu aparır. Maliyyə aktivləri biznes modelinə və YƏMFÖ qiymətləndirmələrinə əsasən təsnifləşdirilir.

Digər məcmu gəlirlər hesabatına ədalətli dəyərlə tanınan kapital alətləri (qanun 01 yanvar 2018 ci ildən qiüvvədədir)

“NBC BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2018-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
(Azərbaycan Manatı ilə)

3. Uçot Siyasətində və Açıqlama Qeydlərində Dəyişikliklər (Davamı)

Banklar, nadir hallarda ilkin tanınma zamanı maliyyə alətlərini 32 saylı MUBS Maliyyə alətləri: “Təqdimat standartına uyğun gəlirsə və ticari məqsədli saxlanılmırsa Digər məcmu gəlirlər hesabına ədalətli dəyərlə tanıyır. Bəzi kapital investisiyalarını, Digər məcmu gəlirlər hesabına ədalətli dəyərlə kapital alətləri kimi sinifləndirməyi seçirlər. Bu kapital alətlərində gəlir və zərərlər heç zaman mənfəət və ya zərər hesabına geri tanınma bilməz. Dividendlər, ödəmə haqqı təşkil edildiyində, Bankların xərclərinin bir qisminin kompensasiya edilərək gəlir əldə etmələri kimi hallar- məsələn ,Digər məcmu gəlirlərdə qeyd olunan mənfəət istisna olmaqla, eynilə digər fəaliyyət gəlirləri kimi, mənfəət və ya zərər hesabında öz əksini tapır. Digər məcmu gəlirlərdə ədalətli dəyərlə tanınan kapital alətləri, dəyərsizləşmə qiymətləndirilməsindən kənar tutulmaqdadır.

Alınmış Borclar və digər borc götürülmüş məbləğlər.

İlkin tanınmadam sonra, alınmış borclar və borc götürülmüş məbləğlər, amortizasiya edilmiş xərclər kimi ölçülür. Amortizasiya edilmiş xərclər, effektiv faiz dərəcəsinin daxili hissəsi olan maliyyə xərcləri, hər hansı bir endirim, və ya premiya fondu nəzərə alınaraq hesablanmaqdadır. Həm kapital, həm də öhdəlik komponentlərini özündə cəmləşdirən mürəkkəb maliyyə alətləri dərc olunma tarixində ayrılır.

Banklar, qeyri –törəmə alətlərinə mühasibat əməliyyatlarını yerinə yetirərkən, ilk öncə bu alətlərin mürəkkəb olub olmadığını müəyyən edir və daha sonra bu alətin hər bir komponentini ayrı ayrılıqda, maliyyə aktivi, öhdəliyi və ya kapital kimi, MUBS 32 əsasında, təsnifləşdirir. Geri dönüşdürülə bilən alətlərin öhdəlik və kapital komponentlərinin təsnifi, bəzi səhmdarlar üçün bir variantın istifadəsi baxımından iqtisadi cəhətdən sərfəli görünərsə, geri dönüşüm əməliyyatının tətbiqi zamanı dəyişiklik səbəbiylə yenidən nəzərdən keçirilə bilməz. Mürəkkəb maliyyə alətinin ilkin sərmayəsinin kapital və öhdəlik komponentlərinə ötürülməsi zamanı, kapital, alətin bütün həqiqi dəyərinin qalıq məbləğlərinin ixracından sonrakı halı olaraq dəyərləndirilir və bu məbləğ öhdəliklər üçün ayrı bir şəkildə qeyd olunur. Hər hansı bir mürəkkəb maliyyə alətinə bağlı olan törəmə tərkibli alətlərin dəyəri, kapitaldan fərqli olaraq, öhdəlik komponentlərinə daxil olmaqdadır. Banklar kapital və öhdəlik bölgüsünü müəyyən etdikdən sonra, sonrakı mərhələ olaraq, öhdəliklərin ayrı ayrılıqda nəzərə alınması vacib olan törəmələrə malik olub olmadığını müəyyənləşdirməlidir.

Mənfəət və ya zərər hesabına ədalətli dəyərlə tanınan maliyyə aktivləri və öhdəlikləri

Bu kateqoriyaya aid olan maliyyə aktivləri və öhdəlikləri, kommersiya məqsədli olmayan və ilkin mühasibat prosesi zamanı rəhbərlik tərəfindən müəyyən olunan və ya icbari şəkildə MUBS 9 nəzdində həqiqi dəyəri ölçülə bilən kateqoriyalardır.

Rəhbərlik ilkin uçot sonrası yalnız aşağıda göstərilən kriteriyalardan biri yerinə yetirildiyində mənfəət və ya zərər hesabına ədalətli dəyərlə tanınan bir alət müəyyən edir. Bu cür təyinatlar hər bir alət üzrə ayrıca həyata keçirilir:

- Müvafiq təyinat mühasibat uçotunda fərqli tanınma halında yarana biləcək uyğunsuzluqları aradan qaldırır və ya əhəmiyyətli dərəcədə azaldırsa və ya
- Borclar (01 yanvar 2018-ci ilə qədər aktivlər 39 №-li MUBS-a uyğun olaraq) risklərin idarə edilməsi siyasəti və ya investisiya strategiyasına əsasən idarə olunan və onların fəaliyyəti ədalətli dəyər əsasında qiymətləndirilmiş maliyyə öhdəlikləri qrupunun (ya da maliyyə aktivləri və ya hər ikisi də 39 №-li MUBS altında) bir hissəsidirsə və ya
- Bir və ya daha çox derivativi olan öhdəliklər (01 yanvar 2018-ci ilədək aktivlər 39 saylı MUBS-a uyğun olaraq), əksər hallarda istənilən pul vəsaitlərinin hərəkəti əhəmiyyətli dərəcədə dəyişməyincə müqavilə ilə və ya bənzər bir alətlə əlaqədar derivativlərin ayrılmasının qadağan edildiyi hesab edilirsə

Mənfəət və ya zərər hesabına ədalətli dəyərlə tanınan maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri ədalətli dəyərdə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əks etdirilir.

“NBC BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2018-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
(Azərbaycan Manatı ilə)

3. Uçot Siyasətində və Açıqlama Qeydlərində Dəyişikliklər (Davamı)

Ədalətli dəyərdəki dəyişikliklər Bankın öz kredit riskindəki dəyişikliklər səbəbindən öhdəliklərin ədalətli dəyərində hərəkətlər istisna olmaqla, mənfəət və zərər hesabında qeydə alınır. Ədalətli dəyərdəki dəyişikliklər Digər məcmu gəlirlər vasitəsilə öz kredit ehtiyatında qeydə alınır və mənfəət və zərəre geri qaytarılmır. Mənfəət və ya zərər hesabında əks etdirilən alətlər üzrə əldə edilmiş və ya hesablanmış faizlər, faiz gəliri və ya faiz xərci ilə, hər hansı bir endirim / mükafat və alət əməliyyatının xərclərini alətin ayrılmaz bir hissəsi kimi nəzərə almaqla və effektiv faiz dərəcəsi ilə istifadə etməklə hesablanır.

Səhmdar alətlərinin payı üzrə dividend gəlirləri, ödəniş hüququ təsis edildikdə, digər əməliyyat gəlirləri kimi mənfəət və ya zərərdə qeydə alınır.

Maliyyə zəmanətləri, akkreditivlər və istifadə olunmayan kredit öhdəliyi.

Bank maliyyə zəmanətləri, akkreditiv və borc öhdəliklərini dərc edir. Maliyyə zəmanətləri ilkin olaraq maliyyə hesabatlarında tanınır (Müddəalar daxilində). Hər bir zəmanət üzrə Bankın öhdəliyi ilkin tanınan məbləğin üstündə hesablanır və mənfəət və ya zərər hesabında yığılmış amortizasiya ayırmaları çıxılır. Əldə edilmiş mükafat zəmanət müddəti boyunca düz xətt əsasında net gəliri və komisiya gəliri formasında mənfəət və ya zərər hesabında tanınır.

Maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin yenidən təsnifləşdirilməsi.

01 yanvar 2018-ci il tarixindən etibarən xüsusi şərtlər xaricində- Bankın satın aldığı, satdığı və ya ixtisar etdiyi biznes sahələri istisna olmaqla, Bank ilkin tanınmadan sonrakı mərhələ üçün maliyyə aktivlərini yenidən təsnifləşdirmir.

Maliyyə öhdəlikləri heç zaman yenidən təsnifləşdirilmir. Bank 2018-ci ildə hər hansı bir maliyyə aktivlərini və öhdəliklərini yenidən sinifləşdirməyib.

Maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin tanınmasının dayandırılması

Şərtlərin və şəraitlərin əhəmiyyətli dərəcədə dəyişdirilməsinə görə tanınmanın dayandırılması

Yeni tanınmış kreditlər GKZ ölçmə məqsədləri üçün yeni kredit dəyərsizləşmiş hesab edilənə qədər 1-ci Mərhələdə təsnifləşdirilir. Bank müştəriyə kredit verilməsinin dayandırılıb-dayandırılmamasını qiymətləndirərkən, digərləri arasında aşağıdakı faktları nəzərdə saxlayır:

- Kreditin valyutasının dəyişməsi
- Kapital xüsusiyyətlərinin təqdimatı
- Qarşı tərəfdəki dəyişiklik
- Dəyişikliklərin bu cür tanınması müqabilində modifikasiya alətləri artıq YƏMFÖ meyarlarına cavab verməyəcəyinin məlum olması

Əgər dəyişiklik nəgd pul vəsaitlərinin axısında əhəmiyyətli dərəcədə fərqliliyə səbəb olursa, dəyişiklik tanınmanın dayandırılmasına gətirib çıxara bilməz. Orijinal ehtimal olunan faiz dərəcələrində diskontlaşdırılmış pul vəsaitlərinin hərəkətindəki dəyişikliyə əsasən, Bank, hər hansı bir dəyərdən düşmə (dəyərsizləşmə) halları qeyd edilmədiyi təqdirdə, bununla bağlı olaraq mənfəət və zərər hesabına dəyişikliklərin təsirini uçota alır.

Əsaslı dəyişikliklərdən başqa tanınmanın dayandırılması halları

Maliyyə aktivləri

Maliyyə aktivindən pul vəsaitlərinin hərəkətini almaq hüququ başa çatdıqda maliyyə aktivinin (və ya mümkün olduqda, maliyyə aktivinin bir hissəsi və ya oxşar maliyyə aktivlərinin bir hissəsi) tanınması dayandırılır.

Bank maliyyə aktivini yalnız və yalnız aşağıdakı hallarda köçürə bilər :

- Bank maliyyə aktivlərindən pul vəsaitlərinin axını əldə etmək üçün müqavilə hüquqlarını köçürmüşdür,

Və ya,

“NBC BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALIYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2018-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
(Azərbaycan Manatı ilə)

3. Uçot Siyasətində və Açıqlama Qeydlərində Dəyişikliklər (Davamı)

- Pul vəsaitlərinin hərəkəti hüququnu saxlayır, lakin "ötürmə" razılaşması ilə üçüncü tərəfə maddi gecikmə olmadan alınan pul vəsaitlərinin hamısını tam ödəmək öhdəliyi götürür ki, bu ödəniş qaydaları Bankın maliyyə aktivləri üzrə pul vəsaitlərinin axınını ("əsas aktiv") almaq üzrə müqavilə hüquqlarını saxladığı əməliyyatlardır, lakin həmin pul vəsaitlərinin hərəkəti bir və ya bir neçə müəssisəyə ("son alıcılara"), aşağıdakı üç şərt yerinə yetirildikdə ödənilir:
- Bank, alınmış məbləğin tam ödənilməsi və faiz dərəcələrinə uyğun faiz məbləğləri ilə qısamüddətli avanslar istisna olmaqla, orijinal aktivdən ekvivalent məbləğlərin yığılmasını həyata keçirmədiyi halda, alıcılara məbləğləri ödəmək öhdəliyi yoxdursa
- Bank, potensial alıcılara təminat olaraq təqdim etdiyi aktivdən başqa, hər hansı bir digər orijinal aktiv sata və ya girov qoya bilməzsə
- Bank potensial alıcılar adına toplanan pul vəsaitlərini əhəmiyyətli gecikmə olmadan təhvil vermək məcburiyyətindədirsə

Əlavə olaraq, Bank pul və pul ekvivalentlərində investisiyalar istisna olmaqla, yığım tarixi və potensial alıcılara lazım olan pul köçürmə tarixləri arasında olan dövr ərzində qazanılmış faizlər də daxil olmaqla, bu cür pul axınlarını yenidən investisiya etmək hüququna malik deyildir. Transfer yalnız tanınmanın dayandırılması hallarına uyğunlaşdırılır, həmçinin :

- Bank aktivin bütün risklərini və mükafatlarını əhəmiyyətli dərəcədə ötürmüşdür
Və ya,

- Bank aktivin bütün risklərini və mükafatlarını əhəmiyyətli dərəcədə nə ötürmüş nə də saxlamamışdır, lakin aktiv üzrə nəzarətin ötürülməsini təmin etmişdir.

Bank, bütün əsaslı riskləri və mükafatlarını əhəmiyyətli dərəcədə köçürmədikdə və ya əlində saxlamadıqda, yalnız aktivin nəzarətini özündə saxlayıbsa, aktiv yalnız Bankın davamlı təsirini əhəmiyyətlilik dərəcəsi ilə tanınır və bu halda Bank həmçinin əlaqəli öhdəliyi tanınmalıdır. Köçürülmüş aktiv və əlaqəli öhdəlik Bankın əlində saxladığı hüquq və öhdəlikləri əks etdirən əsaslarla ölçülür.

Köçürülmüş aktiv üzərində təminat şəklində davamlı müdaxilə və təsir gücü, aktiv orijinal balans dəyərinin altında və Bankın ödəməsi tələb oluna biləcək maksimum məbləğlə ölçülür. Davamlı təsir köçürülmüş aktiv üzrə yazılı və ya satın alınan bir variantın (və ya hər ikisinin) formasını alırsa, Bankın aktivini yenidən satın alma prosesində ödəməsi lazım gələn dəyərə ölçülür. Ədalətli dəyərə ölçülmüş bir aktiv üzrə yazılı təklif seçimi olması halında, müəssisənin davam edən təsirinin əhatəsi, köçürülmüş aktivin ədalətli dəyəri və seçmə əməliyyat qiymətinin aşağı olması şərtlərlə məhdudlaşır.

Maliyyə öhdəlikləri

Maliyyə öhdəliklərinin tanınması öhdəliklərin sıfırlanması, ləğv edilməsi ya da vaxtının bitməsi hallarında dayandırılır.

Mövcud maliyyə öhdəliyi eyni kredit verəndən əhəmiyyətli dərəcədə fərqli şərtlər ilə əvəz edildikdə və ya mövcud öhdəliyin şərtləri əhəmiyyətli dərəcədə dəyişdirildikdə, belə bir mübadilə və ya dəyişiklik öz öhdəliklərinin tanınmasının dayandırılması və yeni öhdəliklərin tanınması kimi qəbul edilir. Orijinal maliyyə öhdəliklərinin balans dəyəri və ödənilməli ödənişlər arasındakı fərq mənfəət və zərərdə tanınır.

Maliyyə aktivlərinin dəyərdən düşməsi (Qanun 01 yanvar 2018-ci ildən etibarən qəbul edilib)

Gözlənilən Kredit Zərərlərinin tanınması prinsiplərinə ümumi baxış

MHBS 9-un qəbulu, MUBS 39-un artıq baş vermiş zərər yanaşmasını proqnoz yönümlü GKZ yanaşması ilə əvəzləyərək Bankın kreditlər üzrə dəyərsizləşmə zərərlərinin tanınması metodunu əsaslı şəkildə dəyişdirmişdir.

“NBC BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2018-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
(Azərbaycan Manatı ilə)

3. Uçot Siyasətində və Açıqlama Qeydlərində Dəyişikliklər (Davamı)

01 yanvar 2018-ci il tarixindən etibarən Bankın, birlikdə "maliyyə alətləri" adlandırılan kredit şərti öhdəliklər və qarantıya müqavilələri ilə yanaşı, mənfəət və ya zərər hesabında ədalətli dəyərlə saxlanılan bütün kreditlər, digər borc maliyyə aktivləri gözlənilən kredit zərərləri üçün ehtiyat yaradır. Kapital alətləri MHBS 9-a uyğun olaraq dəyərsizləşməyə məruz qalmır.

GKZ yaranmasından bu yana kredit riskində əhəmiyyətli bir artım olmadıqca, aktivin ömrü boyu yaranması gözlənilən kredit zərərlərinə dayanmaqdadır. Hesabat tarixindən sonrakı 12 ay müddətində maliyyə alətində ehtimal olunan hadisələrdən qaynaqlanan zərərləri təmsil edən hissədir.

Hər ikisi maliyyə alətlərinin əsas portfelinin xarakterindən asılı olaraq ya fərdi əsasda ya da kollektiv əsasda hesablanır. Bank hər hesabat dövrünün sonunda, ilkin tanımadan sonra maliyyə alətlərinin kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artıb-artmadığını, maliyyə alətlərinin qalan faydalı ömrü ərzində dəyərsizləşmə riskindəki dəyişikliyi diqqətə alaraq qiymətləndirmə aparmaq siyasətini həyata keçirmişdir.

Yuxarıdakı prosesə əsaslanaraq Bank kreditlərini aşağıda açıqlandığı şəkildə Mərhələ 1, Mərhələ 2, Mərhələ 3 və dəyərsizləşmiş (AYKD) kreditlər kimi qruplaşdırır.

Mərhələ 1: Kreditlərin ilkin tanınması, Bank 12 aylıq GKZ-ə əsaslanan ehtiyat məbləğini tanıyır. Mərhələ 1 kateqoriyasında qruplaşdırılan kreditlər həmçinin kredit riskinin artaraq Mərhələ 2-dən yenidən təsnifləşdirilmiş kreditləri də özündə cəmləşdirir.

Mərhələ 2: Borc verildikdən sonra kredit riskində əhəmiyyətli artım baş verdikdə, Bank kreditin gözlənilən faydalı ömrü ərzində yarana biləcək zərərlər üçün ehtiyat yaradır. Mərhələ 2 kreditləri əlavə olaraq, kredit riskinin artdığı və kreditin Mərhələ 3-dən etibarən yenidən təsnifləşdirildiyi təsislərdə ehtiva edir.

Mərhələ 3: Əhəmiyyətli dərəcədə dəyərsizləşmə müşahidə olunan kreditlər. Bank kreditin gözlənilən faydalı ömrü ərzində yarana biləcək zərərlər üçün ehtiyat yaradır.

AYKD: Alınan və ya yaradılan kredit aktivləri üçün ilkin tanımada dəyərsizləşmə müşahidə olunan maliyyə aktivləridir. AYKD aktivləri orjinal tanınmalar sırasında ədalətli dəyerdə qeydə alınır və faiz gəlirinin sonrakı tanınmaları effektiv faiz dərəcəsinə əsaslanır. GKZ yalnız ehtimal edilən dəyərsizləşmədə növbəti dəyişiklik olduğunda tanınır və ya genişləndirilir. Bankın geri ödənilməmiş kredit məbləğləri ilə bağlı bərpə olunmasına dair gözləntisi qalmadığı hallarda bütünlüklə və ya hissəvi maliyyə aktivinin ümumi balans dəyəri azaldılır. Bu, maliyyə aktivinin tanınmasının (qismən) dayandırılması hesab olunur.

Gözlənilən kredit zərərlərinin hesablanması

Banklar effektiv faiz dərəcəsinə qədər azalmış qısamüddətli nağd pul daxilolmalarını ölçmək üçün dörd ehtimal yönümlü ssenariyə dayanaraq gözlənilən kredit zərərlərini hesablayırlar. Qısamüddətli nağd pul azalmaları müqaviləyə uyğun olaraq müəssisəyə ödənilməli pul axınları ilə müəssisənin ümumilikdə əldə etməyi gözlədiyi məbləğ arasındakı fərkdir.

Gözlənilən kredit zərərlərinin hesablanmasında əsas elementlər aşağıdakılardır:

- *Defolt ehtimalı*- (Öhdəliyin yerinə yetirilməməsi ehtimalı) verilmiş zaman kəsiyində ödənilməmə ehtimalının təxmini hesablanmasıdır.

Defolt ehtimalı bəzən yalnız dəyərləndirilən zaman müddətində baş verə bilər, lakin, ehtiyatlar portfel daxilində davamlı olaraq saxlanılmış ola da bilər.

- *Defolt ehtimalında açıqlanma*- hesabat tarixindən sonra əsas məbləğin və faizin müqavilə ilə müəyyən edilmiş və ya hər hansı digər formada təyin edilən geri ödəmə şərtləri daxil olmaqla, təklif edilən güzəştlərdən mümkün azalmaların və gecikmiş ödəmələrə yığılmış faizlərin nəzərə alınaraq gələcək tarixdəki dofoltdan açıqlama qeydlərində yaradacağı dəyişikliklərin əvvəlcədən təxmin edilməsidir.

“NBC BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2018-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
(Azərbaycan Manatı ilə)

3. Uçot Siyasətində və Açıqlama Qeydlərində Dəyişikliklər (Davamı)

- *Defolt ehtimalında mümkün zərərlər*- Verilmiş müddət ərzində defolt hadisəsinin baş verməsindən yaranan zərərlərin əvvəlcədən təxmin edilməsidir. Bu daha çox müqavilə üzrə məbləğlər ilə borc verənin qoyulmuş girovların realizasiyası da daxil olmaqla almağı gözlədiyi məbləğ arasındakı fərqə əsaslanır.

Gözlənilən kredit itkilərini əvvəlcədən dəyərləndirərkən dörd müxtəlif ssenarilər nəzərə alınır (əsas vəziyyət, qalxış, yumuşaq düşüş (enmə 1), və daha kəskin enmə (enmə 2)). Bunların hər biri müxtəlif defolt ehtimalı, defolt vəziyyətində açıqlama və defolt ehtimalında mümkün zərərlərlə əlaqəlidir. Vəziyyətdən asılı olaraq, ödənilməyən borcların ödənilmə ehtimalının və girovun dəyərinin və ya aktivin satılmasından əldə ediləcək məbləğin də nəzərə alınaraq geri qaytarılmasına dair müxtəlif ssenarilər də daxil edilə bilər.

Kredit kartları və digər dövrüyyə vəsaitləri istisna olmaqla kredit zərərlərində maksimum dövr Bank hüquqi cəhətdən daha erkən müddətə tanınmalı olduğu hallar istisna olmaqla maliyyə alətinin müqavilə müddəti ilə müəyyən edilir.

Dəyərsizləşmə zərərləri və azadolmalar maliyyə aktivinin balans dəyərində müəyyən edilmiş alınmamış borc öhdəliyinə görə yaradılan gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtiyatlardan formalaşan modifikasiya zərərləri və ya gəlirlərindən ayrılıqda balansda və açıqlama qeydlərində öz əksini tapır. Gözlənilən kredit zərəri metodunun mexanizmlərini aşağıdakı kimi izah etmək olar:

- 1-ci mərhələ: Bank hesabat tarixindən sonrakı 12 aylıq müddət ərzində maliyyə alətinin mümkün ödənilməmə ehtimalının nəticəsi kimi istifadə müddəti üzrə gözlənilən kredit zərərinin 12 aylıq nisbətini hesablayır. Bank hesabat tarixindən sonrakı növbəti 12 aylıq müddət üçün gözlənilən ödənilməmə hadisəsinə ehtiyat məbləğini hesablayır.

Bu gözlənilən 12 aylıq ödənilməmə ehtimalları effektiv faiz dərəcəsinə yaxınlaşana qədər azaldıb, ödənilməmə hadisəsində gözlənilən itkilərin miqdarında vurularaq ödənilməmə hadisəsində açıqlama qeydlərinin proqnozlaşdırılmasına istifadə olunur. Hər dörd ssenari üçün bu hesablamalar yuxarıda izah edildiyi kimidir.

- 2-ci mərhələ: Borcun kredit riski orijinaldan əhəmiyyətli dərəcədə artdıqda Bank istifadə müddəti üzrə gözlənilən kredit zərəri ehtiyatı yaradır. Mexanizmlər ssenarilər də daxil olmaqla yuxarıda izah edilən digər ssenarilərlə oxşarlıq təşkil etsə də ödənilməmənin ehtimalı və ödənilməmə hadisəsində zərərlərin miqdarı maliyyə alətinin istifadə müddətinə əsasən proqnozlaşdırılır. Ehtimal olunan nağd pul ehtiyatları orijinal effektiv faiz dərəcəsinə yaxın məbləğə qədər azaldılır.
- 3-cü mərhələ: Bank kredit dəyərsizləşməsi nəzərə alınan borclara gözlənilən istifadə müddəti üzrə kredit zərərləri hesablayır. Bu metod 2-ci mərhələdə verilən ödənilməmə ehtimalı 100% müəyyən edilmiş aktivlərlə oxşardır.
- Alınmış və ya orijinal kredit dəyərsizləşməsi müəyyən edilən aktivlər ilkin tanınmada kredit dəyərsizləşməsi hesablanan aktivlərdir. Banklar ilkin tanınmadan istifadə müddəti üzrə gözlənilən kredit zərərlərinə yalnızca yığılmış dəyişiklikləri dörd ehtimal yönümlü ssenarilərə əsaslanaraq tanıyır.
- Borc öhdəlikləri və akkreditivlər

Alınmamış borc öhdəliyinə istifadə müddəti üzrə gözlənilən kredit zərərlərini proqnozlaşdırarkən Bank borc öhdəliyinin gözlənilən hissəsinin istifadə müddəti bitdikdən sonra alacağını nəzərdə tutur. Gözlənilən kredit zərəri, dörd ssenarinin ehtimal ağırlığına əsaslanan nağd pulun çəkildiyi təqdirdə, gözlənilən çatışmazlıqların bugünkü dəyərində əsaslanır. Gözlənilən nağd pul çatışmazlığı, kredit üzrə gözlənilən effektiv faiz dərəcəsinə yaxınlaşanda təxirə salınır.

Həm kredit, həm də alınmamış bir öhdəlik daxil olan kredit kartları və dövrüyyə vəsaitləri üçün gözlənilən kredit zərərləri kreditlə birlikdə hesablanır və təqdim olunur. Kredit öhdəlikləri və akkreditivlər üçün gözlənilən kredit itkiləri *ehtiyat məbləği* içərisində tanınır.

“NBC BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2018-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
(Azərbaycan Manatı ilə)

3. Uçot Siyasətində və Açıqlama Qeydlərində Dəyişikliklər (Davamı)

• Qarantiyalar

Hər bir zəmanət üzrə Bankın öhdəliyi, gəlir hesabında tanınmış məcmu amortizasiya məbləğinin azaldılması və gözlənilən kredit itkiləri ehtimalının daha yüksək olması ilə ölçülür. Bu məqsədlə, Bank, sahibinin kredit zərərinə görə geri ödəyəcəyi məbləğin riskə uyğun effektiv faiz dərəcəsi tətbiq edilmiş azalmaların hazırkı dəyərini əvvəlcədən təqribi hesablayır. Hesablama ehtimal ağırlıqlı dörd ssenari ilə aparılır. Maliyyə təminatı müqavilələri ilə bağlı gözlənilən kredit itkiləri *ehtiyatlar* daxilində tanınır.

Digər məcmu gəlirlər içərisində balans dəyəri ilə ölçülən bərc alətləri

Digər məcmu gəlirlər içərisində balans dəyərində ölçülmüş bərc alətlərinin gözlənilən kredit zərərləri bu maliyyə aktivlərinin qalıq dəyərini maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda azaltmışdır.

Bunun əvəzində, aktivlərin amortizasiya olunmuş dəyərlə ölçülməsi halında yaranacaq ehtiyata bərabər olan məbləğ, Digər məcmu gəlirlərdə mənfəət və ya zərəmə müvafiq yığılmış dəyərsizləşmə məbləği olaraq tanınır. Digər məcmu gəlirlərdə yığılmış zərərlər, aktivlərin silinməsi zamanı mənfəət və zərər hesabına qaytarılır.

Alınmış və ya ilkin tanınmadan kredit dəyərsizləşməsi müəyyən olunmuş maliyyə aktivləri

Alınmış və ya ilkin tanınmadan kredit dəyərsizləşməsi müəyyən olunmuş maliyyə aktivləri üçün Bank ilkin tanınmadakı zərər ehtiyatlarına yalnız yığılmış dəyişiklikləri tanıyır.

Gələcəklə bağlı proqnoz xarakterli məlumatlar

Gözlənilən kredit riski modellərində, Banklar aşağıdakı kimi geniş iqtisadi informasiyalara əsaslanmaqdadır:

- ÜDM artımı
- İşsizlik dərəcəsi
- Mərkəzi bankın faiz dərəcəsi
- Təsərrüfatı qiymətləri indeksi

Gözlənilən kredit zərərlərinin hesablanması üçün istifadə olunan məlumatlar və modellər, maliyyə hesabatları tarixində bazarın bütün xüsusiyyətlərini əks etdirə bilməz. Belə fərqlər əhəmiyyətli dərəcədə vacib olduqda bunu əks etdirmək üçün, keyfiyyətə uyğun bəzən müvəqqəti olaraq düzəlişlər edilir.

Yuxarıda göstərilən məlumatlar yalnız məsələyə aydınlıq gətirmək məqsədilə seçilmiş ümumi iqtisadi göstəricilərdir. Praktikada əmtəə qiymətləri inflyasiya dərəcələri, valyuta məzənnələri və dövlət büdcəsinin kəsirləri kimi digər göstəricilər də istifadə oluna bilər.

Girov qiymətləndirməsi

Bank maliyyə aktivləri üzərində kredit risklərini azaldılması üçün mümkün olduğu qədər girovdan istifadə etməyə çalışır. Bank, pul, qiymətli kağızlar, akkreditivlər / zəmanətlər, daşınmaz əmlak, debitor borcları, ehtiyatlar, digər qeyri-maliyyə aktivləri və xalis müqavilələr formasında kredit alətləri kimi müxtəlif formalarda mövcud ola bilər. Bankın 9 №-li MHBS-a əsasən kredit müqavilələri müqabilində təqdim edilmiş girov təminatının uçot siyasəti MUBS 39-la eyni qaydada aparılır. Girov təmin edilmədiyi halda, bu Bankın maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatında qeyd edilmir.

Lakin, girovun balans dəyəri gözlənilən kredit zərərlərinin hesablanmasına təsir göstərir. Adətən, ən az, kreditin verildiyi anda və üç ayda bir dəfə yenidən qiymətləndirilir. Bununla yanaşı, bəzi girovlar, məsələn, marja tələblərinə aid pul və ya qiymətli kağızlar gündəlik qiymətləndirilir.

“NBC BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2018-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
(Azərbaycan Manatı ilə)

3. Uçot Siyasətində və Açıqlama Qeydlərində Dəyişikliklər (Davamı)

Mümkün olduğu təqdirdə, Bank təminat kimi saxlanılan maliyyə aktivlərini qiymətləndirmək üçün aktiv bazar məlumatlarından istifadə edir. Sabit bazar qiymətinə sahib olmayan digər maliyyə aktivləri modellərdən istifadə etməklə qiymətləndirilir. Daşınmaz əmlak kimi qeyri-maliyyə girovları ipoteka brokerləri kimi üçüncü tərəflərin verdiyi məlumatlara görə və ya mənzil qiymət indeksləri əsasında qiymətləndirilir.

Girovun ötürülməsi

Bank ın 9 №-li MHBS-a əsasən uçot siyasəti, 39 №-li MUBS ilə eynidir. Bankın siyasəti müsadirə edilmiş girovların Bankın daxili əməliyyatları üçün ən yaxşı şəkildə istifadə edilə biləcəyini və ya satılmalı olduğunu müəyyən etməkdir. Daxili əməliyyatlar üçün yararlı olacağı təsbit edilmiş girovlar üçüncü şəxslərə ötürülməyə dəyərdən aşağı və ya orijinal təmin edilmiş aktivin balans dəyərində hesablanır. Satışın daha əlverişli olduğu müəyyənləşdirilmiş girovlar, satış üçün saxlanılan aktivlərdə, balans dəyərində (əgər aktivlər olduqda) və ya balans dəyərindən qaytarılma tarixində satış üçün çəkiləcək xərclər çıxılmaqla Bankın daxili siyasətinə uyğun olaraq tanınır.

Bank normal fəaliyyəti dövründə pərakəndə portfelində əmlak və ya digər aktivləri fiziki olaraq üçüncü şəxslərə ötürür, adətən auksionda borc öhdəliyini ödəmək üçün xarici agentləri cəlb edir.

Hər hansı əlavə dəyər müştərilərə / borcalanlara qaytarılır. Bu praktikanın nəticəsi olaraq hüquqi ötürülmə prosesinə məruz qalmış yaşayış obyektləri balansda qeyd edilmir.

Silinmələr

Bankın 9 №-li MHBS-a əsasən uçot siyasəti, 39 №-li MUBS standartı ilə eynidir. Maliyyə aktivləri yalnız bərpa edilməsi mümkün olmadığı halda təsdiq edildiyi zaman qismən və ya tam olaraq silinir. Silinəcək məbləğ yığılmış zərər ehtiyatından çox olduqda, fərq əvvəlcə ümumi balans dəyərinə tətbiq edilən ehtiyata əlavə olunur. Hər hansı bir sonrakı bərpa kredit zərərləri üzrə xərclərə hesablanır.

MHBS 7R.35L müəssisələrdən dövr ərzində silinmiş və hələ də icra fəaliyyətinə məruz qalan maliyyə aktivləri üzrə qüvvədə olan məbləği açıqlamağı tələb edir. Bu tələb, Bankın aktivini bərpa etmək üçün heç bir əsaslı gözləntiləri olmadığı təqdirdə və əlavə prosedurları icra etməkdən imtina etdikdə silməsinə imkan verən MHBS 9.5.4.4 ilə ziddiyyət təşkil edir. Təcrübədə, 39 №-li MUBS-a əsasən aktivlərin silinmə siyasəti müxtəlif yurisdiksiyalarda fərqlənir.

4. Əsas Uçot Prinsiplərinin Xülasəsi

Maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında qəbul edilən əsas uçot prinsipləri aşağıda qeyd edilmişdir. Bu prinsiplər istisna hallar göstərilmədiyi təqdirdə, bütün illərə davamlı olaraq tətbiq olunur.

Yeni və ya dəyişdirilmiş mühasibat uçotu standartları və şərtləri

Bank Mühasibat Uçotunun Beynəlxalq Standartları Şurası (MUBSS) tərəfindən dərc edilən və cari hesabat dövrü üçün icbari hesab olunan yeni və ya düzəliş edilmiş Mühasibat Uçotu Standartları və Şərtlərini tətbiq etmişdir. İcbari olmayan Mühasibat Uçotu Standartları və Şərtlərinin erkən tətbiqi nəzərdə tutulmamışdır. Aşağıda qeyd edilən Mühasibat Uçotu Standartları və Şərtləri Bank üçün daha uyğun hesab edilir:

9 sayılı MHBS Maliyyə Alətləri

Bank 9 sayılı MHBS –nı 01 yanvar 2018 –ci il tarixindən tətbiq edir. Sözügedən standart maliyyə aktivləri üçün yeni təsnifat və ölçmə modelləri təqdim etmişdir. Müqaviləli pul vəsaitlərinin yığılı məqsədilə formalaşdırılan biznes modeli daxilində saxlanılan və yalnız əsas və faiz məbləğlərindən ibarət olan maliyyə aktivləri amortizasiya olunmuş dəyərlə ölçülməlidir.

“NBC BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2018-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
(Azərbaycan Mənatı ilə)

4. Əsas Uçot Prinsiplərinin Xülasəsi (Davamı)

	39 saylı MUBS əsasında ölçmə		Yenidən təsnifləşdirmə	Yenidən hesablama			9 saylı MHBS Kategoriya
	Sınıf	Məbləğ		GKZ	Digər	Məbləğ	
Maliyyə aktivləri							
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	K və Db ¹	4,906,705	-	-	-	4,906,705	Amortizasiya hesablanmış dəyər
Digər məcmu gəlirlər vasitəsi ilə ədalətli dəyərdə tanınan kapital alətləri	K və Db	-	760,005	-	-	760,005	Digər məcmu gəlir vasitəsi ilə tanınan ədalətli dəyər
Satılabilən investisiya qiymətli kağızları	K və Db	760,005	(760,005)	-	-	-	Amortizasiya hesablanmış dəyər
Banklardan və digər maliyyə qurumlarından alınacaq vəsaitlər	K və Db	19,107,597	-	(700,583)	-	18,407,014	Amortizasiya hesablanmış dəyər
Müştərilərə verilmiş kreditlər	K və Db	140,241,807	-	1,713,953	-	141,955,760	Amortizasiya hesablanmış dəyər
Digər aktivlər	K və Db	1,112,332	-	-	-	1,112,332	Amortizasiya hesablanmış dəyər
Qeyri-maliyyə aktivləri	-	-	-	-	-	-	
Təxirə salınmış vergi aktivləri	-	-	-	-	-	-	
Cəmi aktivlər	-	166,128,446	-	1,013,370	-	167,141,816	
Zəmanətlər və digər öhdəliklər üçün ehtiyat	-	-	-	-	-	-	
Cəmi öhdəliklər	-	-	-	-	-	-	

Yığılmış zərər

39 saylı MUBS əsasında yekun qalıq (31 dekabr 2017-ci il)	(13,420,623)
9 saylı MHBS GKZ tanınması	1,013,370
Modifikasiyadan tanınmış zərər	-
Yuxarıdakılarla bağlı təxirə salınmış vergi	-
9 saylı MHBS əsasında yenidən hesablanmış ilkin qalıq (01 yanvar 2018-ci il)	(12,407,253)
9 saylı MHBS-nin qəbul edilməsinə görə kapitalda cəmi dəyişiklik	1,013,370

¹Kredit və Debitor

	31 dekabr 2017-ci il tarixinə 39 saylı MUBS/ 37 saylı MUBS əsasında kredit zərəri üçün ehtiyat	Yenidən hesablama	01 yanvar 2018-ci il tarixinə 9 saylı MHBS əsasında GKZ
Aşağıdakılar üçün dəyərsizləşmə ehtiyatı			
Banklardan və digər maliyyə qurumlarından alınacaq vəsaitlər	-	(700,583)	(700,583)
Müştərilərə verilmiş kreditlər	(19,846,652)	1,713,953	(18,132,699)
39 saylı MUBS üzrə kreditlər və debitor borcları, 9 saylı MHBS-ya uyğun amortizasiya hesablanmış dəyərlə ödəniş tarixinədək saxlanılan investisiyalar	-	-	-
Öhdəlik və şərti aktivlər	-	-	-
	(19,846,652)	1,013,370	(18,833,282)

“NBC BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2018-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
(Azərbaycan Manatı ilə)

4. Əsas Uçot Prinsiplərinin Xülasəsi (Davamı)

İnvestisiya borc müqavilələri pul vəsaitlərinin yığılı, eləcə də aktivin ədalətli dəyərlə satışının həyata keçirilməsi məqsədilə formalaşdırılan biznes modeli daxilində saxlanılan və yalnız əsas və faiz məbləğlərindən ibarət olan maliyyə aktivi kimi ədalətli dəyərlə ölçülməlidir. Bütün digər maliyyə aktivləri, Bank ilkin tanınma zamanı kapital alətlərindən yaranan gəlir və xərcləri (ticarət müqaviləsi olmayan və yaxud şərti halda müəssisə birləşməsində tanınan) digər məcmu gəlirdə tanımağı dəyişdirilməz olaraq seçmədiyi təqdirdə, mənfəət və ya zərər hesabında ədalətli dəyərdə ölçülür.

Bu tələblərə baxmayaraq, maliyyə aktivi mühasibat uyğunsuzluğunun təsirini azaltmaq və ya aradan qaldırmaq üçün dəyişdirilməz olaraq ədalətli dəyərlə mənfəət və ya zərər hesabında tanınmağa bilər. Standart mənfəət və ya zərər hesabında ədalətli dəyərlə təqdim olunan maliyyə öhdəlikləri üçün ədalətli dəyərdəki dəyişikliklərin Bankın öz kredit riskinə aid olan hissəsini (Mühasibat uçotunda uyğunsuzluq yaranmadığı təqdirdə) Digər Məcmu Gəlir Hesabatında tanımağı tələb edir.

Yeni, daha asan hədcinq uçotu tələbləri mühasibat uçotu sistemini Bankın risklərin idarə olunması fəaliyyəti ilə daha yaxından uyğunlaşdırmaq məqsədi daşıyır. Yeni dəyərsizləşmə tələbləri ehtiyatın tanınması üçün 'gözlənilən kredit zərəri' ('GKZ') modelindən istifadə edir. Dəyərsizləşmə üzrə kredit riski ilkin tanınmadan sonra əhəmiyyətli dərəcədə artmadığı halda 12 aylıq GKZ metodu ilə ölçülür və bu halda davamlı olaraq bu metod tətbiq olunur. Kreditor borcları üçün uzunmüddətli dəyərsizləşmə ehtiyatlarını istifadə etməklə gözlənilən kredit dəyərsizləşmələrinin ölçülməsi üçün sadələşdirilmiş yanaşma mövcuddur.

15 saylı MHBS “Müştərilərlə müqavilələrdən gəlirlər”

Bank 15 saylı MHBS-ı 01 yanvar 2018-ci il tarixindən etibarən tətbiq edir. Bu standart gəlirlərin tanınması üçün vahid bir model təqdim edir. Standartın əsas prinsipinə görə müəssisə mal və ya xidmətlərin təqdim edilməsi və yaxud ötürülməsi zamanı müəssisənin sözügedən mal və ya xidmətlər müqabilində təbii tutulduğu məbləğdə gəlirləri təqdim etməlidir. Standart, əməliyyat dəyərinin təyin edilməsi prinsipinə əsaslanan ölçülmə metodu ilə müqavilə əsaslı gəlir tanınması modelini təqdim edir. Bu standartda əsasən gəlirlərin tanınma siyasəti növbəti mühasibat uçotu qeydlərində ətraflı izah edilmişdir.

Kredit riskləri gəlirə qarşı düzəliş şəklində deyil, xərc kimi ayrıca təqdim olunur. Müştərilərlə olan müqavilələr müqavilənin icrası ilə müştərinin ödəməsi arasındakı əlaqələrdən asılı olaraq maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda müqavilə öhdəliyi, müqavilə aktivi və yaxud kreditor borclar kimi təqdim olunur. Müştərinin əldə olunması və müqavilənin yerinə yetirilməsi üçün çəkilən xərclər müəyyən meyarlara əsaslanaraq aktiv kimi kapitallaşdırıla və müqavilə müddətində amortizasiya edilə bilər.

Dərc olunmuş, lakin hələ qüvvəyə minməmiş yeni və ya dəyişdirilmiş mühasibat uçotu standartları.

Dərc olunmuş, lakin tətbiqi hələ də icbari olmayan yeni və ya dəyişdirilmiş Mühasibat Uçotu Standartlarının 31 dekabr 2018-ci il tarixində başa çatan illik hesabat dövrü üçün Bank tərəfindən erkən tətbiqi həyata keçirilməmişdir. Yeni və ya dəyişdirilmiş Mühasibat Uçotu Standartlarının və şərhlərinin Bankın maliyyə hesabatlarına daha çox ehtimal olunan təsirinin qiymətləndirilməsi aşağıda qeyd olunmuşdur:

16 saylı MHBS “Lizinqlər”

Standart illik hesabat dövrləri üçün 01 yanvar 2019-cu il tarixindən etibarən qüvvəyə minir. Standart 17 saylı MUBS “Lizinqlər” standartını əvəz edir və icarəçi üçün əməliyyat lizinqi və maliyyə lizinqlərinin təsnifatının aradan qaldırılmasını nəzərdə tutur. İstisna hallar nəzərə alınmaqla, istifadə hüququ aktivi maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda kapitallaşdırılır və gələcəkdə mütləq şəkildə ödənilməsi nəzərdə tutulan məbləğlərin indiki dəyəri ilə hesablanır. İstisnalar 12 ay və ya daha az müddət üçün nəzərdə tutulan, eləcə də daha aşağı dəyərdə olan aktivlərin (şəxsi istifadə üçün nəzərdə tutulan kompüter və kiçik mebellər) lizinqlərini əhatə edərək mühasibat uçotu siyasətinin seçimi kimi müəssisəyə “istifadə hüququ aktivi” yaratmaqla və ya birbaşa xərcə siltməklə tanınmaya icazə verir. Kapitallaşdırılmış lizinqə uyğun ilkin lizinq ödənişləri, lizinq üzrə alınmış avanslar, başlanğıc və birbaşa xərclər və istənilən bərpa, təxirə salınma və ya sökülmə xərcləri öhdəlik kimi tanınacaqdır.

Düxətli icarə lizinqi xərcləri icarə olunan aktivdə köhnəlmə xərcləri (əməliyyat xərcləri daxil olmaqla) və lizinq öhdəliyində tanınan faiz xərcləri (maliyyə xərcləri ilə birlikdə) ilə əvəz ediləcək.

“NBC BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2018-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
(Azərbaycan Manatı ilə)

4. Əsas Uçot Prinsiplərinin Xülasəsi (Davamı)

Lizinqin ilkin mərhələlərində 16 saylı MHBS altında lizinqlə əlaqəli xərclər 17 saylı MUBS altında tanınan lizinq xərcləri ilə müqayisədə daha çox olacaqdır.

Bununla yanaşı, EBITDA (Faiz, Vergi, Köhnəlmə və Amortizasiyadan öncəki gəlir) nəticələri təkmilləşərək əməliyyat xərclərini faiz xərcləri və 16 saylı MUBS altında mənfəət və zərərdəki köhnəlmə xərcləri ilə əvəz edəcəkdir.

Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat əsasən lizinq ödənişləri əsas (maliyyə əməliyyatları) və faiz məbləğləri (həm əməliyyat həm də maliyyə əməliyyatları) olmaqla iki qrupda təsnifləndiriləcəkdir. İcarədarlar üçün bu standart uçot qaydalarına dair əsaslı dəyişiklik təqdim etmir. Bank bu standartı 01 yanvar 2019-cu il tarixindən etibarən tətbiq edəcək, lakin onun tətbiq edilməsinin maliyyə hesabatlarına təsiri hal-hazırda Bank tərəfindən qiymətləndirilməmişdir.

Hesabatların Tərtib Edilməsinin Əsas Prinsipləri

Uyğunluq prinsipi

Hazırkı maliyyə hesabatları fəaliyyətin fasiləsizliyi və Mühasibat Uçotu Beynəlxalq Standartları Şurası tərəfindən hazırlanan 31 dekabr 2018-ci il tarixinə qüvvədə olan Maliyyə Hesabatları Beynəlxalq Standartlarına (“MHBS”) uyğun şəkildə hazırlanmışdır.

Təqdimatın əsasları

Maliyyə hesabatları aşağıda göstərilmiş mühasibat uçotu prinsiplərində başqa cür qeyd olunmayıbsa (məsələn, müəyyən maliyyə alətləri ədalətli dəyər prinsipi ilə ölçülür) tarixi dəyər prinsipinə əsasən hazırlanmışdır.

Ədalətli dəyər- qiymətləndirmə tarixində bazar iştirakçıları arasında aparılan əməliyyatlarda aktivin satılması zamanı alınan və ya öhdəliyin köçürülməsi zamanı ödənilən qiymətdir.

Aktivin və ya öhdəliyin ədalətli dəyərini müəyyən edərkən Bank mümkün dərəcədə bazarda müşahidə edilə bilən informasiyalardan istifadə edir. Əgər aktivin və ya öhdəliyin ədalətli dəyəri müəyyən oluna bilmərsə, Bank müşahidə edilə bilən məlumatların istifadəsini maksimumlaşdıran və müşahidə edilə bilməyən məlumatların istifadəsini minimumlaşdıran (oxşar əməliyyatlar üçün qiymətləri, diskontlaşdırılmış pul vəsaitləri hərəkətinin təhlilini və ya emitentin xüsusi hallarda opsiyon qiymət qoyma modelini əks etdirən müqayisəli bazar yanaşmasının istifadəsi) qiymətləndirmə mexanizmlərindən istifadə edir. İstifadə olunan məlumatlar bazar iştirakçılarının nəzərə aldığı aktiv/öhdəliyin xarakteristikalarına uyğundur.

Ədalətli dəyər qiymətləndirmə üçün məlumatların müşahidə edilə bilmə dərəcəsinə və bütünlüklə ədalətli dəyərin müəyyən olunmasında məlumatların əhəmiyyətinə əsaslanaraq müxtəlif iyerarxik kateqoriyalara bölünür:

- 1-ci səviyyə - ədalətli dəyər eyni aktivlər/öhdəliklərin aktiv bazardakı mövcud qiymətindən (dəyişdirilməmiş) əldə edilir.
- 2-ci səviyyə - ədalətli dəyər 1-ci səviyyədə göstərilən mövcud qiymətlərdən fərqli olaraq aktiv və ya öhdəlik üçün birbaşa (məs., qiymətlər) və ya dolaylı yolla (qiymətlərdən əldə olunan) müşahidə edilə bilən məlumatlardan əldə olunur.
- 3-cü səviyyə - ədalətli dəyər müşahidə edilən bazar məlumatlarına əsaslanmayan (müşahidə edilə bilinməyən məlumatlar) aktiv və öhdəliklər üçün məlumatları özündə əks etdirən qiymətləndirmə mexanizmlərindən əldə olunur.

Ədalətli dəyər iyerarxiyasının səviyyələri arasındakı köçürmələr Bank tərəfindən dəyişikliyin baş verdiyi hesabat dövrünün sonunda tanınır.

Funksional və hesabat valyutası

Bankın funksional valyutası və bu maliyyə hesabatlarının tərtib olunduğu valyuta Azərbaycan Respublikasının milli valyutası olan Azərbaycan Manatıdır (“AZN”).

“NBC BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2018-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
(Azərbaycan Manatı ilə)

4. Əsas Uçot Prinsiplərinin Xülasəsi (Davamı)

Maliyyə alətləri - əsas qiymətləndirmə üsulları. Təsnifat formalarından asılı olaraq maliyyə alətləri ədalətli dəyərdə və ya amortizasiya olunmuş maya dəyərində qeydə alınır. Həmin qiymətləndirmə üsulları aşağıda əks etdirilir.

Ədalətli dəyər müstəqil şəkildə fəaliyyət göstərən yaxşı məlumatlandırılmış müstəqil tərəflər arasında əməliyyatın ümumi şərtlər əsasında həyata keçirildiyi zaman aktivin mübadilə edilə bildiyi və ya öhdəliyin yerinə yetirildiyi məbləği təşkil edir. Ədalətli dəyər fəal bazarda alınıb satılan maliyyə aktivləri üzrə cari tələb qiymətini və maliyyə öhdəlikləri üzrə cari təklif qiymətini əks etdirir. Bazar riskləri qarşılıqlı şəkildə əvəzləşdirilən aktiv və öhdəliklər ilə əlaqədar Bank qarşılıqlı surətdə əvəzləşdirilən risklər üzrə ədalətli dəyər göstəricilərinin müəyyən edilməsi üçün orta bazar qiymətlərindən istifadə edə bilər və xalis açıq mövqeyə müvafiq tələb və təklif qiyməti tətbiq edə bilər. Maliyyə aləti fəal bazarda o zaman sərbəst surətdə alınıb satıla bilən aktivlər kimi qəbul edilir ki, onların qiymətləri haqqında məlumat fond birjasında və ya digər maliyyə Bankından sərbəst və müntəzəm şəkildə əldə edilə bilsin və bu zaman həmin qiymətlər könüllü şəkildə bazar şərtləri çərçivəsində həyata keçirilən real və müntəzəm əməliyyatları əks etdirsin.

Bazar qiymətləri mövcud olmayan maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini müəyyən etmək üçün diskont edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkəti modeli, könüllü şəkildə həyata keçirilən ən son əməliyyatlar haqqında məlumata əsaslanan modellər kimi qiymətləndirmə üsulları, eləcə də investisiya qoyulan müəssisələr haqqında maliyyə məlumatlarının təhlili istifadə edilir. Qiymətləndirmə üsulları müşahidə edilə bilən bazar məlumatları ilə dəstəklənməyən fərziyələrin istifadə olunmasını tələb edə bilər. Bu fərziyələrin hər-hansı birinin mümkün alternativ variantla əvəz edilməsi nəticəsində mənfəət, gəlir, aktiv və öhdəliklərin əhəmiyyətli dərəcədə dəyişməsinə səbəb olacaq hallar barədə məlumat hazırkı maliyyə hesabatlarında açıqlanır.

İlkin dəyər alış tarixinə aktivi almaq üçün ödənilmiş pul vəsaitlərini və ya onların ekvivalentlərinin məbləğini və yaxud verilmiş digər resursların ədalətli dəyərini əks etdirir və *əməliyyat xərclərini* ehtiva edir. İlkin dəyərlə qiymətləndirmə yalnız bazar qiymətləri olmayan və ədalətli dəyəri etibarlı şəkildə ölçülə bilməyən pay alətlərindəki investisiyalara tətbiq edilir.

Əməliyyat xərcləri əlavə xərcləri əks etdirir və birbaşa olaraq maliyyə alətinin alışı, buraxılması və ya satışı ilə əlaqəlidir. Əlavə xərclər əməliyyatın həyata keçirilmədiyə təqdirdə yaranmayan xərclərdir.

Əməliyyat xərclərinə agentlərə (satış üzrə agentlər kimi fəaliyyət göstərən işçilər daxil olmaqla), məsləhətçilərə, brokerlərə və dilerlərə ödənilmiş haqq və komissiyalar, tənzimləyici orqanlar və fond birjalarına ödəmələr, eləcə də mülkiyyət hüququnun köçürülməsi üzrə vergilər və rüsumlar daxildir. Borc öhdəlikləri üzrə mükafat və ya diskontlar, maliyyələşdirmə xərcləri, daxili inzibati və ya saxlama xərcləri maliyyə xərclərinə daxil edilmir.

Amortizasiya olunmuş maya dəyəri əsas məbləğin ödənilməsi çıxılmaqla, lakin hesablanmış faizləri daxil etməklə, maliyyə aktivləri üçün isə dəyərsizləşmə zərərləri üzrə hər-hansı silinməni çıxmaqla aktivlərin ilkin dəyərini əks etdirir. Hesablanmış faizlərə ilkin uçot zamanı təxirə salınmış əməliyyat xərclərinin və effektiv faiz metodundan istifadə etməklə ödəniş məbləği üzrə hər-hansı mükafat və ya diskontun amortizasiyası daxildir. Hesablanmış faiz gəlirləri və faiz xərcləri, o cümlədən hesablanmış kupon gəlirləri və amortizasiya olunmuş diskont və ya mükafat (verilmə zamanı təxirə salınmış komissiyalar daxil olmaqla, əgər varsa) ayrıca göstərilir və maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatın müvafiq maddələrinin balans dəyərinə daxil edilir.

Effektiv faiz metodu maliyyə alətinin balans dəyəri üzrə sabit faiz dərəcəsinin (effektiv faiz dərəcəsi) təmin edilməsi üçün faiz gəlirləri və ya xərclərinin müvafiq dövr ərzində uçota alınması metodudur. Effektiv faiz dərəcəsi, təxmin edilən gələcək pul ödənişlərini və ya daxilolmaları (kreditlər üzrə gələcək zərərlər xaric olmaqla) maliyyə alətinin gözlənilən fəaliyyət müddəti ərzində və ya müvafiq hallarda daha qısa müddət ərzində maliyyə alətinin xalis balans dəyərinə diskontlaşdırılan dəqiq dərəcədir. Effektiv faiz dərəcəsi maliyyə aləti üçün nəzərdə tutulan dəyişkən faiz dərəcəsi üzrə kredit spreadini əks etdirən mükafatlar və ya diskont və yaxud bazar qiymətlərindən asılı olaraq müəyyən edilməyən digər dəyişkən amillər istisna olmaqla, faiz dərəcələrinin növbəti dəyişdirilmə tarixinə qədər dəyişkən faizli alətlər üzrə pul vəsaitlərinin hərəkətini diskont etmək üçün istifadə edilir. Bu cür mükafatlar və ya diskontlar maliyyə alətinin gözlənilən tədavül müddəti ərzində amortizasiya edilir.

“NBC BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2018-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
(Azərbaycan Manatı ilə)

4. Əsas Uçot Prinsiplərinin Xülasəsi (Davamı)

Diskont dəyərinin hesablanmasına müqavilə tərəfləri arasında ödənilmiş və ya alınmış effektiv faiz dərəcəsinin tərkib hissəsini təşkil edən bütün komissiyalar daxildir (gəlir və xərclərin uçotu siyasətinə baxın).

Maliyyə alətlərinin ilkin uçotu. Mənfəət və zərər haqqında hesabatda ədalətli dəyərlə göstərilən ticarət üçün qiymətli kağızlar, derivativlər və digər maliyyə alətləri əvvəlcə ədalətli dəyərdə qeydə alınır. Bütün digər maliyyə alətləri, dövlət və dövlət Banklarından alınmış kreditlər istisna olmaqla, əməliyyat xərcləri də daxil olmaqla ədalətli dəyərdə qeydə alınır.

İlkin uçot zamanı ədalətli dəyər ən yaxşı olaraq əməliyyat qiyməti ilə sübut edilir. İlkin uçot zamanı yaranan gəlir və ya zərər yalnız ədalətli dəyər ilə əməliyyat qiyməti arasında fərq olduqda qeydə alınır. Ədalətli dəyər eyni maliyyə aləti ilə aparılan digər cari bazar əməliyyatlarının müşahidəsi və yaxud həmin bazarlardan əldə edilən məlumatlara əsaslanan qiymətləndirmə üsulu ilə sübut edilir.

Qanunvericilik və ya ümumi qəbul edilmiş bazar qaydaları ilə müəyyən edilmiş vaxt çərçivəsində təchiz olunması nəzərdə tutulan maliyyə aktivlərinin bütün digər alış və satışları (“müntəzəm” alış və satışlar), Bankın maliyyə aktivini almaq və ya satmaq öhdəliyini qəbul etdiyi əməliyyat tarixində qeydə alınır. Alış üzrə bütün digər əməliyyatlar Bankın həmin maliyyə aləti üzrə müqavilə tərəfi olduqda qeydə alınır.

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri asanlıqla müəyyən nağd pul məbləğinə çevrilə bilən və dəyəri cüzi dəyişikliklərə məruz qalan maddələrdir. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinə ilkin ödəmə müddəti üç aydan az olan banklararası bütün depozitlər daxildir. Verilmə tarixində istifadəsi üç aydan çox müddətə məhdudlaşdırılmış vəsaitlər pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinə aid edilmir. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri amortizasiya olunmuş maya dəyərində əks etdirilir.

Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar. Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar təsbit edilmiş və ya müəyyən edilə bilən tarixlərdə qaytarılmaq şərti ilə sərbəst surətdə alınıb satıla bilməyən qeyri-derivativ maliyyə alətləri ilə əlaqəsi olmayan debitor borclarının əldə edilməsi və ya yaradılması məqsədilə, Bank tərəfindən müştərilərə avans şəklində nağd pul verildiyi zaman uçota alınır. İlkin qiymətləndirmədən sonra müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar, banklardan alınacaq vəsaitlər EFD metodologiyası istifadə olunmaqla amortizasiya olunmuş dəyərdə dəyərsizləşmə çıxılmaqla müəyyən olunur. Amortizasiya olunmuş dəyər satın alma zamanı edilən güzəştlər və mükafatlar, EFD-in ayrılmaz hissəsi olan haqqar və xərclər nəzərə alınmaqla hesablanır.

Buna görə də, Bank faiz gəlirini gözlənilən kreditin müddəti ərzində sabit gəlirlilik dərəcəsinin ən yaxşı qiymətləndirməsini əks etdirən gəlirlilik dərəcəsi istifadə etməklə tanıyır, beləliklə, müxtəlif mərhələlərə aid olan potensial müxtəlif faiz dərəcələrinin təsirini və məhsulun həyat dövrünü (avanslar, cərimə faizləri və xərclər) tanıyır. Dəyərsizləşmiş maliyyə aktivləri ilə bağlı şərtlərə yenidən baxıldıqda, yenidən baxılmış şərtlər əvvəlki şərtlərdən əhəmiyyətli dərəcədə fərqlənərsə, yeni aktiv əvvəlcə ədalətli dəyərdə uçota alınır.

Amortizasiya olunmuş maya dəyərində qeydə alınan maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi. Maliyyə aktivinin ilkin uçotundan sonra baş vermiş bir və ya bir neçə halın (“zərər halları”) nəticəsində yaranmış və etibarlı şəkildə təxmin edilə bilən maliyyə aktivini və ya maliyyə aktivləri qrupu üzrə gələcək pul vəsaitlərinin məbləğinə və ya vaxtına təsir göstərən dəyərsizləşmə üzrə zərərlər il üzrə mənfəət və zərəre aid edilir. Ayrıca qiymətləndirilən maliyyə aktivini (əhəmiyyətindən asılı olmayaraq) ilə əlaqədar dəyərsizləşmə üzrə zərərin baş verməsinə dair Bankda obyektiv dəlil olmadıqda, həmin aktiv analoji kredit riskinə malik olan maliyyə aktivləri qrupuna aid edilir və dəyərsizləşməyə görə birlikdə qiymətləndirilir. Maliyyə aktivinin dəyərsizləşməsi məsələsinə baxarkən Bankın nəzərə aldığı əsas amillər həmin aktivin vaxtı keçmiş statusu və hər-hansı girov təminatının realizasiya oluna bilməsidir. Dəyərsizləşmə üzrə zərərin baş verməsinə dair obyektiv əlamətlərin mövcud olmasını müəyyən edən əsas meyarlar aşağıda göstərilir:

- hər-hansı ödənişin gecikdirilməsi və bu zaman gecikdirilmiş ödənişin hesablaşma sistemlərindəki gecikmə ilə izah edilə bilməməsi;
- borcalanın əhəmiyyətli maliyyə çətinlikləri ilə üzləşməsi və bunun Bankın borcalan haqqında maliyyə məlumatları ilə təsdiqlənməsi;

“NBC BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2018-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
(Azərbaycan Manatı ilə)

4. Əsas Uçot Prinsiplərinin Xülasəsi (Davamı)

- borcalanın müflisləşməsi və ya onun maliyyə strukturunun yenidən təşkil edilməsi riskinə məruz qalması;
- borcalana təsir göstərən milli və ya yerli iqtisadi şəraitin dəyişməsi nəticəsində onun ödəniş statusunda mənfi dəyişikliklərin baş verməsi; və ya
- girovun dəyərinin bazar şərtlərinin pisləşməsi nəticəsində əhəmiyyətli dərəcədə aşağı düşməsi.

Aktivlər üçün dəyərsizləşmə üzrə zərərlərin kollektiv şəkildə qiymətləndirilməsi məqsədilə maliyyə aktivləri analogi kredit risk xüsusiyyətlərinə əsasən qruplaşdırılır.

Həmin xüsusiyyətlər qiymətləndirilən aktivlərin müqavilə üzrə şərtlərinə uyğun olaraq borcalanlar tərəfindən bütün məbləğlərin ödənilməsi qabiliyyətinin göstəricisi olmaqla, bu cür aktivlər qrupu üzrə gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin təxmin edilməsi üçün uyğundur. Dəyərsizləşməyə qarşı məcmu şəkildə qiymətləndirilən maliyyə aktivləri qrupundakı pul vəsaitlərinin gələcək hərəkəti, həmin aktivlərlə bağlı müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin hərəkətinə, keçmişdə baş vermiş zərər halları nəticəsində yaranacaq vaxtı keçmiş borcların həcmində dair rəhbərlikdə mövcud olan statistikaya və vaxtı keçmiş borcların geri qaytarılması nailiyyətinə əsasən müəyyən edilir. Keçmiş dövrlərə təsir göstərməyən cari şəraitin təsirini əks etdirmək və cari dövrdə mövcud olmayan keçmiş hadisələrin təsirini aradan qaldırmaq məqsədilə, keçmiş illərin statistikasını müşahidə edilə bilən cari məlumatlara əsasən tənzimlənilir.

Amortizasiya olunmuş maya dəyərində uçota alınan dəyərsizləşmiş maliyyə aktivi ilə bağlı şərtlərə yenidən baxılarsa və ya bu şərtlər borcalanın və yaxud borcverənin maliyyə vəziyyətindəki çətinliklərə görə dəyişərsə, dəyərsizləşmənin uçotu şərtlərin dəyişməsindən əvvəlki effektiv faiz dərəcəsinə əsaslanır.

Aktivin balans dəyərini effektiv faiz dərəcəsilə diskont edilmiş gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin cari dəyərində (kreditlər üzrə baş verməmiş gələcək zərərlər istisna olmaqla) silmək üçün aktivlər üçün dəyərsizləşmə üzrə zərərlər ehtiyat hesabında qeydə alınır. Girov qoyulmuş maliyyə aktivi üzrə təxmin edilən gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin cari dəyərinin hesablanması girovun əldə edilməsi və satılması xərcləri çıxılmaqla, girov nəticəsində yarana bilən (girovun olub-olmaması ehtimal edildikdə) pul vəsaitlərinin hərəkətinə əks etdirir.

Dəyərsizləşmə üzrə zərərin məbləği sonrakı dövrdə baş vermiş hadisəyə görə azalarsa və həmin azalma obyektiv olaraq zərərin qeydə alınmasından sonra baş vermiş hadisəyə (məsələn, borcalanın kredit reytinginin artması kimi) aid edilərsə, əvvəl qeydə alınmış dəyərsizləşmə üzrə zərər mənfəət və zərər hesabına yaradılmış ehtiyata düzəliş etməklə bərpa edilir. Aktivlər qaytarıla bilmədikdə onlar, aktivin və ya onun hissəsinin bərpa olunması üçün bütün zəruri prosedurların tamamlanmasından və zərərin məbləğinin müəyyən edilməsindən sonra müvafiq zərər ehtiyatından silinir.

Maliyyə aktivlərinin uçotdan silinməsi. Bank aşağıdakı hallarda maliyyə aktivlərini uçotdan silir: (a) aktivlər geri alındıqda və ya bu aktivlərlə əlaqədar pul vəsaitlərinin hərəkəti üzrə hüquqların müddəti başa çatdıqda və ya (b) Bankmaliyyə aktivlərindən daxil olan pul vəsaitlərinin axını üzrə mülkiyyət hüququnu ötürdükdə və ya ötürülmə haqqında müqavilə bağladıqda və bu zaman (i) həmin aktivlərin mülkiyyət hüququ ilə əlaqədar bütün risk və faydaları əsas etibarilə başqa tərəfə ötürdükdə və ya (ii) bu aktivlərin mülkiyyət hüququ ilə əlaqədar bütün risk və faydaları əsas etibarilə ötürmədikdə və ya saxlamadıqda, lakin, həmin aktivlər üzrə nəzarət hüququnu özündə saxlamadıqda. Nəzarət qarşı tərəfin öz mülkiyyətində olan aktivi satış üzrə əlavə məhdudiyyətlər qoymadan əlaqəli olmayan üçüncü tərəfə satmaq üçün praktiki imkana malik olmadığı hallarda saxlanılır.

Asosiasiya müəssisəsinə investisiya

Qrupun əhəmiyyətli təsir göstərdiyi birləşmə müəssisəsi olan iştirak payına qoyulan sərmayə kapital metodundan istifadə etməklə hesablanır. Səhmdar metoduna əsasən, assosiasiya müəssisəsinə qoyulan investisiyalar ilkin dəyərlə tanınır. Investisiyanın balans dəyəri, alqı tarixindən etibarən iştirakçının xalis aktivlərinin Qrupun payında olan dəyişiklikləri tanımaq üçün düzəliş edilir.

Məcmu gəlir hesabında iştirakçının əməliyyat nəticələrinin Qrupun payı əksini tapır. İştirak edildikdə, birbaşa asılı müəssisədə öz əksini tapan dəyişiklik Qrup, kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabatda tətbiq edildikdə hər hansı dəyişikliklərin payını tanıyır.

“NBC BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2018-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
(Azərbaycan Manatı ilə)

4. Əsas Uçot Prinsiplərinin Xülasəsi (Davamı)

Qrup və tərəfdaş arasındakı əməliyyatlar nəticəsində yaranan həyata keçirilməmiş mənfəət və itkilər, iştirak payına olan marağı nəzərə alınmaqla silinir. Qrupun mənfəət və ya zərərin iştirak payı konsolidə edilmiş məcmu gəlir hesabatında əks etdirilir və iştirak payı daxilində vergi və nəzarət olunmayan mənfəətdən sonra mənfəət və zərər hesab olunur.

Səhmdar metodundan istifadə etdikdən sonra, Qrup öz investisiyasına qoyulan investisiyalarından dəyersizləşmə zərərinin tanınması zəruriliyini müəyyənləşdirir. Hər hesabat tarixində Qrup, assosiasiya olunmuş investisiyanın dəyersizləşməsinin obyektiv sübutların olub-olmadığını müəyyən edir. Belə sübutlar mövcud olduqda, Qrup, assosiasiya olunmuş müəssisənin bərpa edilə bilən məbləği ilə balans dəyəri arasındakı fərq kimi dəyersizləşmə məbləğini hesablayır və zərərin məcmu gəlir hesabatında "Assosiasiya zərərinin payı" kimi tanıyır. Satışda yaranan hər hansı bir mənfəət və zərər, satış gəlirləri ilə investisiyanın balans dəyəri arasındakı fərq kimi müəyyən edilir və mənfəət və ya zərərdə tanınır.

Əmlak və avadanlıqlar. Əmlak və avadanlıqlar lazım olduqda yığılmış amortizasiyanı və dəyersizləşmə üzrə ehtiyatı çıxmaqla, ilkin dəyərdə qeydə alınır.

Binalar və avadanlıqların bütün digər növləri lazım olduqda yığılmış amortizasiyanı və dəyersizləşmə üzrə zərəri çıxmaqla (əgər varsa), ilkin dəyərdə qeydə alınır.

Kiçik həcmli təmir və istismar xərcləri çəkildiyi zaman xərcə silinir. Binalar və avadanlıqların əsas komponentlərinin əvəz edilməsi xərcləri kapitallaşdırılır və əvəz edilmiş hissələr balansdan silinir. Binalar və avadanlıqlar dəyersizləşdikdə, onlar binalar və avadanlıqların istifadəsi nəticəsində əldə edilən dəyər ilə satış xərcləri çıxılmaqla ədalətli dəyərdən daha yüksək olan dəyərə silinir. Aktivin balans dəyərindəki azalma mənfəət və zərəre aid edilir. Aktivin istifadəsi nəticəsində əldə edilən dəyərin və ya satış xərcləri çıxılmaqla, onun ədalətli dəyərinin müəyyən edilməsi üçün istifadə edilən təxminlərdə dəyişiklik baş verdiyi təqdirdə əvvəlki dövrlərdə hər-hansı aktiv üçün qeydə alınmış dəyersizləşmə üzrə zərərlər bərpa edilir.

Binalar və avadanlıqların satışından yaranan gəlir və zərər, gəlir məbləği və balans dəyəri arasındakı fərq kimi müəyyən edilir və mənfəət və zərərdə əks etdirilir.

Qeyri-maddi aktivlər. Bankın digər qeyri-maddi aktivlərinə komputer proqramlarının və müəssislərin birləşdirilməsi zamanı alınan müştərilərin əsas əmanətləri daxildir. Qeyri-maddi aktivlər yalnızca dəyərinin uyğun olaraq qiymətləndirilə bildiyi və Banka bu qeyri-maddi aktivlə bağlı gələcək iqtisadi səmərənin daxil olacağına ehtimal edildiyi təqdirdə tanınır. Ayrılıqda alınan qeyri-maddi aktivlər ilkin olaraq maya dəyərində tanınır. Müəssisələrin birləşdirilməsi zamanı alınan qeyri-maddi aktivlər satın alındığı tarixdəki ədalətli dəyəri ilə tanınır. İlkin tanımadan sonra, qeyri-maddi aktivlər dəyərindən yığılmış amortizasiya və yığılmış dəyersizləşmə xərcləri çıxılmaqla tanınır.

Qeyri-maddi aktivlərin faydalı istifadə müddətinin məhdud və ya qeyri-məhdud olmasını qiymətləndirilir. Məhdud istifadə müddəti olan qeyri-maddi aktivlər faydalı istifadə müddəti dövründə amortizasiya olunur.

Məhdud istifadə müddəti olan qeyri-maddi aktivlər üçün faydalı istifadə müddəti və amortizasiya metodu ən azı hər maliyyə ilinin sonunda nəzərdən keçirilir. Faydalı istifadə müddətindəki və ya aktivə xas olan gələcək iqtisadi səmərənin gözlənilən istifadəsindəki dəyişikliklər sonradan mühasibat prinsiplərindəki dəyişiklik kimi nəzərə alınan amortizasiya dövrünün və metodologiyasının dəyişməsinə səbəb olur. Məhdud istifadə müddəti olan qeyri-maddi aktivlərin amortizasiya xərcləri mənfəət və zərər hesabatında ayrı maddə kimi göstərilir.

“NBC BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2018-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
(Azərbaycan Manatı ilə)

4. Əsas Uçot Prinsiplərinin Xülasəsi (Davamı)

Amortizasiya. Bina və avadanlıqlar üzrə amortizasiya düz xətt metoduna, yəni əsas vəsaitlərin aşağıda göstərilən təxmini faydalı xidmət müddəti ərzində aktivlərin ilkin dəyərini və ya yenidən qiymətləndirilmiş dəyərini onların qalıq dəyərində azaltmaqla hesablanır:

	2018-ci il üzrə	2017-ci il üzrə
Binalar	50 il	50 il
Mebel, qurğular və digər	10 il	10 il
Kompüter və avadanlıqlar	10 il	10 il
Nəqliyyat vasitələri	7 il	7 il
Digər əsas vəsaitlər	10 il	10 il

Aktivin artıq köhnəldiyi və istismar müddəti başa çatdığı halda, satış üzrə təxmin edilən xərclər çıxılmaqla, Bankın həmin aktivin satışı nəticəsində əldə edəcəyi təxmin edilən məbləğ aktivin qalıq dəyəridir. Bank aktivini onun fiziki istismar müddətinin sonuna qədər istifadə edəcəyini gözlədikdə, aktivin qalıq dəyəri sıfıra bərabər olur. Aktivlərin qalıq dəyərləri və faydalı xidmət müddətləri lazım olduqda hesabat dövrünün sonunda nəzərdən keçirilir və dəqiqləşdirilir.

Müddətli borc öhdəlikləri. Müddətli borc öhdəlikləri rezident banklar və digər maliyyə Bankları tərəfindən sabit ödəmə müddəti və sabit və ya dəyişkən faiz dərəcələri ilə verilmiş kreditlər daxildir. Müddətli borc öhdəlikləri amortizasiya olunmuş maya dəyərində qeydə alınır. İlkin qiymətləndirmədən sonra, müddətli borc öhdəlikləri EFD tətbiq olunmaqla amortizasiya olunmuş dəyerdə göstərilir. Amortizasiya olunmuş dəyər EFD-in ayrılmaz tərkib hissəsi olan xərclər və vəsaitlər alınan zaman əldə olunan güzəştlər nəzərə alınmaqla hesablanır.

Mənfəət vergisi. Mənfəət vergisi hazırkı maliyyə hesabatlarında Azərbaycan Respublikasının qüvvədə olan və ya hesabat tarixinə qüvvəyə minmiş Azərbaycan qanunvericiliyinə uyğun olaraq hesablanmışdır. Mənfəət vergisi xərci cari və təxirə salınmış mənfəət vergisindən ibarətdir və bu və ya digər dövrdə vergi təsiri bilavasitə digər məcmu gəlirlərdə və ya kapitalda qeydə alınan əməliyyatlar istisna olmaqla, mənfəət və zərərdə qeydə alınır.

Cari mənfəət vergisi, cari və əvvəlki dövrlər üzrə vergiyə cəlb edilən mənfəət və ya zərər ilə əlaqədar vergi orqanlarına ödəniləcək və ya onlardan geri alınacaq məbləği təşkil edir. Vergiyə cəlb edilən mənfəət və ya zərər maliyyə hesabatlarının müvafiq vergi bəyannamələrinin təqdim olunmasından əvvəl təsdiqləndiyi halda, təxmini göstəricilərə əsasən hesablanır. Mənfəət vergisindən başqa digər vergilər inzibati və digər əməliyyat xərcləri kimi qeydə alınır.

Təxirə salınmış mənfəət vergisi öhdəlik metodundan istifadə etməklə, aktiv və öhdəliklərin vergi bazası və maliyyə hesabatlarının hazırlanması məqsədləri üçün onların balans dəyəri arasında yaranan keçmiş illərin vergi zərəri və bütün müvəqqəti fərqlər üçün hesablanır. İlkin uçot zamanı istisna hal olaraq, əgər əməliyyat maliyyə mənfəəti və vergiyə cəlb edilən mənfəətə təsir göstərmirsə, aktiv və öhdəliyin ilkin qeydə alınması nəticəsində yaranan müvəqqəti fərqlər üzrə təxirə salınmış vergi hesablanmır (biznes birləşməsi halları istisna olmaqla).

Təxirə salınmış vergi qalıqları, qüvvədə olan və ya hesabat dövrünün sonunda qüvvəyə minmiş vergi dərəcələrinə əsasən müvəqqəti fərqlərin qaytarılacağı və ya keçmiş illərdən yığılmış vergi zərərlərinin istifadə ediləcəyi dövrdə tətbiq edilməli vergi dərəcələrindən istifadə etməklə hesablanır. Gəlirdən çıxılan müvəqqəti fərqlər üzrə təxirə salınmış vergi aktivləri və keçmiş illərin vergi zərərləri o zaman hesablanır ki, bu çıxılmaların realizasiya oluna bilməsi üçün gələcəkdə kifayət qədər vergiyə cəlb ediləcək mənfəətin mövcudluğu ehtimal edilsin.

Qeyd: Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsinin 102.1.22 - maddəsinə uyğun olaraq fiziki şəxslərin investisiya qiymətli kağızları üzrə ödənilən dividendlər 2016-cı ilin fevral ayından etibarən 7-il müddətinə vergidən azaddır.

“NBC BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2018-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
(Azərbaycan Manatı ilə)

4. Əsas Uçot Prinsiplərinin Xülasəsi (Davamı)

Qeyri-müəyyən vergi mövqeləri. Bankın qeyri-müəyyən vergi mövqeləri rəhbərlik tərəfindən hər bir hesabat dövrünün sonunda qiymətləndirilir. Rəhbərlik bankın vergi mövqeyinə vergi orqanları tərəfindən etiraz edildiyi halda, əlavə vergi öhdəliklərinin yaranmasını ehtimal etdikdə, vergi öhdəlikləri nəzərə alınmır. Bu cür qiymətləndirmə qüvvədə olan və ya hesabat dövrünün sonunda qüvvəyə minmiş vergi qanunvericiliyinin təfsirinə və bu məsələlərə dair hər hansı məhkəmə və ya digər qurumların məlum qərarlarına əsasən aparılır. Mənfəət vergisi istisna olmaqla, cərimələr, penyalar və vergilər üzrə öhdəliklər hesabat dövrünün sonunda öhdəliklərin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan xərclərə dair rəhbərliyin ən yaxşı təxminləri əsasında uçota alınır.

Gəlir və xərclərin uçotu. Bütün borc alətləri üzrə faiz gəlirləri və xərcləri məcmu gəlirlər haqqında hesabatda effektiv faiz metodundan istifadə etməklə hesablama metodu ilə qeydə alınır. Bu metoda əsasən, faiz gəlirləri və xərclərinə müqavilə tərəfləri arasında ödənilmiş və ya alınmış və effektiv faiz dərəcəsinin tərkib hissəsi olan bütün komissiya və haqlar, əməliyyat xərcləri, eləcə də bütün digər mükafat və ya güzəştlər daxildir.

Effektiv faiz dərəcəsinə aid olan komissiya haqlarına maliyyə aktivinin yaradılması və ya alınması, yaxud maliyyə öhdəliyinin (məsələn, ödəmə qabiliyyətinin qiymətləndirilməsi, zamanətlərin və ya girovun dəyərləndirilməsi və qeydə alınması, maliyyə alətinin təqdim edilməsi şərtlərinin razılaşdırılması və sövdələşmə sənədlərinin hazırlanması haqları) buraxılması ilə əlaqədar əldə edilmiş və ya ödənilmiş komissiya haqları daxildir. Bazar faiz dərəcələri ilə kreditlərin verilməsi üzrə öhdəlik üçün Bank tərəfindən əldə edilmiş komissiya haqları, Bankın xüsusi kredit müqaviləsini imzalayacağı ehtimal edildikdə və kreditin verilməsindən sonra qısa müddət ərzində onun realizasiyasını planlaşdırmadıqda effektiv faiz dərəcəsinin tərkib hissəsi hesab edilir. Bank, kreditlərin verilməsi üzrə öhdəlikləri mənfəət və zərərdə ədalətli dəyərle qeydə alınan maliyyə öhdəlikləri kimi təsnifləşdirmir.

Kreditlərin və digər borc alətlərinin vaxtında qaytarılması ilə bağlı şübhə yarandıqda, onlar dəyərsizləşmə məbləğinin müəyyən edilməsi məqsədilə gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin diskontlaşdırılması üçün istifadə edilən effektiv faiz dərəcəsi əsasında faiz gəlirlərini əks etdirməklə bərpa dəyərinə qədər azaldılır.

Bütün digər komissiya gəlirləri, digər gəlirlər və digər xərclər adətən göstərilməli olan ümumi xidmətlərdə faktiki göstərilmiş xidmətlərin payı kimi müəyyən edilmiş konkret əqdin tamamlanma dərəcəsindən asılı olaraq hesablama metodu ilə qeydə alınır. Sindikatlaşdırılmış kreditlər üzrə komissiya haqları, sindikatlaşdırma başa çatdıqda və Bank kredit paketinin hər-hansı hissəsini özündə saxlamadıqda və ya paketin bir hissəsini əqdin digər iştirakçıları kimi eyni effektiv faiz dərəcəsilə özündə saxladıqda gəlir kimi əks etdirilir.

Üçüncü tərəflər üçün əqdlərin təşkili üzrə komissiya gəlirləri (məsələn, kreditlərin, səhmlərin və digər qiymətli kağızların alınması və yaxud qeyd olunan əməliyyatlar nəticəsində əldə edilmiş müəssisələrin alqısı və ya satışı) əqd başa çatdıqda qeydə alınır.

İnvestisiya portfelinin idarə olunması və digər idarəetmə və məsləhət xidmətləri üzrə komissiya gəlirləri xidmətlərin göstərilməsinə dair müqavilələrin şərtlərinə uyğun olaraq adətən sərf edilmiş vaxta proporsional şəkildə əks etdirilir. İnvestisiya fondlarının aktivlərinin idarə olunması üzrə komissiya gəlirləri bu cür xidmətlərin göstərdiyi dövr ərzində göstərilmiş xidmətlərə proporsional şəkildə qeydə alınır. Eyni prinsip əmlakın idarə edilməsi, maliyyə planlaşdırması və uzun müddət ərzində davamlı olaraq göstərilən depozitari xidmətləri üçün tətbiq edilir.

Xarici valyuta əməliyyatları. Bankın funksional valyutası onun fəaliyyət göstərdiyi əsas iqtisadi mühitin valyutası hesab edilir. Bankın funksional və hesabat valyutası Azərbaycan Respublikasının milli valyutası olan Azərbaycan Manatıdır (“AZN”).

Monetar aktiv və öhdəliklər, ARMB-nin müvafiq hesabat tarixinə qüvvədə olan rəsmi valyuta məzənnəsinə əsasən müəssisənin funksional valyutasına çevrilir. Bu cür əməliyyatlar üzrə hesablaşmaların həyata keçirilməsi və ARMB-nin ilin sonuna olan rəsmi valyuta məzənnəsi ilə monetar aktiv və öhdəliklərin funksional valyutaya çevrilməsi nəticəsində yaranan müsbət və mənfi məzənnə fərqləri mənfəət və zərər hesabatında qeydə alınır.

“NBC BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2018-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
(Azərbaycan Manatı ilə)

4. Əsas Uçot Prinsiplərinin Xülasəsi (Davamı)

İlin sonuna qüvvədə olan valyuta məzənnəsi ilə yerli valyutaya çevrilmə qeyri-monetar maddələrə, o cümlədən pay alətlərinə tətbiq edilmir. Məzənnə dəyişikliklərinin pay qiymətli kağızların ədalətli dəyərinə təsiri ədalətli dəyər üzrə yenidən qiymətləndirmə nəticəsində gəlir və ya xərclərin bir hissəsi kimi qeydə alınır.

31 dekabr 2018-ci il tarixinə xarici valyuta qalıqlarının çevrilməsində istifadə olunan əsas valyuta məzənnələri: 1 ABŞ Dolları = 1.7000 AZN, 1 Avro=1.9468 AZN (31 dekabr 2017-ci il tarixinə: 1 ABŞ Dolları = 1.7001 AZN, 1 Avro = 2.0307 AZN).

Əvəzləşdirmə. Maliyyə aktiv və öhdəliklərinin əvəzləşdirilməsi və xalis məbləğin maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda daxil edilməsi, qeydə alınmış məbləğlərin əvəzləşdirilməsi üçün qanunvericiliklə müəyyən edilmiş hüquq, eləcə də əvəzləşdirməni aparmaq və ya eyni zamanda aktiv realizasiya edərək öhdəliyi ödəmək niyyəti mövcud olduğu hallarda həyata keçirilə bilər.

Borc qiymətli kağızları. Buraxılmış borc qiymətli kağızlarına sadə veksellər, istiqrazlar, depozit sertifikatları və “NBC” Bank ASC tərəfindən yerləşdirilmiş borc iltizamları aiddir. Əgər “NBC” Bank ASC öz borc qiymətli kağızını satın alırsa, bu öhdəlik maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatından silinir və ödənilən vəsaitlə öhdəliyin qalıq dəyəri arasında olan fərq mənfəət və zərər hesablarında müvafiq olaraq öhdəliklərin vaxtıdan tez icra edilməsinin nəticəsi kimi təqdim edilir.

İşçilərə sərf olunan xərclər və müvafiq ayırmalar. Əmək haqları, məvaciblər, Azərbaycan Respublikası Dövlət Pensiya və Sosial Müdafiə Fonduna ödənişlər, məzuniyyət və bülletenlər üzrə illik ödənişlər, mükafatlar və pul şəklində olmayan imtiyazlar Bankın işçiləri tərəfindən müvafiq xidmətlər göstərildikdə hesablanır.

Bank növbəti il ərzində hesabatlarda əks etdirilən aktiv və öhdəliklərin məbləğlərinə təsir göstərən ehtimallar və mülahizələr irəli sürür. Həmin ehtimallar və mülahizələr müntəzəm olaraq rəhbərliyin təcrübəsinə və digər amillərə, həmçinin rəhbərliyin fikrincə mövcud şəraitə uyğun olaraq əsaslandırılmış gələcək hadisələr üzrə təxminlərə əsasən təhlil edilir. Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı rəhbərlik həmçinin peşəkar mülahizələr və təxminlər irəli sürür. Maliyyə hesabatlarında əks etdirilən məbləğlərə daha çox təsir göstərən peşəkar mülahizələr və növbəti il ərzində aktiv və öhdəliklərin balans dəyərinə əhəmiyyətli düzəlişlərin edilməsinə səbəb olan təxminlərə aşağıdakılar daxildir:

Kreditlər və avansların dəyərsizləşməsi üzrə zərər. Bank müntəzəm olaraq kredit portfelini üzrə dəyərsizləşmənin mövcudluğunu müəyyən etmək üçün onu təhlil edir. Dəyərsizləşmə üzrə zərərin mənfəət və zərər hesabatında əks etdirilməsini müəyyən edərək, Bank kredit portfelində konkret bir kreditin dəyərində azalmanın müşahidə edilməsindən əvvəl kredit portfelini üzrə pul vəsaitlərinin təxmin edilən hərəkətində ölçülə bilən azalmanı əks etdirən nəzərə çarpan əlamətlərin mövcudluğunu müəyyən etmək üçün peşəkar mülahizələr irəli sürür.

Rəhbərlik gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin proqnozlaşdırılması üçün istifadə edilən kredit portfelindəki aktivlər ilə analoji kredit riskinə və dəyərsizləşmə üzrə obyektiv əlamətlərə malik aktivlər ilə əlaqədar əvvəlki ilin zərərləri haqqında məlumat əsaslanan təxminlər tətbiq edir. Gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin məbləğini və müddətini təxmin edərək istifadə edilən metodologiya və mülahizələr, təxmini və həqiqi zərərlər arasındakı hər hansı fərqi azaltmaq məqsədilə müntəzəm olaraq nəzərdən keçirilir.

Qanunvericilik. Azərbaycanın vergi, valyuta və gömrük qanunvericiliyi müxtəlif şərtlərə məruz qalır.

Təxirə salınmış vergi aktivinin uçotu. Uçota alınmış təxirə salınmış xalis vergi aktivini vergiyə cəlb olunan gəlirdən gələcək çıxılmalar vasitəsilə əldə olunan mənfəət vergisi məbləğlərindən ibarətdir və maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda qeydə alınır. Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivini müvafiq vergi faydasının realizasiya oluna biləcəyi zaman qeydə alınır.

Vergiyə cəlb olunan gələcək mənfəətin və gələcəkdə yaranması ehtimal edilən vergi faydası məbləğinin müəyyən edilməsi rəhbərlik tərəfindən hazırlanmış ortamüddətli biznes planına və onun ekstrapolyasiya nəticələrinə əsaslanır. Biznes-plan rəhbərliyin şəraitə adekvat olan təxminlərinə əsaslanır.

Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatların ilkin uçotu. Bank öz fəaliyyəti gedişində əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar aparır. 9 sayılı MHBS-a uyğun olaraq maliyyə alətləri ilkin olaraq ədalətli dəyərdə uçota alınmalıdır.

“NBC BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALIYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2018-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
(Azərbaycan Manatı ilə)

4. Əsas Uçot Prinsiplərinin Xülasəsi (Davamı)

Lakin, həmin əməliyyatların bazar və ya qeyri-bazar faiz dərəcələrində həyata keçirilməsini müəyyən etmək məqsədilə bu cür əməliyyatlar üçün fəal bazar mövcud olmadıqda peşəkar mülahizələrdən istifadə etmək lazım gəlir. Mülahizələrin irəli sürülməsinin əsasını əlaqəli olmayan tərəflərlə analoji əməliyyatların qiymətinin müəyyən edilməsi və effektiv faiz dərəcəsinin təhlili təşkil edir.

Fasiləsiz fəaliyyət prinsipi. Rəhbərlik hazırkı maliyyə hesabatlarını fasiləsiz fəaliyyət prinsipinə əsasən hazırlamışdır. Belə bir mülahizə irəli sürərkən rəhbərlik Bankın maliyyə vəziyyətini, mövcud planları, əməliyyatların gəlirliliyini və maliyyə resurslarından istifadəni nəzərə almış və son maliyyə böhranının Bankın gələcək əməliyyatlarına təsirini təhlil etmişdir.

Rəhbərliyin ölçü və hesabatlarına əsasən Bank növbəti 12 ay ərzində likvidlik ehtiyaclarını tənzimləyə biləcək və buna əsasən hazırkı maliyyə hesabatları fasiləsizlik prinsipi əsasında hazırlanmışdır.

5. Uçot Siyasətinin Tətbiqi Zamanı Əhəmiyyətli Ehtimallar və Mülahizələr

Təşkilat növbəti il ərzində hesabatlarda əks etdirilən aktiv və öhdəliklərin məbləğlərinə təsir göstərən ehtimallar və mülahizələr irəli sürür. Həmin ehtimallar və mülahizələr müntəzəm olaraq rəhbərliyin təcrübəsinə və digər amillərə, həmçinin rəhbərliyin fikrincə mövcud şəraitə uyğun olaraq əsaslandırılmış gələcək hadisələr üzrə təxminlərə əsasən təhlil edilir. Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı rəhbərlik həmçinin peşəkar mülahizələr və təxminlər irəli sürür. Maliyyə hesabatlarında əks etdirilən məbləğlərə daha çox təsir göstərən peşəkar mülahizələr və növbəti il ərzində aktiv və öhdəliklərin balans dəyərində əhəmiyyətli düzəlişlərin edilməsinə səbəb olan təxminlərə aşağıdakılar daxildir:

Kreditlər və avansların dəyərsizləşməsi üzrə zərər. Təşkilat müntəzəm olaraq kredit portfelini üzrə dəyərsizləşmənin mövcudluğunu müəyyən etmək üçün onu təhlil edir. Dəyərsizləşmə üzrə zərərin mənfəət və zərər hesabatında əks etdirilməsini müəyyən edərkən, Təşkilat kredit portfelində konkret bir kreditin dəyərində azalmanın müşahidə edilməsindən əvvəl kredit portfelini üzrə pul vəsaitlərinin təxmin edilən hərəkətində ölçülə bilən azalmanı əks etdirən nəzərə çarpan əlamətlərin mövcudluğunu müəyyən etmək üçün peşəkar mülahizələr irəli sürür.

Rəhbərlik gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin proqnozlaşdırılması üçün istifadə edilən kredit portfelindəki aktivlər ilə analoji kredit riskinə və dəyərsizləşmə üzrə obyektiv əlamətlərə malik aktivlər ilə əlaqədar əvvəlki ilin zərərləri haqqında məlumat əsaslanan təxminlər tətbiq edir. Gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin məbləğini və müddətini təxmin edərkən istifadə edilən metodologiya və mülahizələr, təxmini və həqiqi zərərlər arasındakı hər hansı fərqi azaltmaq məqsədilə müntəzəm olaraq nəzərdən keçirilir.

Qanunvericilik. Azərbaycanın vergi, valyuta və gömrük qanunvericiliyi müxtəlif şərtlərə məruz qalır.

Təxirə salınmış vergi aktivinin uçotu. Uçota alınmış təxirə salınmış xalis vergi aktivini vergiyə cəlb olunan gəlirdən gələcək çıxılmalar vasitəsilə əldə olunan mənfəət vergisi məbləğlərindən ibarətdir və maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda qeyd alınır. Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivini müvafiq vergi faydasının realizasiya oluna biləcəyi zaman qeyd alınır.

Vergiyə cəlb olunan gələcək mənfəətin və gələcəkdə yaranması ehtimal edilən vergi faydası məbləğinin müəyyən edilməsi rəhbərlik tərəfindən hazırlanmış ortamüddətli biznes planına və onun ekstrapolyasiya nəticələrinə əsaslanır. Biznes-plan rəhbərliyin şəraitə adekvat olan təxminlərinə əsaslanır.

Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatların ilkin uçotu. Təşkilat öz fəaliyyəti gedişində əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar aparır. 9 sayılı MHBS-a uyğun olaraq maliyyə alətləri ilkin olaraq ədalətli dəyərdə uçota alınmalıdır. Lakin, həmin əməliyyatların bazar və ya qeyri-bazar faiz dərəcələrində həyata keçirilməsini müəyyən etmək məqsədilə bu cür əməliyyatlar üçün fəal bazar mövcud olmadıqda peşəkar mülahizələrdən istifadə etmək lazım gəlir. Mülahizələrin irəli sürülməsinin əsasını əlaqəli olmayan tərəflərlə analoji əməliyyatların qiymətinin müəyyən edilməsi və effektiv faiz dərəcəsinin təhlili təşkil edir.

Fasiləsiz fəaliyyət prinsipi. Rəhbərlik hazırkı maliyyə hesabatlarını fasiləsiz fəaliyyət prinsipinə əsasən hazırlamışdır. Belə bir mülahizə irəli sürərkən rəhbərlik Təşkilatın maliyyə vəziyyətini, mövcud planları, əməliyyatların gəlirliliyini və maliyyə resurslarından istifadəni nəzərə almış və son maliyyə böhranının Təşkilatın gələcək əməliyyatlarına təsirini təhlil etmişdir.

Rəhbərliyin ölçü və hesabatlarına əsasən Təşkilat növbəti 12 ay ərzində likvidlik ehtiyaclarını tənzimləyə biləcək və buna əsasən hazırkı maliyyə hesabatları fasiləsizlik prinsipi əsasında hazırlanmışdır.

“NBC BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2018-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
(Azərbaycan Manatı ilə)

6. PUL VƏSAİTLƏRİ VƏ ONLARIN EKVİVALENTLƏRİ

	31 dekabr 2018-ci il	31 dekabr 2017-ci il
- Kassadakı pul vəsaitləri	6,036,363	3,571,968
- ARMB-də yerləşdirilmiş vəsaitlər	1,039,315	964,380
Digər banklardakı müxbir hesablar və cari depozitlər		
- Azərbaycan Respublikası	114,358	103,923
- Digər ölkələr	63,132	266,434
Cəmi pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	7,253,168	4,906,705

Pul və pul vəsaitlərinin faiz dərəcələrinin təhlili 25 saylı Qeyddə açıqlanmışdır. Əlaqəli tərəflərlə bağlı əməliyyatlar və qalıqlar 29 saylı Qeyddə açıqlanmışdır.

7. BANKLARDAN VƏ DİGƏR MALİYYƏ QURUMLARINDAN ALINACAQ VƏSAİTLƏR

	31 dekabr 2018-ci il	31 dekabr 2017-ci il
ARMB-dəki məhdudiyət qoyulmuş pul vəsaitləri	-	-
Verilmiş kreditlər və yerləşdirilmiş depozitlər		
- reytingi olmayan	18,822,523	19,107,597
Çıxılsın: kreditlərin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyat	(301,439)	-
Cəmi banklardan və digər maliyyə qurumlarından alınacaq vəsaitlər	18,521,084	19,107,597

Banklardan və digər maliyyə qurumlarından alınacaq vəsaitlərin 31 dekabr 2018-ci il və 31 dekabr 2017-ci il tarixlərinə balans dəyəri təxminən onların ədalətli dəyərinə bərabərdir. 31 dekabr 2018-ci il tarixinə banklardan və digər maliyyə qurumlarından alınacaq vəsaitlərin təxmini ədalətli dəyəri 18,521,084 AZN (2017: 19,107,597 AZN) olmuşdur.

“NBC BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2018-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
(Azərbaycan Manatı ilə)

8. MÜŞTƏRİLƏRƏ VERİLMİŞ KREDİTLƏR

	31 dekabr 2018-ci il	31 dekabr 2017-ci il
Korporativ kreditlər	76,398,786	72,668,086
Avtomobil krediti	7,439,811	9,469,861
İstehlak kreditləri	14,979,046	7,748,730
Kredit kartları	1,511,799	1,712,173
Sahibkarlara verilmiş kreditlər	11,766,197	9,736,763
İpoteka kreditləri	94,319,995	58,752,846
Çıxılısın: kreditlərin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyat	(17,527,855)	(19,846,652)
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər	188,887,779	140,241,807

	2018-ci il			2017-ci il	
	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi	Cəmi
Vaxtı keçməmiş və dəyərsizləşməmiş	186,518,261	-	-	186,518,261	129,753,568
Vaxtı keçmiş, lakin dəyərsizləşməmiş	-	6,004,738	-	6,004,738	12,051,176
Fərdi şəkildə dəyərsizləşmiş (ümumi məbləğ)	-	-	13,892,635	13,892,635	18,283,715
Dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat çıxılmaqla	(1,622,039)	(2,608,951)	(13,296,865)	(17,527,855)	(19,846,652)
Cəmi	184,896,222	3,395,787	595,770	188,887,779	140,241,807

31 dekabr 2018-ci il və 31 dekabr 2017-ci il tarixlərinə müştərilərə verilmiş bütün kreditlər Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən fiziki və hüquqi şəxslərə verilib, bu da bir region üzrə mühüm coğrafi konsentrasiya təşkil edir.

“NBC BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2018-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

(Azərbaycan Manatı ilə)

8. MÜŞTƏRİLƏRƏ VERİLMİŞ KREDİTLƏR (DAVAMI)

2018-ci il ərzində kreditlərin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyatın hərəkəti aşağıdakı kimidir:

	Korporativ kreditlər	Avtomobil kreditləri	İstehlak kreditləri	Kredit kartları	Sahibkarlara verilmiş kreditlər	İpoteka kreditləri	Cəmi
01 yanvar 2018-ci il tarixinə dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat	(4,044,050)	(6,014,617)	(2,819,059)	(765,482)	(5,859,760)	(343,684)	(19,846,652)
9 saylı MHBS-nin qəbul edilməsinin təsiri	186,057	763,852	148,427	28,343	747,767	(160,494)	1,713,952
İlin sonuna qalq	(3,857,993)	(5,250,765)	(2,670,632)	(737,139)	(5,111,993)	(504,178)	(18,132,700)
İl ərzində dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat	11,201	(1,227,667)	(221,812)	(23,868)	(505,410)	13,699	(1,953,857)
İl ərzində silinmiş kreditlər	649,438	825,247	368,450	-	715,567	-	2,558,702
31 dekabr 2018-ci iltarixinə dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat	(3,197,354)	(5,653,185)	(2,523,994)	(761,007)	(4,901,836)	(490,479)	(17,527,855)

2017-ci il ərzində kreditlərin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyatın hərəkəti aşağıdakı kimidir:

	Korporativ kreditlər	Avtomobil kreditləri	İstehlak kreditləri	Kredit kartları	Sahibkarlara verilmiş kreditlər	İpoteka kreditləri	Cəmi
01 yanvar 2017-ci il tarixinə dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat	(2,370,607)	(8,714,901)	(3,950,753)	-	(618,225)	(352,793)	(16,007,279)
İl ərzində dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat	(1,708,342)	2,504,183	929,323	(765,482)	(5,264,752)	9,109	(4,295,961)
İl ərzində silinmiş kreditlər	34,899	196,101	202,371	-	23,217	-	456,588
31 dekabr 2017-ci iltarixinə dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat	(4,044,050)	(6,014,617)	(2,819,059)	(765,482)	(5,859,760)	(343,684)	(19,846,652)

“NBC BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2018-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
(Azərbaycan Manatı ilə)

8. MÜŞTƏRİLƏRƏ VERİLMİŞ KREDİTLƏR (DAVAMI)

Kredit portfelinin iqtisadi sektorlar üzrə bölgüsü aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2018-ci il		31 dekabr 2017-ci il	
	Məbləğ	%	Məbləğ	%
<i>Fiziki şəxslər</i>				
- avtomobil kreditləri	7,439,811	3.6%	9,469,861	5.9%
- istehlak kreditləri	14,979,046	7.3%	7,748,730	4.8%
- sahibkarlara verilmiş kreditlər	11,766,197	5.7%	9,736,763	6.1%
- Kredit kartları	1,511,799	0.7%	1,712,173	1.1%
- ipoteka kreditləri	94,319,995	45.7%	58,752,846	36.7%
Cəmi fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər	130,016,848	62.99%	87,420,373	54.61%
<i>Korporativ kreditlər</i>				
- Ticarət və xidmətlə bağlı kreditlər	61,694,496	29.9%	49,923,618	31.2%
- İstehsal	669,125	0.3%	652,239	0.4%
- Tikinti	6,015,000	2.9%	2,853,060	1.8%
- Kənd təsərrüfatı	2,069,915	1.0%	3,149,760	2.0%
- Nəqliyyat	5,640,662	2.7%	13,103,612	8.2%
- Dövlət və ictimai Banklar	309,588	0.1%	2,985,797	1.9%
Cəmi korporativ kreditlər	76,398,786	37.01%	72,668,086	45.39%
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar (ehtiyat ayırmalarından əvvəl)	206,415,634	100%	160,088,459	100%

31 dekabr 2018-ci il tarixində Bankın kredit portfelində ümumi kredit qalığı 28,701,725 AZN olan 7 borcalanı olmuşdur ki, bu da ümumi kredit portfelinin 14%-ni təşkil edir (2017: Bankın kredit portfelində ümumi kredit qalığı 32,842,291 AZN olan 7 borcalanı olmuşdur ki, bu da ümumi kredit portfelinin 21%-ni təşkil etmişdir).

31 dekabr 2018-ci il tarixində Bank tərəfindən əlaqəli tərəflərə verilmiş kreditlərin qalığı 9,905,921 AZN (31 dekabr 2017: 12,027,326 AZN) olmuşdur ki, bu da ümumi kredit portfelinin 5%-i (2017: 8%) təşkil etmişdir.

“NBC BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR

31 DEKABR 2018-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

(Azərbaycan Manatı ilə)

8. MÜŞTƏRİLƏRƏ VERİLMİŞ KREDİTLƏR (DAVAMI)

31 dekabr 2018-ci il tarixinə girov təminatı haqqında məlumat aşağıda göstərilir:

	Korporativ kreditlər	Avtomobil kreditləri	İstehlak kreditləri	Kredit kartları	Sahibkarlara verilmiş kreditlər	İpoteka kreditləri	Cəmi
Təminatız kreditlər	56,450,076	4,713	6,421,604	612,741	959,216	-	64,448,350
Aşağıdakılarla təmin edilmiş kreditlər:							
- yaşayış sahəsi	14,737,223	-	2,560,181	130,537	5,296,853	93,497,751	116,222,545
- pul depozitləri	48,115	-	2,483,332	170,627	-	-	2,702,074
- daşınan əmlak	143,551	3,964,784	487,680	4,413	760,200	-	5,360,628
- zinət əşyaları	-	-	-	-	2,353	-	2,353
- digər	151,829	-	-	-	-	-	151,829
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər	71,530,794	3,969,497	11,952,797	918,318	7,018,622	93,497,751	188,887,779

31 dekabr 2017-ci il tarixinə girov təminatı haqqında məlumat aşağıda göstərilir:

	Korporativ kreditlər	Avtomobil kreditləri	İstehlak kreditləri	Kredit kartları	Sahibkarlara verilmiş kreditlər	İpoteka kreditləri	Cəmi
Təminatız kreditlər	29,365,744	-	2,708,715	895,057	693,675	27,701,964	61,365,155
Aşağıdakılarla təmin edilmiş kreditlər:							
- yaşayış sahəsi	39,183,710	-	521,200	-	2,950,975	30,707,197	73,363,082
- pul depozitləri	33,253	-	1,468,391	51,504	-	-	1,553,148
- daşınan əmlak	41,332	3,455,244	220,447	130	218,519	-	3,935,673
- zinət əşyaları	-	-	-	-	10,011	-	10,011
- digər	-	-	10,915	-	3,823	-	14,736
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər	68,624,039	3,455,244	4,929,669	946,691	3,877,003	58,409,161	140,241,807

“NBC BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2018-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

(Azərbaycan Manatı ilə)

8. MÜŞTƏRİLƏRƏ VERİLMİŞ KREDİTLƏR (DAVAMI)

31 dekabr 2018-ci il tarixinə kreditlərin keyfiyyətinə görə təhlili aşağıdakı kimidir:

	Korporativ kreditlər	Avtomobil kreditləri	İstehlak kreditləri	Kredit kartları	Sahibkarlara verilmiş kreditlər	İpoteka kreditləri	Cəmi
Cari və dəyərsizləşməmiş							
- İri yeni kredit alanlar	12,925,000	-	1,319,460	-	202,285	-	14,446,745
- 1 ildən artıq kredit tarixçəsi olan iri kredit alanlar	60,036,697	-	-	-	-	-	60,036,697
- Digər müəssisələrə verilmiş kreditlər	2,449,356	-	-	-	-	-	2,449,356
- Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər	-	2,217,028	9,099,608	847,313	6,205,795	91,215,719	109,585,463
Cəmi cari və dəyərsizləşməmiş	75,411,053	2,217,028	10,419,068	847,313	6,408,080	91,215,719	186,518,261
<i>Vaxtı keçmiş, lakin dəyərsizləşməmiş</i>							
- 30 gündən az gecikdirilmiş	57,110	12,563	188,219	33,789	59,336	2,053,493	2,404,510
- 30-90 gün gecikdirilmiş	-	905,721	119,546	1,840	1,137,365	314,032	2,478,504
- 90-180 gün gecikdirilmiş	-	13,954	32,144	11,129	496,176	77,408	630,811
- 180-360 gün gecikdirilmiş	-	36,786	187,150	1,955	217,075	47,947	490,913
- 360 gündən çox gecikdirilmiş	-	-	-	-	-	-	-
Cəmi vaxtı keçmiş, lakin dəyərsizləşməmiş	57,110	969,024	527,059	48,713	1,909,952	2,492,880	6,004,738
<i>Fərdi şəkildə dəyərsizləşmiş kreditlər (ümumi məbləğ)</i>							
- 30 gündən az gecikdirilmiş	-	-	-	-	-	-	-
- 30-90 gün gecikdirilmiş	-	-	-	-	-	-	-
- 90-180 gün gecikdirilmiş	-	-	-	-	-	-	-
- 180-360 gün gecikdirilmiş	-	-	-	-	-	-	-
- 360 gündən çox gecikdirilmiş	930,624	4,253,758	4,032,919	615,773	3,448,165	611,396	13,892,635
Cəmi fərdi şəkildə dəyərsizləşmiş kreditlər	930,624	4,253,758	4,032,919	615,773	3,448,165	611,396	13,892,635
Kreditlərin ümumi balans dəyəri	76,398,787	7,439,810	14,979,046	1,511,799	11,766,197	94,319,995	206,415,634
Dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat çıxılmaqla	(3,197,354)	(5,653,185)	(2,523,994)	(761,007)	(4,901,836)	(490,479)	(17,527,855)
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	73,201,433	1,786,625	12,455,052	750,792	6,864,361	93,829,516	188,887,779

“NBC BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2018-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
(Azərbaycan Manatı ilə)

8. MÜŞTƏRİLƏRƏ VERİLMİŞ KREDİTLƏR (DAVAMI)

31 dekabr 2017-ci il tarixinə kreditlərin keyfiyyətinə görə təhlili aşağıdakı kimidir:

	Korporativ kreditlər	Avtomobil kreditləri	İstehlak kreditləri	Kredit kartları	Sahibkarlara verilmiş kreditlər	İpoteka kreditləri	Cəmi
Cari və dəyərsizləşməmiş							
- İri yeni kredit alanlar	-	-	318,829	-	-	-	318,829
- 1 ildən artıq kredit tarixçəsi olan iri kredit alanlar	59,906,664	-	514,150	458,219	1,461,371	-	62,340,404
- Digər müəssisələrə verilmiş kreditlər	274,218	105,316	-	-	-	-	379,534
- Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər	-	3,023,682	3,499,908	405,599	1,831,736	57,953,877	66,714,802
Cəmi cari və dəyərsizləşməmiş	60,180,882	3,128,998	4,332,887	863,818	3,293,107	57,953,877	129,753,569
<i>Vaxtı keçmiş, lakin dəyərsizləşməmiş</i>							
- 30 gündən az gecikdirilmiş	-	359	30,229	26,291	-	-	56,879
- 30-90 gün gecikdirilmiş	9,116,820	280,142	496,138	60,705	335,713	512,403	10,801,921
- 90-180 gün gecikdirilmiş	-	102,142	181,121	30,233	160,890	31,600	505,986
- 180-360 gün gecikdirilmiş	-	65,402	86,398	3,224	435,677	95,686	686,387
- 360 gündən çox gecikdirilmiş	-	-	-	-	-	-	-
Cəmi vaxtı keçmiş, lakin dəyərsizləşməmiş	9,116,820	448,045	793,886	120,453	932,280	639,689	12,051,173
<i>Fərdi şəkildə dəyərsizləşmiş kreditlər (ümumi məbləğ)</i>							
- 30 gündən az gecikdirilmiş	-	-	-	-	-	-	-
- 30-90 gün gecikdirilmiş	-	-	-	-	-	-	-
- 90-180 gün gecikdirilmiş	-	-	-	-	-	-	-
- 180-360 gün gecikdirilmiş	-	113,103	143,046	151,811	430,520	28,481	866,961
- 360 gündən çox gecikdirilmiş	3,370,384	5,779,715	2,478,911	576,091	5,080,856	130,799	17,416,756
Cəmi fərdi şəkildə dəyərsizləşmiş kreditlər	3,370,384	5,892,818	2,621,957	727,902	5,511,376	159,280	18,283,717
Kreditlərin ümumi balans dəyəri	72,668,086	9,469,861	7,748,730	1,712,173	9,736,763	58,752,846	160,088,459
Dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat çıxılmaqla	(4,044,050)	(6,014,617)	(2,819,059)	(765,482)	(5,859,760)	(343,684)	(19,846,652)
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	68,624,036	3,455,244	4,929,671	946,691	3,877,003	58,409,162	140,241,807

“NBC BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2018-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
(Azərbaycan Manatı ilə)

8. MÜŞTƏRİLƏRƏ VERİLMİŞ KREDİTLƏR (DAVAMI)

MHBS əsasında hazırlanmış maliyyə hesabatlarında Bank “Maliyyə Alətləri: Tanınması və Ölçülməsi” haqqında 9 sayılı MUBS-da təsvir edilən ehtiyatlar portfelinin yaradılması metodologiyasını tətbiq etmiş və hesabat dövrünün sonuna baş vermiş, lakin xüsusi olaraq hər hansı fərdi kreditlər üzrə müəyyənləşdirilməmiş dəyərsizləşmə zərərləri üçün portfel ehtiyatlarını yaratmışdır. Bankın siyasəti kreditin dəyərsizləşdiyinə obyektiv sübutlar müəyyən olunmayana qədər, hər bir krediti “cari və dəyərsizləşməmiş” kimi təsnif etməkdən ibarətdir.

Bank kreditin ödəniş vaxtı gecikdirildiyi halda dəyərsizləşib-dəyərsizləşmədiyini və mövcud olarsa müvafiq girovun etibarlılığını təhlil edir. Nəticə etibarı ilə, Bank yuxarıda göstərilən dəyərsizləşmiş kimi müəyyən edilmiş kreditlərin ödəniş müddətləri üzrə təsniflərinin təhlilini təqdim edir.

Müştərilərə verilmiş kreditlərin faiz dərəcələrinin təhlili 25 sayılı Qeyddə açıqlanmışdır. Əlaqəli tərəflərlə bağlı əməliyyatlar və qalıqlar 29 sayılı Qeyddə açıqlanmışdır.

9. DİGƏR MƏCMU GƏLİRLƏR VASİTƏSİ İLƏ ƏDALƏTLİ DƏYƏRDƏ TANINAN KAPİTAL ALƏTLƏRİ /SATILABİLƏN İNVESTİSİYA QİYMƏTLİ KAĞIZLARI

Digər məcmu gəlirlər vasitəsi ilə ədalətli dəyərdə tanınan kapital alətləri aşağıdakı kimidir:

	Səhm, %	31 dekabr 2018-ci il	Səhm, %	31 dekabr 2017-ci il
“Rəvan Sığorta” ASC-yə kapital qoyuluşu	8.54%	760,005	8.54%	760,005
Cəmi satılabilən investisiya qiymətli kağızları		760,005		760,005

Digər məcmu gəlirlər vasitəsi ilə ədalətli dəyərdə tanınan kapital alətlərinin ədalətli dəyəri aşağıdakı kimidir.

Adı	Biznesin növü	Qeydiyyatda olduğu ölkə	Ədalətli dəyəri	
			2018-ci il	2017-ci il
Rəvan Sığorta ASC	Sığorta	Azərbaycan	760,005	760,005
Cəmi			760,005	760,005

Digər məcmu gəlirlər vasitəsi ilə ədalətli dəyərdə tanınan kapital alətləri maliyyə xidmətləri sahəsində səhmlərdən ibarətdir. Belə investisiyalar üçün xüsusi bazar mövcud deyil və onların cari ədalətli dəyərini müəyyən etmək üçün cari əməliyyatlar baş verməmişdir. Əlavə olaraq, bu sahədə pul vəsaitlərinin gələcək hərəkətinə dair qeyri-müəyyənliklər mövcud olduğu üçün, diskont edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkəti metodu bir çox fərqli ədalətli dəyər göstəricilərinə gətirib çıxarır.

Bankın rəhbərliyi, yuxarıda qeyd olunan investisiyalarının ədalətli dəyərinin onun ilkin dəyərinə bərabər olduğunu hesab edir. Yuxarıda qeyd edilmiş şirkətlər cari maliyyə vəziyyətləri haqqında məlumatı dərc etməmişdirlər, onların paylarının dəyəri qiymətləndirilməmişdir və hazırkı ticarət qiyməti açıqlanmamışdır. Bu aktivlər üçün bazar likvid xarakter daşımır, lakin rəhbərlik güman edir ki, qalıq dəyərinə yaxın qiymətdə potensial maraqlı alıcılar yerli kommersiya bankları və investisiya şirkətləri ola bilər.

“NBC BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2018-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
(Azərbaycan Manatı ilə)

10. ASILI MÜƏSSİSƏLƏRƏ QOYULMUŞ İNVESTİSİYALAR

Asılı müəssisələrə qoyulmuş investisiyalar aşağıdakı kimidir:

	pay, %	31 dekabr 2018-ci il pay, %		31 dekabr 2017-ci il
Muğan Peşəkar Futbol Klubu MMC-yə kapital qoyuluşu	20%	10	20%	10
NBC Lizinq MMC-yə kapital qoyuluşu	40%	29,212	40%	29,212
Cəmi asılı müəssisələrə qoyulmuş investisiyalar		29,222		29,222

Aşağıdakı cədvəl Bankın asılı müəssisələrə qoyduğu investisiyaların balans dəyərindəki hərəkətləri əks etdirir:

	31 dekabr 2018-ci il	31 dekabr 2017-ci il
01 yanvar tarixinə cari dəyər	29,222	34,644
NBC Lizinq MMC-nin zərərindəki pay	-	(5,422)
31 dekabr tarixinə cari dəyər	29,222	29,222

“NBC BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2018-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
(Azərbaycan Manatı ilə)

11. ƏMLAK, AVADANLIQ VƏ QEYRİ-MADDİ AKTİVLƏR

	Binalar	Mebel və qurğular	Kompüter avadanlıqları	Nəqliyyat vasitələri	Digər əsas vəsaitlər	Cəmi əsas vəsaitlər	Qeyri-maddi aktivlər	Cəmi
İlkin dəyər								
01 yanvar 2017-ci il	28,251,877	798,944	579,082	1,046,788	104,950	30,781,641	295,192	31,076,833
Əlavələr	775,929	115,398	125,837	100,000	14,838	1,132,002	68,657	1,200,659
Silinmələr	-	(642)	-	(199,227)	-	(199,869)	-	(199,869)
31 dekabr 2017-ci il	29,027,806	913,700	704,919	947,561	119,788	31,713,774	363,849	32,077,623
Əlavələr	34,119,450	27,273	104,456	575,202	890	34,827,271	63,326	34,890,597
Silinmələr	-	-	-	(31,610)	-	(31,610)	-	(31,610)
31 dekabr 2018-ci il	63,147,256	940,973	809,375	1,491,153	120,678	66,509,435	427,175	66,936,610
Yığılmış amortizasiya								
01 yanvar 2017-ci il	(3,827,150)	(564,460)	(433,837)	(843,136)	(78,681)	(5,747,264)	(156,482)	(5,903,746)
İl üzrə amortizasiya xərci	(568,869)	(47,162)	(30,016)	(50,577)	(4,981)	(701,605)	(22,535)	(724,140)
Silinmələr	-	642	-	172,437	-	173,079	-	173,079
31 dekabr 2017-ci il	(4,396,019)	(610,980)	(463,853)	(721,276)	(83,662)	(6,275,790)	(179,017)	(6,454,807)
İl üzrə amortizasiya xərci	(817,349)	(49,068)	(39,542)	(102,368)	(5,530)	(1,013,857)	(29,116)	(1,042,973)
Silinmələr	-	-	-	26,700	-	26,700	-	26,700
31 dekabr 2018-ci il	(5,213,368)	(660,048)	(503,395)	(796,944)	(89,192)	(7,262,947)	(208,133)	(7,471,080)
Xalis qalıq dəyəri								
31 dekabr 2017-ci il	24,631,787	302,720	241,066	226,285	36,126	25,437,984	184,832	25,622,816
31 dekabr 2018-ci il	57,933,888	280,925	305,980	694,209	31,486	59,246,488	219,042	59,465,530

“NBC BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2018-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
(Azərbaycan Manatı ilə)

12. DİGƏR AKTİVLƏR

	31 dekabr 2018-ci il	31 dekabr 2017-ci il
Ödəniş sistemləri üzrə operatorlarla hesablaşmalar	821,106	977,669
Debet və kredit kartları üzrə alınacaq vəsaitlər	215,626	30,796
Digər maliyyə aktivləri	105,695	103,867
Cəmi digər maliyyə aktivləri	1,142,427	1,112,332
Binalar, avadanlıqlar üçün əvvəlcədən ödənişlər	387,318	5,256,242
Qabaqcadan ödənişlər	547,049	188,149
Qoyulmuş girovlar	-	-
Vergidən alınacaq vəsaitlər	199,820	151,271
Digər	-	10,145
Cəmi digər qeyri-maliyyə aktivləri:	1,134,187	5,605,807
Cəmi digər aktivlər	2,276,614	6,718,139

31 dekabr 2018-ci il tarixinə 547,049 (2017: 188,149) AZN məbləğində qabaqcadan ödənişlər müxtəlif xidmətlərin göstərilməsi ilə əlaqədar qabaqcadan ödənilmiş vəsaitləri əks etdirir. Binalar, avadanlıqlar üçün əvvəlcədən ödənişlərə 2017-ci il ərzində 5,229,000 AZN dəyərində olan Bakı şəhəri Nəsimi rayonu, 3014-cü məhəllə, Alı Mustafayev küçəsi, 22A ünvanında yerləşən 1.494 kv.m olan qeyri-yaşayış sahəsinin alışı məbləği daxildir.

13. BANKLARA ÖDƏNİLƏCƏK VƏSAİTLƏR

	31 dekabr 2018-ci il	31 dekabr 2017-ci il
Rezident banklardan qısamüddətli kreditlər	821,466	1,331,466
Cəmi banklara ödəniləcək vəsaitlər	821,466	1,331,466

Banklara və digər maliyyə qurumlarına ödəniləcək vəsaitlərin 31 dekabr 2018-ci il və 31 dekabr 2017-ci il tarixlərinə balans dəyəri təxminən onların ədalətli dəyərinə bərabərdir. 31 dekabr 2018-ci il tarixinə banklara və digər maliyyə qurumlarına ödəniləcək vəsaitlərin təxmini ədalətli dəyəri 821,466 AZN (2017: 1,331,466 AZN) olmuşdur.

“NBC Bank” ASC ilə “Rabitə Bank” ASC arasında bağlanmış “20” aprel 2011-ci il kredit müqaviləsinin ödənilməyən məbləğləri üçün banklar arasında bağlanmış yeni – “23” fevral 2017-ci il razılaşmasına əsasən qalıq məbləğ faizsiz olaraq “25” fevral 2017-ci il tarixindən “25” fevral 2019-cu il tarixinədək hər ay 120,000 AZN olaraq ödənilməlidir.

Banklara və digər maliyyə qurumlarına ödəniləcək vəsaitlər faiz dərəcələrinin təhlili 23 sayılı Qeyddə açıqlanmışdır.

14. DİGƏR MALİYYƏ QURUMLARINA ÖDƏNİLƏCƏK VƏSAİTLƏR

	31 dekabr 2018-ci il	31 dekabr 2017-ci il
Azərbaycan Respublikasının İpoteka və Kredit Zəmanət Fondu	113,724,880	68,889,267
Azərbaycan Milli Depozit Mərkəzi	2,450,197	-
Hesablanmış faizlər	784,133	489,086
Cəmi digər maliyyə qurumlarına ödəniləcək vəsaitlər	116,959,210	69,378,353

“NBC BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2018-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
(Azərbaycan Manatı ilə)

14. DİGƏR MALİYYƏ QURUMLARINA ÖDƏNİLƏCƏK VƏSAİTLƏR (DAVAMI)

Bank 01 noyabr 2016-cı ildə fiziki şəxslərə veriləcək ipoteka kreditlərinin ilkin maliyyələşdirilməsi məqsədi ilə Azərbaycan Respublikasının İpoteka və Kredit Zəmanət Fondu ilə müqavilə bağlamışdır. Müqaviləyə görə, Bank vəsaiti 1%-4% faiz dərəcəsi aralığında cəlb edir və 4%-8% faiz dərəcələri aralığında müştərilərə verir. 31 dekabr 2018-ci il tarixinə Azərbaycan Respublikasının İpoteka və Kredit Zəmanət Fonduna olan borcun məbləği 114,498,036 AZN (2017: 69,378,353 AZN) olmuşdur və bu borc 2048-ci ilin yanvar ayına qədər qaytarılmalıdır. Azərbaycan Respublikasının İpoteka və Kredit Zəmanət Fondundan alınmış borc vəsaiti ilə bağlı Bankın əməl etməli olduğu xüsusi maliyyə şərtləri yoxdur.

15. MÜŞTƏRİ HESABLARI

Müştəriləri hesabları aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2018-ci il	31 dekabr 2017-ci il
Müddətli depozitlər	97,711,024	70,351,762
- Pərakəndə	95,820,533	68,959,482
- Korporativ	1,890,471	1,392,280
Cari hesablar və tələb olunan depozitlər	8,114,241	5,170,444
- Pərakəndə	5,561,988	3,258,774
- Korporativ	2,552,253	1,911,670
Cəmi müştəriləri hesabları	105,825,245	75,522,206

31 dekabr 2018-ci il tarixinə Müştərilərin cari hesabları və depozitlərin təxmini ədalətli dəyəri 104,771,895 AZN (2017: 75,522,206 AZN) olmuşdur.

16. DİGƏR ÖHDƏLİKLƏR

Digər öhdəliklər aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2018-ci il	31 dekabr 2017-ci il
Plastik kartlarla əməliyyatlar üçün müvəqqəti hesablar	178,755	9,567
Ödəniş sistemləri üzrə operatorlarla hesablaşmalar	582,164	176,544
Digər	121,626	37,398
Cəmi digər maliyyə öhdəlikləri	882,545	223,509
Vergi öhdəlikləri	164,177	305,843
DSMF-ə olan borc	64,844	39,682
İşçilərə olan borc	211	5,648
Cəmi digər qeyri-maliyyə öhdəlikləri	229,232	351,173
Cəmi digər öhdəliklər	1,111,777	574,682

“NBC BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2018-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ (Azərbaycan Manatı ilə)

17. NİZAMNAMƏ KAPİTALI

31 dekabr 2018-ci il və 31 dekabr 2017-ci il tarixlərinə Bankın mövcud səhmlərinin hərəkəti aşağıdakı cədvəldə təqdim edilmişdir:

	Adi səhmlər	Cəmi
01 yanvar 2017-ci il	46,536,126	46,536,126
Kapitalda artım	17,464,079	17,464,079
31 dekabr 2017-ci il	64,000,205	64,000,205
Kapitalda artım	-	-
31 dekabr 2018-ci il	64,000,205	64,000,205

31 dekabr 2018-ci il və 31 dekabr 2017-ci il tarixlərinə qeydə alınmış və ödənilmiş adi səhmlərin cəmi məbləği müvafiq olaraq hər iki il üzrə 64,000,205 AZN olmuşdur.

31 dekabr 2018-ci il və 31 dekabr 2017-ci il tarixlərinə qeydə alınmış və ödənilmiş adi səhmlərin sayı müvafiq olaraq hər iki il üzrə 238,096 ədəd olmuş və hər birinin nominal dəyəri müvafiq olaraq hər iki il üzrə 268.80 AZN təşkil etmişdir. Bütün səhmlər bərabər olaraq təsnif edilir və hər pay sahibi bir səs hüququna malikdir.

18. FAİZ GƏLİRLƏRİ VƏ XƏRCLƏRİ

	31 dekabr 2018-ci il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2017-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Faiz gəlirləri		
Müştərilərə verilmiş kreditlərdən gəlir	15,403,036	12,032,545
Bank və digər maliyyə institutlarından gəlir	2,590,711	2,271,689
Cəmi faiz gəlirləri	17,993,747	14,304,234
Faiz xərcləri		
Banklardan alınmış kreditlər üzrə faiz xərcləri	-	-
Müəssisələrin qoyduğu müddətli depozitlər üzrə faiz xərcləri	(873,003)	(506,798)
Fiziki şəxslərin qoyduğu müddətli depozitlər üzrə faiz xərcləri	(7,487,794)	(5,049,930)
Digər bankların qısamüddətli pul qoyuluşları üzrə faiz xərcləri	(1,924)	(3,774)
Digər maliyyə institutlarının qısamüddətli pul qoyuluşları üzrə faiz xərcləri	(2,660,287)	(918,148)
Cəmi faiz xərcləri	(11,023,008)	(6,478,650)
Xalis faiz gəlirləri	6,970,739	7,825,584

19. MALİYYƏ AKTİVLƏRİ ÜZRƏ EHTİMAL EDİLƏN ZƏRƏR ÜÇÜN EHTİYATLAR

	31 dekabr 2018-ci il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2017-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Banklardan və digər maliyyə qurumlarından alınacaq vəsaitlər üzrə ehtiyatın azaldılmasından gəlir	399,144	-
Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə ehtiyat xərci	(1,953,857)	(4,295,961)
Digər aktivlər üzrə ehtiyatın azaldılmasından gəlir/(ehtiyat xərci)	178,995	(49,404)
Cəmi faiz gəliri yaradan aktivlər üzrə ehtimal edilən zərər üçün xalis ehtiyatlar	(1,357,718)	(4,345,365)

“NBC BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2018-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
(Azərbaycan Manatı ilə)

20. HAQQ VƏ KOMİSSİYA GƏLİRLƏRİ VƏ XƏRCLƏRİ

	31 dekabr 2018-ci il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2017-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
Haqq və komissiya gəlirləri:		
- hesablaşma əməliyyatları	1,059,153	549,198
- plastik kart əməliyyatları	298,977	211,205
- nağd pul əməliyyatları	248,043	119,625
- akkreditivlər və zəmanət məktubları	103,970	9,205
- broker əməliyyatları	86,075	74,780
- digər	51,157	56,484
Cəmi haqq və komissiya gəlirləri	1,847,375	1,020,497
Haqq və komissiya xərcləri:		
- hesablaşma əməliyyatları	(129,087)	(115,185)
- plastik kart əməliyyatları	(288,753)	(288,439)
- nağd pul əməliyyatları	(4,420)	(44,567)
- digər	(25,835)	(11,871)
Cəmi haqq və komissiya xərcləri	(448,095)	(460,062)
Xalis haqq və komissiya gəlirləri	1,399,280	560,435

21. İNZİBATİ VƏ DİGƏR ƏMƏLİYYAT XƏRCLƏRİ

	31 dekabr 2018-ci il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2017-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
İşçilərlə bağlı xərclər	(3,915,733)	(2,782,838)
Amortizasiya və köhnəlmə xərcləri	(1,042,973)	(724,142)
Üzvlük haqları	(501,443)	(163,465)
ƏSF-a ödənişlər	(382,475)	(294,142)
Rabitə xərcləri	(311,938)	(263,881)
Mühafizə xidmətləri	(281,671)	(247,499)
İcarə xərcləri	(178,227)	(106,723)
Çap və ofis ləvazimatları	(124,314)	(92,171)
Reklam və marketing xərcləri	(105,855)	(61,575)
Digər xidmətlər haqları	(74,853)	(47,103)
Proqram təminatı xərcləri	(64,104)	(66,093)
Peşəkar xidmətlər haqları	(50,000)	(33,427)
Yanacaq xərcləri	(39,664)	(28,912)
Kommunal xidmətlər	(26,366)	(27,519)
Saxlama və təmir xərcləri	(20,309)	(3,371)
Mənfəət vergisindən başqa digər vergilər	(8,294)	(8,204)
Sponsorluq xərcləri	(8,619)	(301,614)
Sığorta xərcləri	(7,827)	(56,258)
Ezamiyyə xərcləri	(7,648)	(7,557)
Binalar və avadanlıqlar üzrə digər xərclər	(2,002)	(222,492)
Cəzalar, cərimələr və iddialar	(1,500)	(1,000)
Digərləri	(64,823)	(33,243)
Cəmi inzibati və digər əməliyyat xərcləri	(7,220,638)	(5,573,229)

“NBC BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2018-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
(Azərbaycan Manatı ilə)

22. MƏNFƏƏT VERGİSİ

Bank cari mənfəət vergisi ödəmələrini və vergi bazalarını Bankın fəaliyyət göstərdiyi Azərbaycan Respublikasının vergi qanunvericiliyinə uyğun olaraq aktiv və öhdəliklərdə dəyərləndirir və əks etdirir və bu hesablamalar MHBS-dan fərqlənir.

Bəzi xərclərin vergi bazasının hesablanması zamanı nəzərə alınmaması və bəzi gəlirlərin vergiyə tabe tutulmaması nəticəsində Bankın daimi vergi fərqləri yaranır.

Təxirə salınmış vergilər maliyyə hesabatlarında göstərilən aktiv və öhdəliklərin qalıq dəyəri ilə onların vergi hesabatındakı qalıq dəyərləri arasındakı müvəqqəti fərqlərin xalis vergi təsirini əks etdirir. 31 dekabr 2018-ci il və 31 dekabr 2017-ci il tarixlərinə olan müvəqqəti fərqlər əsasən gəlir və xərclərin tanınmasında müxtəlif üsul və vaxt yanaşmalarından istifadə edilməsinin, eləcə də bəzi aktivlər üzrə vergi uçotunda olan qalıqların maliyyə hesabatlarında olan qalıqlara nisbətən fərqli olmasının nəticəsində yaranır.

	31 dekabr 2018-ci il	31 dekabr 2017-ci il
Cari vergi xərci	-	-
Təxirə salınmış vergi gəliri	3,305,747	4,283,260
İl üzrə mənfəət vergisi gəliri	3,305,747	4,283,260

Azərbaycan Respublikasının vergi qanunvericiliyi xüsusilə fərqli şərtlərə və dəyişikliklərə səbəb ola bilər. Bundan əlavə, vergi qanunvericiliyinə dair rəhbərliyin şərhli vergi orqanlarının şərhindən fərqlənə biləcəyi üçün, sövdələşmələrə vergi orqanları tərəfindən etiraz edilə bilər və nəticədə Banka maliyyə hesabatları üçün əhəmiyyətli olacaq əlavə vergilər, cəzalar və faizlər təyin oluna bilər.

31 dekabr 2018-ci il və 31 dekabr 2017-ci il tarixlərinə olan müvəqqəti fərqlərə aşağıdakılar daxildir:

	31 dekabr 2018-ci il	31 dekabr 2017-ci il
Vergi bazasını azaldan / (artıran) müvəqqəti fərqlər:		
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	(118,896)	(149,465)
Əmlak və avadanlıqlar	-	3,482,566
Müştərilərə verilmiş kreditlər	(3,018,505)	(1,668,837)
Qeyri-maddi aktivlər	-	(33,902)
Asılı müəssisələrə qoyulmuş investisiyalar	7,809	(2,520)
Digər aktivlər	(128,189)	23,296
Banklara və digər maliyyə qurumlarına ödəniləcək vəsaitlər	(306,183)	(12,891,563)
Digər öhdəliklər	361,843	(367,816)
Yığılmış vergi zərəri	(13,326,614)	(9,808,058)
Vergi bazasını artıran müvəqqəti fərqlər	(16,528,735)	(21,416,299)
Xalis təxirə salınmış vergi tutulan müvəqqəti fərqlər	16,528,735	21,416,299
Xalis təxirə salınmış vergi aktivləri (yerli vergi dərəcəsi ilə 20%)	3,305,747	4,283,260
Tanınmayan təxirə salınmış vergi aktivləri	(3,305,747)	(4,283,260)

“NBC BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR 31 DEKABR 2018-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ (Azərbaycan Manatı ilə)

22. MƏNFƏƏT VERGİSİ (DAVAMI)

31 dekabr 2018-ci il tarixinə tamamlanan il üzrə zərər 13,326,614 (2017: 9,808,058) AZN və bütün müvəqqəti fərqlərin təsiri nəticəsində təxirə salınmış vergi aktivləri 3,305,747 (2017: 4,283,260) AZN olmuşdur. Bu isə növbəti illərdə vergi gəlirinin yaranmasına səbəb olmuşdur. Lakin vergi gəliri yalnız mənfəətə çıxıldıqda istifadə oluna bilər və Bankın yaxın gələcəkdə mənfəətə çıxma ehtimalı az olduğundan, rəhbərlik qeyd olunan əlavə vergi gəliri olan təxirə salınmış vergi aktivini tanımamışdır.

MHBS və Azərbaycanın vergi qanunvericiliyi arasındakı fərqlər nəticəsində maliyyə hesabatlarının hazırlanması və mənfəət vergisinin hesablanması məqsədilə aktiv və öhdəliklərin balans dəyəri arasında müvəqqəti fərqlər əmələ gəlir.

23. SƏHM ÜZRƏ GƏLİR

Səhm üzrə əsas mənfəət, pay səhmləri istisna olmaqla, Bankın səhmdarlarına aid olan xalis mənfəəti və ya zərəri il ərzində dövriyyədə olan adi səhmlərin orta sayına bölməklə hesablanır.

Bank səhm üzrə mənfəətin azaldılması effektinə malik olan potensial adi səhmlərə malik deyil. Buna görə, səhm üzrə azaldılmış mənfəətin məbləği səhm üzrə əsas mənfəətin məbləğinə bərabərdir.

	Qeyd	31 dekabr 2018-ci il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2017-ci il tarixində başa çatmış il üzrə
İl üzrə adi səhmlərin sahiblərinə aid olan gəlir		882,752	364,233
Dövriyyədə olan adi səhmlərin orta sayı (min ədədlə)	16	238,096	238,096
Adi səhm üzrə əsas mənfəət		3.71	1.53

24. SEQMENT ANALİZİ

Bank bir hesabatlı seqmentə və müştərilərlə kreditlər, depozitlər və digər əməliyyatları həyata keçirən bir strateji biznes vahidinə malikdir.

Bank öz gəlir və mənfəətinin böyük hissəsini Azərbaycan Respublikasında apardığı əməliyyatlardan əldə edir.

Bank öz aktivlərini əsasən Azərbaycan Respublikası daxilində yerləşdirir.

25. MALİYYƏ RİSKLƏRİNİN İDARƏ EDİLMƏSİ

Bank daxilində risklərin idarə edilməsi maliyyə riskləri (kredit, bazar, coğrafi, valyuta, likvidlik və faiz dərəcəsi riskləri), əməliyyat və hüquqi risklər ilə əlaqədar həyata keçirilir. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi funksiyasının əsas məqsədi risk limitlərinin müəyyən edilməsi və bu limitlərə riayət edilməsidir. Əməliyyat və hüquqi risklərin idarə edilməsində məqsəd, bu risklərin azaldılması üçün nəzərdə tutulan daxili qayda və prosedurlara müvafiq qaydada riayət edilməsini təmin etməkdən ibarətdir.

Kredit riski. Maliyyə aləti üzrə əməliyyat aparan bir tərəf öz öhdəliyini yerinə yetirməməsi nəticəsində digər tərəfə maliyyə zərəri vurduqda, Bank kredit riskinə məruz qalır. Kredit riski Bankın qarşı tərəflərlə həyata keçirdiyi kredit və digər əməliyyatlar nəticəsində ortaya çıxır ki, bu da maliyyə aktivlərinin yaranmasına gətirib çıxarır.

“NBC BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2018-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
(Azərbaycan Manatı ilə)

25. MALİYYƏ RİSKLƏRİNİN İDARƏ EDİLMƏSİ (DAVAMI)

Bankın Müşahidə Şurası tərəfindən təsdiqlənmiş Kredit Siyasətinə uyğun olaraq mümkün kredit risklərinin diversifikasiyasını və azaldılmasını təmin etmək üçün kredit portfeli üzrə bəzi limitlər müəyyən edilmişdir. Bu limitlər aşağıda göstərilir:

- i. Biznes və istehlak kreditləri portfeli üzrə limitlər;
- ii. İqtisadi sektorlar üzrə limitlər;
- iii. Regionlar üzrə limitlər;
- iv. Konsentrasiya limitləri; və
- v. Təminatın növü üzrə limitlər.

Bundan əlavə, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı ölkədə fəaliyyət göstərən bütün maliyyə institutları tərəfindən riayət edilməsi məcburi hesab olunan bəzi limitlər müəyyən edir və bu limitlərə müntəzəm olaraq nəzarət edir. ARMB-nin tələblərinə əsasən bir borcalan, o cümlədən banklar və broker şirkətlərinin məruz qaldığı kredit riski əlavə olaraq balans və balansdankənar riskləri əhatə edən sub-limitlər vasitəsilə, eləcə də gün ərzində forvard valyuta müqavilələri kimi ticarət vasitələri üzrə risk limitlərini ötürməklə məhdudlaşdırılır. Qəbul edilə bilən risk səviyyəsi üzrə limitlərə faktiki olaraq hər gün nəzarət edilir. Bank tərəfindən aşağıdakı sub-limitlər tətbiq edilir:

- (1) bir borcalanın və ya bir-biri ilə əlaqədar borcalanlar qrupuna verilmiş kreditlərin məbləği aşağıdakı normalardan çox olmamalıdır:
 - (i) kredit tələblərinin təminatının bazar dəyəri bu kredit tələbinin məbləğinin 100 faizindən az olmadığı halda Bankın məcmu kapitalının 20 faizindən; və
 - (ii) kredit tələblərinin təminatının bazar dəyəri bu kredit tələblərinin məbləğinin 100 faizindən az olduğu halda Bankın məcmu kapitalının 7 faizindən;
- (2) təminatlı iri kredit tələblərinin ümumi məbləği Bankın məcmu kapitalının 10 faizindən çox olduğu halda, bu cür kredit tələblərinin ümumi məbləği Bankın məcmu kapitalının 8 mislindən çox olmamalıdır;
- (3) Əlaqəli tərəflərə verilmiş kredit tələblərinin məbləği aşağıdakı normalardan çox olmamalıdır:
 - (i) Bankın məcmu kapitalının 20 faizindən; və
 - (ii) Onlar hüquqi şəxs olduqda Bankın məcmu kapitalının 10 faizindən; və ya
 - (iii) Onlar fiziki şəxs olduqda Bankın məcmu kapitalının 3 faizindən.

Bu əmsallar, Bankın yerli standartlara uyğun hazırlanmış maliyyə hesablarından çıxarılan rəqəmlər əsasında hesablanır.

Risklərin İdarə Edilməsi Departamenti hər rüb ARMB-nin limitlərindən başqa limitlər müəyyən edir və onları nəzərdən keçirir. Bazar şərtlərində əhəmiyyətli dəyişikliklər baş verdiyi təqdirdə həmin limitlərə yenidən baxıla bilər. Limitlərin dəyişməsi ilə bağlı təklif əvvəlcə Kredit Komitəsi, sonra isə İdarə Heyəti tərəfindən təsdiqlənir.

Kredit Əməliyyatları və Hesabatı Departamenti müntəzəm olaraq bütün limitlərin qorunub saxlanmasını təmin edir və bəzi limitlərə (bir borcalan və ya bir-biri ilə əlaqədar borcalanlar qrupuna verilmiş kreditlərin maksimum məbləği və əlaqəli tərəflərə verilmiş kreditlərin maksimum məbləği) yeni kreditlərin verilməsindən əvvəl nəzarət edir.

Bankın kredit siyasəti kreditlərin verilməsi prosesinə cəlb olunan Bankın hər bir əməkdaşının vəzifə və səlahiyyətlərini tənzimləyir, eləcə də kreditlərin verilməsi limitlərini, kreditlərə nəzarət qaydalarını, Bankın tətbiq etdiyi reyting sisteminin prinsiplərini və kreditlərin verilməsi prosedurlarını müəyyən edir.

“NBC BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2018-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
(Azərbaycan Manatı ilə)

25. MALİYYƏ RİSKLƏRİNİN İDARƏ EDİLMƏSİ (DAVAMI)

Kreditin təsdiqlənməsi proseduru və səlahiyyətlərin müəyyən edilməsi. Kreditin təsdiqlənməsi prosesi Bankın Kredit Siyasətində nəzərdə tutulan prosedurlara uyğun olaraq həyata keçirilir. Kreditin təsdiqlənməsi səlahiyyətləri hər bir biznes vahidi üzrə Bankın Müşahidə Şurası tərəfindən təsdiqlənmiş limitlər çərçivəsində müəyyən edilir.

Kreditlərin təsdiqlənməsi üzrə səlahiyyətlər.

Bankda kreditlərin təsdiqlənməsi üzrə səlahiyyətlər aşağıdakı kimi bölünüb:

İri kreditlər Müşahidə Şurasının qərarı ilə təsdiqlənir;

- Banka aidyyəti olan şəxslərə kreditin verilməsi Kredit Komitəsinin razılığı ilə Müşahidə Şurasının qərarı ilə təsdiqlənir;
- 100,000 AZN-dən yuxarı məbləğlər Kredit Komitəsinin razılığı ilə Müşahidə Şurasının qərarı ilə təsdiqlənir;
- 3,000 AZN-dən yuxarı məbləğlər bankın Kredit Komitəsində təsdiqlənir;
- 3,000 AZN məbləğə qədər olan kreditlər Kredit Komissiyasında təsdiqlənir;
- Avto kreditlər, depozit girovu ilə verilən kreditlər və partnyor kreditləri isə birbaşa filial Komissiyasında təsdiqlənir.

Kreditlərin verilməsindən əvvəl Bank, potensial borcalanların ətraflı qiymətləndirilməsini aparır. Bu təhlil potensial borcalanın maliyyə vəziyyətinə, bazardakı mövqeyinə, kreditin təminatı üçün qoyulmuş girovun növünə və dəyərinə, eləcə də kredit tarixçəsinə əsaslanır.

Kreditlər üzrə monitoring borcalanın reytingini nəzərə alaraq, kreditin ümumi müddəti ərzində müntəzəm şəkildə aparılır. Bir çox hallarda planlaşdırılmış monitoring hər rüb aparılır.

Gecikmiş kreditlər üçün gecikmənin 15-ci günü müştəri tərəfindən heç bir ödəniş olunmasa borcalana, zəminlərə və lazım olduqda girovqoyanlara ilk xəbərdarlıq məktubu göndərilir.

Gecikmənin 31-ci günü bankla əməkdaşlıqdan imtina edən və kredit ödənişinə möhlət alıb ödəməyən müştərilərin kredit qovluğu həmin gün problemlı kreditlər şöbəsinə təhvil verilir. İstisna hal kimi Filial müdirinin müvafiq yazılı razılığı ilə gecikmiş müştəri ilə iş gecikmənin 45-ci gününə qədər uzadıla bilər və eyni zamanda zərurət yarandıqda istisna olaraq gecikmə günü 30 gündən az olmasına baxmayaraq müştərinin qovluğu Kredit Departamenti ilə razılaşdırılaraq Problemlı Kreditlər şöbəsinə təhvil verilə bilər.

Müştərilərin Bank-la bağladıqları kredit müqaviləsinə əlavə olunmuş ödəmə planından 30 gündən artıq kənarlaşarlarsa kredit vaxtı keçmiş və ya problemlı kredit statusu alır. Problemlı kreditlərlə iş gecikmənin 31-ci günündən 60-cı gününədək Problemlı Kreditlər şöbəsi tərəfindən aparılır. Problemlı kreditlər şöbəsi kreditin qaytarılması üçün bütün məqbul vasitələrdən istifadə edir.

Problem həll edilməmişdirsə gecikmənin 61-ci günü problemlı kreditlər şöbəsi kredit qovluğunu hüquq şöbəsinə təhvil verir.

Girovun qiymətləndirilməsi verilmiş kredit məbləği 20,000 AZN-dən çox olduqda müstəqil peşəkar şirkətlər tərəfindən və verilmiş kredit məbləği 20,000 AZN-dən az olduqda Bankın peşəkar əməkdaşları tərəfindən aparılır.

“NBC BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2018-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
(Azərbaycan Manatı ilə)

25. MALİYYƏ RİSKLƏRİNİN İDARƏ EDİLMƏSİ (DAVAMI)

Balansdankənar maliyyə alətləri üzrə kredit riski həmin maliyyə aləti üzrə əməliyyatların digər iştirakçısı tərəfindən müqavilə üzrə öz öhdəliklərini yerinə yetirə bilməməsi nəticəsində zərərin yaranması ehtimalı kimi müəyyən edilir. Bank şərti öhdəlikləri və balans üzrə maliyyə alətləri ilə əlaqədar əməliyyatların təsdiqlənməsi prosedurları, riskləri məhdudlaşdıran limitlərdən istifadə və monitoring prosedurlarına əsaslanan eyni kredit siyasətini tətbiq edir.

Kredit riskinin maksimal səviyyəsi. Bankın balans üzrə məruz qaldığı kredit riskinin maksimal səviyyəsi, adətən balans hesabatında maliyyə aktivlərinin balans dəyərində əks olunur. Potensial kredit riskinin azaldılması üçün aktiv və öhdəliklərin əvəzləşdirilməsi imkanı böyük əhəmiyyət kəsb etmir.

Balansdankənar maddələr, xüsusilə akkreditivlər və zəmanətlər üzrə kredit riskinin maksimal səviyyəsi öhdəliyin ümumi məbləğini əks etdirir. Bankın balansdankənar maddələr üzrə kredit riski 6 sayılı “Şərti Öhdəliklər” Qeydində açıqlanır.

Balansdankənar maliyyə alətləri üzrə kredit riski həmin maliyyə aləti üzrə əməliyyatların digər iştirakçısı tərəfindən müqavilə üzrə öz öhdəliklərini yerinə yetirə bilməməsi nəticəsində zərərin yaranması ehtimalı kimi müəyyən edilir. Bank şərti öhdəlikləri və balans üzrə maliyyə alətləri ilə əlaqədar əməliyyatların təsdiqlənməsi prosedurları, riskləri məhdudlaşdıran limitlərdən istifadə və monitoring prosedurlarına əsaslanan eyni kredit siyasətini tətbiq edir.

Bazar riski. Bank bazardakı ümumi və spesifik dəyişikliklərə məruz qalan faiz, valyuta və pay alətləri üzrə açıq mövqələr ilə əlaqədar bazar risklərinə məruz qalır. İdarə Heyəti qəbul edilə bilən risklərin səviyyəsi üzrə limitlər müəyyən edir və bu limitlərə hər gün nəzarət edir. Buna baxmayaraq, bu cür yanaşmadan istifadə edilməsi bazarda daha əhəmiyyətli dəyişikliklərin baş verdiyi halda, müəyyən edilmiş limitlərdən artıq zərərlərin yaranmasının qarşısını almır.

Xarici valyuta riski. Rəhbərlik xarici valyuta riski ilə bağlı hər bir valyuta üzrə və ümumilikdə risklərin səviyyəsi ilə əlaqədar günün sonuna, həmçinin bir gün ərzində limitlər müəyyən edir və bu limitlərə gündəlik nəzarət edir. Hesabat dövrünün sonunda Bankın məruz qaldığı valyuta riski üzrə ümumi təhlil aşağıdakı cədvəldə əks olunur:

31 dekabr 2018-ci il					
	Azərbaycan Manatı	ABŞ dolları	Avro	Digər	Cəmi
AKTİVLƏR					
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	2,607,335	4,339,865	123,220	182,748	7,253,168
Banklardan və digər maliyyə qurumlarından alınacaq vəsaitlər	18,521,084	-	-	-	18,521,084
Müştərilərə verilmiş kreditlər	161,525,181	27,272,080	90,518	-	188,887,779
Digər məcmu gəlirlər vasitəsi ilə ədalətli dəyərdə tanınan kapital alətləri	760,005	-	-	-	760,005
Digər maliyyə aktivləri	482,372	288,081	1,698	370,276	1,142,427
Cəmi aktivlər	183,895,977	31,900,026	215,436	553,024	216,564,463
ÖHDƏLİKLƏR					
Banklara ödəniləcək vəsaitlər	821,466	-	-	-	821,466
Müştəri hesabları	60,598,054	40,506,090	4,718,060	3,041	105,825,245
Digər maliyyə qurumlarına ödəniləcək vəsaitlər	116,959,210	-	-	-	116,959,210
Digər maliyyə öhdəlikləri	632,406	91,038	3,210	155,891	882,545
Cəmi öhdəliklər	179,011,136	40,597,128	4,721,270	158,932	224,488,466
Xalis mövqe	4,884,841	(8,697,102)	(4,505,834)	394,092	(7,924,003)

“NBC BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2018-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
(Azərbaycan Manatı ilə)

25. MALİYYƏ RİSKLƏRİNİN İDARƏ EDİLMƏSİ (DAVAMI)

	31 dekabr 2017-ci il				
	Azərbaycan Manatı	ABŞ dolları	Avro	Digər	Cəmi
AKTİVLƏR					
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	1,902,516	2,508,222	126,325	369,642	4,906,705
Banklardan və digər maliyyə qurumlarından alınacaq vəsaitlər	16,544,696	2,562,901	-	-	19,107,597
Müştərilərə verilmiş kreditlər	102,108,666	37,461,124	672,017	-	140,241,807
Satılabilən investisiya qiymətli kağızları	760,005	-	-	-	760,005
Digər maliyyə aktivləri	197,175	326,427	4,221	584,509	1,112,332
Cəmi aktivlər	121,513,058	42,858,674	802,563	954,151	166,128,446
ÖHDƏLİKLƏR					
Banklara ödəniləcək vəsaitlər	1,331,466	-	-	-	1,331,466
Müştəri hesabları	27,237,282	46,063,495	2,220,664	765	75,522,206
Digər maliyyə qurumlarına ödəniləcək vəsaitlər	69,378,353	-	-	-	69,378,353
Digər maliyyə öhdəlikləri	134,873	74,830	112	13,694	223,509
Cəmi öhdəliklər	98,081,974	46,138,325	2,220,776	14,459	146,455,534
Xalis mövqe	23,431,084	(3,279,651)	(1,418,213)	939,692	19,672,912

Yuxarıdakı cədvələ yalnız pul aktivləri və öhdəlikləri daxildir. Bank hesab edir ki, səhm alətləri üzrə investisiyalar və qeyri-maddi aktivlər əhəmiyyətli valyuta riskinin yaranmasına gətirib çıxarmır.

Kommersiya bank əməliyyatlarından yaranan xarici valyuta riskinə Bankın Xəzinədarlıq departamentitərəfindən hər gün nəzarət olunur və bu risklər aşağıdakı qaydada idarə edilir:

- Hər bir xarici valyuta üzrə ARMB-nin müəyyən etdiyi açıq valyuta mövqeyi limitlərinin saxlanması;
- Hər bir valyuta üzrə xarici valyuta mövqeyinin səviyyəsi və bu valyutaların müvafiq likvidlik səviyyəsi arasında qarşılıqlı əlaqənin monitorinqi;
- Xüsusilə ABŞ dolları, Avro və AZN kimi xarici valyuta məzənnələrindəki dəyişkənlik meyllərinin proqnozlaşdırılması; və
- İxrac-idxal əməliyyatları ilə məşğul olan Bankın iri müştərilərinin fəaliyyəti və bank əməliyyatlarının təhlil edilməsi.

Bütün digər dəyişənlərin sabit qalması şərtilə, hesabat dövrünün sonunda tətbiq edilən valyuta məzənnələrindəki mümkün dəyişikliklər nəticəsində mənfəət/zərəər və kapitalda dəyişikliklər aşağıdakı cədvəldə əks etdirilir:

	31 dekabr 2018-ci il		31 dekabr 2017-ci il	
	AZN/ABŞ dolları +30%	AZN/ABŞ dolları -30%	AZN/USD +30%	AZN/USD -30%
Mənfəət zərəərə təsir	(2,609,131)	2,609,131	(983,895)	983,895

	31 dekabr 2018-ci il		31 dekabr 2017-ci il	
	AZN/AVRO +30%	AZN/AVRO -30%	AZN/AVRO +30%	AZN/AVRO -30%
Mənfəət zərəərə təsir	(1,351,750)	1,351,750	(425,463)	425,463

“NBC BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2018-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
(Azərbaycan Manatı ilə)

25. MALİYYƏ RİSKLƏRİNİN İDARƏ EDİLMƏSİ (DAVAMI)

Valyuta məzənnələrindəki bu cür dəyişikliklərin Bankın mənfəət və ya zərərinə təsirindən başqa, kapitalla hər hansı təsiri yoxdur. Risk, yalnız Bankın funksional valyutasından fərqli valyutalarda ifadə olunan pul qalıqları üçün hesablanır.

Açıq valyuta mövqeyi limitləri. Rəhbərlik 31 dekabr 2018-ci il tarixinə yerli qanunvericiliyə uyğun müəyyən edilmiş açıq valyuta mövqeyi limitlərinə riayət olunduğunu hesab edir. Bankın yerli qanunvericiliyə uyğun müəyyən edilmiş açıq valyuta mövqeyi onun yerli standartlara uyğun hazırlanmış hesabatları əsasında hesablanır və bu hesablama Bankın hazırkı konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında göstərilən məlumatlardan əhəmiyyətli dərəcədə fərqlənə bilər. Bundan əlavə, Bank müəyyən borc vəsaitləri üzrə müqavilələrdə nəzərdə tutulan yerli qanunvericiliyə uyğun müəyyən edilmiş açıq valyuta mövqeyi ilə əlaqədar xüsusi şərtlərə riayət etmək məcburiyyətindədir.

Faiz dərəcəsi riski. Bank bazar faiz dərəcələrinin dəyişməsinin onun maliyyə vəziyyətinə və pul vəsaitlərinin hərəkətinə təsiri ilə əlaqədar riskə məruz qalır. Bu cür dəyişikliklər nəticəsində faiz marjaları arta bilər, lakin faiz dərəcələri üzrə gözlənilməyən dəyişikliklər baş verdiyi təqdirdə faiz marjaları həmçinin azala və ya zərərin yaranmasına səbəb ola bilər. Rəhbərlik faiz dərəcələrinin dəyişməsinin qəbul edilə bilən səviyyəsi üzrə limitlər müəyyən edir və bu limitlərə hər gün nəzarət edir.

APİK və Xəzinədarlıq Departamenti Bankın faiz dərəcələrindəki dəyişikliklərdən qazanc əldə etməsini təmin etmək məqsədilə, bu riskin aşağıdakı qaydada idarə edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır:

- yerli və beynəlxalq bazarlarda faiz dərəcələrinin dəyişmə meyllərin müntəzəm monitorinqi və təhlili;
- yerli bazarın xüsusiyyətlərini nəzərə alaraq uzun faiz dərəcəsi mövqelərinin qorunub saxlanması; və
- Bankın faiz dərəcələrindəki dəyişikliklərə qarşı həssaslığının monitorinqi və qiymətləndirilməsi və bu dəyişikliklərin Bankın mənfəətinə təsiri.

Bank öz maliyyə alətləri üzrə faiz dərəcələrinə nəzarət edir. Bankın baş rəhbərliyi tərəfindən təhlil edilmiş hesablara əsaslanan faiz dərəcələri aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

İllik %	31 dekabr 2018-ci il			31 dekabr 2017-ci il		
	Azərbaycan manatı	ABŞ dolları	Avro	Azərbaycan manatı	ABŞ dolları	Avro
Aktivlər						
Banklardan və digər maliyyə qurumlarından alınacaq vəsaitlər	16%	-	-	16%	2%	-
Müştərilərə verilmiş kreditlər	13.78%	24.25%	31.67%	14.78%	24.42%	29.79%
Öhdəliklər						
Müştəri hesabları	9.44%	-	-	13.22%	3.35%	3.68%
Digər alınmış borclar	3.16%	-	-	2.92%	-	-

Yuxarıdakı cədvəldə göstərilən “-” işarəsi Bankın müvafiq valyutada aktiv və öhdəliklərə malik olmadığını bildirir.

“NBC BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2018-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
(Azərbaycan Manatı ilə)

25. MALİYYƏ RİSKLƏRİNİN İDARƏ EDİLMƏSİ (DAVAMI)

Coğrafi risk. 31 dekabr 2018-ci il tarixinə Bankın maliyyə aktivlərinin və maliyyə öhdəliklərinin coğrafi təhlili aşağıda göstərilir:

	Azərbaycan Respublikası	İƏİT ölkələri	Qeyri- İƏİT ölkələri	31 dekabr 2018-ci il Cəmi
AKTİVLƏR				
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	7,190,037	10,327	52,804	7,253,168
Banklardan və digər maliyyə qurumlarından alınacaq vəsaitlər	18,521,084	-	-	18,521,084
Müştəri verilmiş kreditlər	188,887,779	-	-	188,887,779
Digər məcmu gəlirlər vasitəsi ilə ədalətli dəyərdə tanınan kapital alətləri	760,005	-	-	760,005
Digər maliyyə aktivləri	541,651	469,369	131,407	1,142,427
CƏMİ AKTİVLƏR	215,900,556	479,696	184,211	216,564,463
ÖHDƏLİKLƏR				
Banklara və ödəniləcək vəsaitlər	821,466	-	-	821,466
Digər maliyyə qurumlarına ödəniləcək vəsaitlər	116,959,210	-	-	116,959,210
Müştəri hesabları	105,825,245	-	-	105,825,245
Digər maliyyə öhdəlikləri	680,356	154,518	47,671	882,545
CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR	224,286,277	154,518	47,671	224,488,466
XALIS MÖVQE	(8,385,721)	325,178	136,540	(7,924,003)

Maliyyə Aktivləri, maliyyə öhdəlikləri və kreditlərlə bağlı öhdəliklər adətən qarşı tərəfin fəaliyyət göstərdiyi ölkə üzrə təsnifləşdirilmişdir. Azərbaycanlı qarşı tərəflərin ofşor şirkətləri ilə aparılmış əməliyyatlar üzrə qalıqlar həmin qarşı tərəflər ilə qalıqlar kimi “Azərbaycan Respublikası” sütununda göstərilir. Nağd pul, qiymətli metallar, binalar və avadanlıqlar fiziki olaraq saxlanıldığı ölkə üzrə təsnifləşdirilmişdir.

31 dekabr 2017-ci il tarixinə Bankın aktiv və öhdəliklərinin coğrafi təhlili aşağıda göstərilir:

	Azərbaycan Respublikası	İƏİT ölkələri	Qeyri- İƏİT ölkələri	31 dekabr 2017-ci il
AKTİVLƏR				
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	4,640,272	215,023	51,410	4,906,705
Banklardan və digər maliyyə qurumlarından alınacaq vəsaitlər	19,107,597	-	-	19,107,597
Müştərilərə verilmiş kreditlər	140,241,807	-	-	140,241,807
Satılabilən investisiya qiymətli kağızları	760,005	-	-	760,005
Digər maliyyə aktivləri	182,318	177,769	752,245	1,112,332
CƏMİ AKTİVLƏR	164,931,999	392,792	803,655	166,128,446
ÖHDƏLİKLƏR				
Banklara və ödəniləcək vəsaitlər	1,331,466	-	-	1,331,466
Digər maliyyə qurumlarına ödəniləcək vəsaitlər	69,378,353	-	-	69,378,353
Müştəri hesabları	71,199,322	3,823,587	499,297	75,522,206
Təxirə salınmış mənfəət vergisi öhdəliyi	142,523	38,034	42,952	223,509
Digər maliyyə öhdəlikləri	1,331,466	-	-	1,331,466
CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR	142,051,664	3,861,621	542,249	146,455,534
XALIS MÖVQE	22,880,335	(3,468,829)	261,406	19,672,912

“NBC BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2018-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
(Azərbaycan Manatı ilə)

25. MALİYYƏ RİSKLƏRİNİN İDARƏ EDİLMƏSİ (DAVAMI)

Digər risk konsentrasiyaları. Rəhbərlik, verilmiş kreditlərin ümumi məbləği xalis aktivlərin 10%-dən yuxarı olan borcalanlar haqqında məlumatları əks etdirən hesabatlara əsasən kredit riski üzrə konsentrasiyaya nəzarət edir və bu cür məlumatları açıqlayır. 31 dekabr 2018-ci il və 31 dekabr 2017-ci il tarixlərində Bankın risklər üzrə əhəmiyyətli konsentrasiyası olmamışdır.

Rəhbərlik hesabat tarixində məruz qaldığı risklər üzrə kəmiyyət göstəricilərini qiymətləndirərək risk konsentrasiyalarını müəyyən edir. Bu açıqlama, Bank daxilində əsas rəhbər işçilərə təqdim edilmiş məlumatlara əsaslanır və xarici valyuta, kredit və faiz riskləri üzrə konsentrasiya təhlillərini əks etdirir.

Likvidlik riski. Likvidlik riski aktivlər üzrə əməliyyatların yerinə yetirilmə müddətinin öhdəliklər üzrə əməliyyatların ödəmə müddətləri ilə uzlaşmadığı hallarda ortaya çıxır. Bank hər gün overnəyət depozitləri, müştəri hesabları üzrə hesablaşmaların aparılması, depozitlərin ödənilməsi, kreditlərin verilməsi və zəmanətlər və pul vəsaitləri vasitəsilə hesablaşmalar aparılan derivativ maliyyə vasitələri üzrə ödənişlər üçün mövcud olan pul vəsaitlərindən istifadə etmək riskinə məruz qalır. Bank yuxarıda qeyd olunan bütün tələblər üzrə öhdəliklərin eyni zamanda yerinə yetirilməsi üçün kifayət qədər nağd vəsait saxlamır, belə ki, təcrübəyə əsasən həmin öhdəliklərin yerinə yetirilməsi üçün pul vəsaitlərinin lazımi səviyyəsini kifayət qədər dəqiqliklə proqnozlaşdırmaq olar. Likvidlik riski Bankın Aktiv və Passivlərin İdarə Edilməsi Komitəsi (APİK) tərəfindən idarə olunur.

Bank əsasən banklara ödəniləcək vəsaitlərdən, hüquqi /fiziki şəxslərdən cəlb edilmiş depozitlərdən və borc qiymətli kağızlarından ibarət olan davamlı maliyyələşdirmə bazasının saxlanması və həmçinin likvidlik üzrə gözlənilməyən tələblərin tez bir zamanda və asanlıqla yerinə yetirilməsi imkanına malik olmaq üçün likvid aktivlərin diversifikasiya edilmiş portfellerinə sərmayə qoymağa çalışır.

Bankda likvidliyin idarə edilməsi aşağıdakı tədbirlərin həyata keçirilməsini tələb edir: öhdəliklərin ödəmə müddətində yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan likvid aktivlər üzrə təhlilin aparılması; müxtəlif maliyyələşdirmə mənbələrindən istifadənin təmin edilməsi; maliyyələşdirmə ilə bağlı problemlərin yaranacağı təqdirdə planların mövcud olması və qanunvericilikdə nəzərdə tutulan balans üzrə likvidlik əmsallarına riayət edilməsinə nəzarətin aparılması. Bank likvidlik əmsalını ARMB-nin tələblərinə uyğun olaraq hər ay hesablayır. Həmin əmsal aşağıda göstərilir:

- Yüksək likvidli aktivlərin tələb edildikdə ödənilən öhdəliklərə nisbəti kimi hesablanan ani likvidlik əmsalı ; 31 dekabr 2018-ci il tarixində bu əmsal 30% (2017: 30%) təşkil etmişdir.

ARMB-nin təlimatlarına əsasən Bank ani likvidlik əmsalını gündəlik orta likvid aktivlərin gündəlik orta likvid öhdəliklərə nisbəti kimi hesablayır. Bu əmsal Bankın yerli standartlara uyğun hazırlanmış maliyyə hesablarından çıxarılan qalıqlara əsasən hesablanır.

Xəzinədarlıq Departamenti maliyyə aktivləri və öhdəlikləri üzrə likvidlik profilinə dair məlumat əldə edir. Bundan sonra, Xəzinədarlıq Departamenti Bankda kifayət qədər likvidliyin təmin edilməsi məqsədilə, əsasən satış üçün nəzərdə tutulan qısamüddətli likvid qiymətli kağızlardan, banklardakı depozitlərdən və banklararası kreditlərdən ibarət olan qısamüddətli likvid aktivlər üzrə portfelin adekvatlığını təmin edir.

Xəzinədarlıq və Maliyyə Departamentləri likvidlik mövqeyinə hər gün nəzarət edir və mütəmadi olaraq standart və daha əlverişsiz bazar şərtlərini əhatə edən müxtəlif ssenarilər əsasında likvidlik üzrə həssaslıq testləri aparır. Xəzinədarlıq və Maliyyə Departamentlərinin funksiyaları aşağıdakılardır:

- i. ARMB-nin minimum likvidlik tələblərinə riayət edilməsi (aktiv və öhdəliklərin faiz nisbəti 30%-dən az olmamalıdır);
- ii. pul vəsaitləri hərəkətinin proqnozlaşdırılması və lazım olduqda bu barədə APİK və İdarə Heyətinə hesabat verilməsi;
- iii. likvidlik konsentrasiyası riski baxımından iri əmanətçilərin monitorinqi;

“NBC BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2018-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
(Azərbaycan Manatı ilə)

25. MALİYYƏ RİSKLƏRİNİN İDARƏ EDİLMƏSİ (DAVAMI)

- iv. lazım olduqda, orta və qısamüddətli borc vəsaitlərinin əldə edilməsi üçün daxili və beynəlxalq bazarlarda fəal iştirakın təmin edilməsi; və
- v. Bankın kredit fəaliyyəti ilə əlaqədar olaraq pul vəsaitləri hərəkətinin monitorinqi.

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2018-ci il tarixinə aktivlər və öhdəliklər müqavilə üzrə ödəmə müddətlərinə görə təsnifləşdirilir. Cədvəldə göstərilən məbləğlər müqavilə üzrə diskont edilməmiş pul vəsaitlərinin hərəkətini əks etdirir. Bu cür diskont edilməmiş pul vəsaitlərinin hərəkəti balans hesabatındakı məbləğlərdən fərqlənir, belə ki, balansdakı məbləğlər diskont edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkətinə əsaslanır.

31 dekabr 2018-ci il tarixinə maliyyə alətlərinin ödəmə müddətlərinə görə təhlili aşağıda göstərilir:

	1 aya qədər	1 aydan 3 aya qədər	3 aydan 1 ilə qədər	1 ildən artıq	Müəyyən olunmamış ödəniş vaxtı	Gecik- dirilmiş	Cəmi
AKTİVLƏR							
Banklardan və digər maliyyə qurumlarından alınacaq vəsaitlər	3,932,183	2,133,024	3,159,979	9,295,898	-	-	18,521,084
Müştərilərə verilmiş kreditlər	10,952,554	8,419,640	20,927,153	144,610,834	-	3,977,598	188,887,779
Cəmi faiz yaradan aktivlər	14,884,737	10,552,664	24,087,132	153,906,732	-	3,977,598	207,408,863
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	7,253,168	-	-	-	-	-	7,253,168
Digər məcmu gəlirlər vasitəsi ilə ədalətli dəyərdə tanınan kapital alətləri	-	-	-	-	760,005	-	760,005
Digər maliyyə aktivləri	-	1,142,427	-	-	-	-	1,142,427
Cəmi aktivlər	22,137,905	11,695,091	24,087,132	153,906,732	760,005	3,977,598	216,564,463
ÖHDƏLİKLƏR							
Banklara ödəniləcək vəsaitlər	821,466	-	-	-	-	-	821,466
Digər maliyyə qurumlarına ödəniləcək vəsaitlər	2,651,813	3,692,437	10,282,257	77,357,687	22,936,662	38,354	116,959,210
Müştəri hesabları	9,332,892	11,637,503	47,340,094	19,645,808	9,754,707	-	97,711,004
Cəmi faiz yaradan öhdəliklər	12,806,171	15,329,940	57,622,351	97,003,495	32,691,369	38,354	215,491,680
Müştəri hesabları	8,114,241	-	-	-	-	-	8,114,241
Digər maliyyə öhdəlikləri	882,545	-	-	-	-	-	882,545
Cəmi öhdəliklər	21,802,957	15,329,940	57,622,351	97,003,495	32,691,369	38,354	224,488,466
Likvidlik intervalı	334,948	(3,634,849)	(33,535,219)	56,903,237	(31,931,364)	3,939,244	(7,924,003)
Faiz həssaslıq intervalı	2,078,566	(4,777,276)	(33,535,219)	56,903,237	(32,691,369)	3,939,244	(8,082,817)
Yığılmış faiz həssaslığı intervalı	2,078,566	(2,698,710)	(36,233,929)	(20,669,308)	(12,022,061)	(8,082,817)	-

Yuxarıdakı cədvəldə göstərilən müştəri hesabları və depozitləri üzrə nəzərdə tutulan öhdəliklərin ümumi məbləği gələcəkdə ödənilməsi tələb olunan nağd vəsaitləri mütləq şəkildə əks etdirmir. Belə ki, bu cür öhdəliklərin əksər hissəsi onların ödəmə müddətlərinin başa çatmasından əvvəl ləğv oluna bilər.

“NBC BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2018-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
(Azərbaycan Manatı ilə)

25. MALİYYƏ RİSKLƏRİNİN İDARƏ EDİLMƏSİ (DAVAMI)

31 dekabr 2017-ci il tarixinə maliyyə alətlərinin ödəmə müddətlərinə görə təhlili aşağıda göstərilir:

	1 aya qədər	1 aydan 3 aya qədər	3 aydan 1 ilə qədər	1 ildən artıq	Müəyyən olunmamış ödəniş vaxtı	Gecik- dirilmiş	Cəmi
AKTİVLƏR							
Banklardan və digər maliyyə qurumlarından alınacaq vəsaitlər	3,262,871	4,772,056	10,389,671	682,999	-	-	19,107,597
Müştərilərə verilmiş kreditlər	7,749,694	3,381,851	11,704,236	116,857,115	-	548,912	140,241,807
Cəmi faiz yaradan aktivlər	11,012,565	8,153,907	22,093,907	117,540,114	-	548,912	159,349,404
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	4,906,705	-	-	-	-	-	4,906,705
Satılabilən investisiya qiymətli kağızları	-	-	-	-	760,005	-	760,005
Digər maliyyə aktivləri	1,112,332	-	-	-	-	-	1,112,332
Cəmi aktivlər	17,031,602	8,153,907	22,093,907	117,540,114	760,005	548,912	166,128,446
ÖHDƏLİKLƏR							
Banklara ödəniləcək vəsaitlər	96,251	192,501	866,255	176,459	-	-	1,331,466
Digər maliyyə qurumlarına ödəniləcək vəsaitlər	6,136,201	8,642,592	15,906,380	38,673,797	12,335,444	19,383	69,378,353
Müştəri hesabları	4,708,387	9,761,092	33,829,730	7,861,432	14,191,121	-	70,351,762
Cəmi faiz yaradan öhdəliklər	10,940,839	18,596,185	38,266,921	46,711,688	26,526,565	19,383	141,061,581
Müştəri hesabları	5,170,444	-	-	-	-	-	5,170,444
Digər maliyyə öhdəlikləri	223,509	-	-	-	-	-	223,509
Cəmi öhdəliklər	16,334,792	18,596,185	38,266,921	46,711,688	26,526,565	19,383	146,455,534
Likvidlik intervalı	696,810	(10,442,278)	(16,173,014)	70,828,426	(25,766,560)	529,529	19,672,912
Faiz həssashq intervalı	71,726	(10,442,278)	(16,173,014)	70,828,426	(26,526,565)	529,529	18,287,823
Yığılmış faiz həssashqı intervalı	71,726	(10,370,553)	(26,543,567)	44,284,859	17,758,294	18,287,823	

Yuxarıdakı cədvəldə müştəri hesabları müqavilə üzrə ödəmə müddətlərinə görə təsnifləşdirilmişdir. Lakin, Azərbaycan Respublikası Mülki Məcəlləsinə uyğun olaraq fiziki şəxslər öz depozitləri üzrə hesablanmış faizləri itirmək şərtilə, həmin depozitləri ödəmə müddətindən əvvəl geri götürə bilərlər.

Bank rəhbərliyinin fikrincə aktiv və öhdəliklərin ödəmə müddətlərinin və faiz dərəcələrinin uyğunluğu və/və ya nəzarət olunan uyğunsuzluğu Bankın idarə olunması üçün əsas amillərdir. Ümumiyyətlə, banklarda bu göstəricilərə tam uyğunluq təmin edilmir. Belə ki, əməliyyatlar çox zaman qeyri-müəyyən müddətə aparılır və fərqli xarakter daşıyır. Bu göstəricilər üzrə uyğunsuzluq potensial olaraq gəlirliliyi artırır, lakin eyni zamanda zərərin baş vermə riskini yüksəldə bilər. Aktiv və öhdəliklərin ödəmə müddətləri, eləcə də ödəmə müddətləri tamamlandıqdan sonra faiz hesablanan öhdəliklərin münasib dəyərle əvəz edilməsi imkanı, Bankın likvidliyinin və faiz dərəcələri və mübadilə məzənnələrinin dəyişəcəyi halda onun risklərinin qiymətləndirilməsi üçün əsas amillər hesab olunur.

Rəhbərlik hesab edir ki, müştəri hesablarının böyük hissəsinin “tələb edilənədək” statusuna malik olmasına baxmayaraq, həmin vəsaitlərin əmanətçilərin sayına və növünə görə diversifikasiyası, eləcə də Bankın təcrübəsi göstərir ki, bu cür vəsaitlər Bankın fəaliyyəti üçün uzunmüddətli və sabit maliyyə mənbəyi yaradır.

“NBC BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2018-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
(Azərbaycan Manatı ilə)

26. KAPİTALIN İDARƏ OLUNMASI

Kapitalın idarə olunmasında Bankın məqsədi Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının (“ARMB”) kapitalın məbləği ilə bağlı müəyyən etdiyi tələblərə riayət edilməsini, Bankın fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətinin və kapitalın adekvatlığı əmsalının 12% həcmində saxlanması üçün kifayət qədər kapital bazasının saxlanılmasını təmin etməkdir. Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının müəyyən etdiyi kapital adekvatlığı əmsallarına riayət edilməsinə Bankın İdarə Heyətinin Sədri, Baş Mühəsib, Daxili Audit Departamentinin Direktoru və Müşahidə Şurasının Sədri tərəfindən baxılmış və təsdiqlənmiş müvafiq hesablamalardan ibarət aylıq hesabatlar vasitəsilə nəzarət edilir. Kapitalın idarə olunmasının digər məqsədləri hər il qiymətləndirilir.

ARMB-nin kapitalın məbləği ilə bağlı mövcud tələblərinə görə banklar:

- (a) məcmu kapitalın minimum məbləğini 50,000,000 AZN (2017: 50,000,000 AZN) həcmində saxlamalı;
- (b) məcmu kapitalın risk dərəcəsi üzrə ölçülmüş aktivlərə nisbətini (“məcmu kapitalın adekvatlığı əmsalı”) minimum 10% (2017: 10%) və
- (c) 1-ci dərəcəli kapitalın risk dərəcəsi üzrə ölçülmüş aktivlərə nisbətini (“1-ci dərəcəli kapitalın adekvatlığı əmsalı”) minimum 5% (2017: 5%) və ya yuxarı saxlanılmasını təmin etməlidir.

ARMB-nin məcmu kapital adekvatlığı əmsallarının hesablanması məqsədilə, 31 dekabr 2018-ci il tarixinə Bankın məcmu kapitalı 56,694,230 AZN (2017: 55,794,701AZN) və nizamnamə kapitalı 31 dekabr 2018-ci il tarixinə 64,000,205 AZN (2017: 64,000,205 AZN) təşkil edir.

Bankın ARMB-nin “Bank kapitalının və onun adekvatlığının hesablanması Qaydaları” əsasında hesablanmış kapital strukturu aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

	31 dekabr 2018-ci il	31 dekabr 2017-ci il
Cəmi kapital*	56,694,230	55,794,701
Riski ölçüləbilən aktivlər	232,030,750	180,601,858
Kapital adekvatlığı (%)	24.43%	30.89%

* Müvafiq məlumat prudensial hesabat əsaslanaraq əks etdirilmişdir.

Bank həmçinin Kapitalın Qiymətləndirilməsi və Kapital Standartları haqqında Beynəlxalq Konvergensiya (aprel 1998-ci il tarixində yenidən işlənmişdir) və “Bazel I” adlanan bazar risklərini əks etdirən Kapital haqqında Bazel Sazişinə Əlavədə (noyabr 2005-ci ildə yenidən işlənmişdir) müəyyən edilən Bazel sazişinin tələbləri əsasında hesablanmış kapitalın adekvatlığı səviyyəsinə nəzarət edir. ARMB-nin “Bank kapitalının və onun adekvatlığının hesablanması Qaydaları” bank nəzarəti üzrə Bazel Komitəsinin müəyyən etdiyi prinsiplərə müvafiqdir.

27. TƏƏHHÜDLƏR VƏ ŞƏRTİ ÖHDƏLİKLƏR

Məhkəmə prosedurları. Vaxtaşırı olaraq və adi fəaliyyət gedişində Banka qarşı irəli sürülə biləcək iddialarla əlaqədar Rəhbərlik öz təxminlərinə, daxili və peşəkarların məsləhətlərinə əsasən hesab edir ki, bu iddialarla bağlı heç bir əhəmiyyətli zərər baş verməyəcəkdir və müvafiq olaraq hazırkı konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında zərərlərin ödənilməsi üçün hər hansı ehtiyat yaradılmamışdır.

Vergi qanunvericiliyi. Azərbaycanın vergi, valyuta və gömrük qanunvericiliyi müxtəlif şərtlərə və tez-tez baş verə bilən dəyişikliklərə məruz qalır. Bankın əməliyyatlarına və fəaliyyətinə tətbiq edilən bu cür qanunvericiliyə dair Rəhbərliyin şərtlərinə müvafiq orqanlar tərəfindən etiraz edilə bilər.

“NBC BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2018-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
(Azərbaycan Manatı ilə)

27. TƏƏHHÜDLƏR VƏ ŞƏRTİ ÖHDƏLİKLƏR (DAVAMI)

Azərbaycan Respublikasında cərəyan edən son hadisələr göstərir ki, vergi orqanları qanunvericiliyi və mühakimələri şərh edərkən daha inandırıcı mövqe nümayiş etdirə bilər və keçmişdə nəzərdən keçirilməyən əməliyyat və fəaliyyətlərə yenidən baxa bilər. Bunun nəticəsində Banka qarşı böyük məbləğdə əlavə vergilər, cərimələr və faizlər hesablanı bilər. Vergi orqanları tərəfindən vergi ödəyicisinin son üç təqvim ilindən çox olmayan fəaliyyəti yoxlanıla bilər. Qanunvericiliklə müəyyən olunmuş xüsusi hallarda yoxlama daha artıq dövrləri əhatə edə bilər.

Rəhbərlik hesab edir ki, onun tərəfindən müvafiq qanunvericiliyin şərhü düzgündür və vergi, xarici valyuta və gömrüklə bağlı Bankın mövqeləri qorunacaqdır. Müvafiq olaraq, 31 dekabr 2018-ci il tarixinə potensial vergi öhdəlikləri üzrə hər hansı ehtiyat yaradılmamışdır.

Kapital məsrəfləri ilə bağlı öhdəliklər. 31 dekabr 2018-ci il tarixinə Bankın binaları və avadanlıqları, yaxud hər hansı digər sahəsi ilə əlaqədar olaraq müqavilə üzrə kapital məsrəfləri ilə bağlı öhdəlikləri olmamışdır.

Əməliyyat lizinqi ilə bağlı öhdəliklər. 31 dekabr 2018-ci il tarixinə Bankın ləğv oluna bilməyən əməliyyat lizinqi ilə bağlı əhəmiyyətli öhdəlikləri olmamışdır

Normativlərə və digər tələblərə uyğun hesablamalar. Rəhbərlik yerli qanunvericiliyin tələblərini şərh edərkən və Bankın aldığı borc vəsaitləri üzrə müqavilələrdə nəzərdə tutulan xüsusi şərtlərə riayət edib-etməməsinə müəyyən edərkən mülahizələr irəli sürmüşdür. Bu mülahizələrə hesablamaların aparılma metodları və bu cür xüsusi şərtlərə potensial uyğunsuzluq hallarının Banka təsiri daxildir. Rəhbərlik öz yanaşmasına və istifadə etdiyi qaydalara əsasən hesab edir ki, hazırkı maliyyə hesabatlarında qeydə alınan uyğunsuzluq hallarının maliyyə hesabatlarına təsirinin müəyyən edilməsi və nəzərə alınması düzgün şəkildə aparılmışdır. Əgər rəhbərliyin yanaşmasının düzgün olmadığı sübut olunarsa, Banka qarşı cərimələr və ya digər sanksiyalar tətbiq edilə bilər. Belə ki, Bankın alınmış borc vəsaitləri üzrə müqavilələrdə nəzərdə tutulan xüsusi şərtlərə riayət etməyəcəyi təqdirdə, həmin vəsaitlər vaxtından əvvəl geri alın bilər.

Kreditlərlə bağlı öhdəliklər. Bu maliyyə alətlərinin əsas məqsədi lazım olduqda müştərilərə maliyyə vəsaitlərinin təqdim edilməsini təmin etməkdir. Müştərinin üçüncü tərəflər qarşısında öz öhdəliklərini yerinə yetirə bilməyəcəyi halda, Bankın ödənişlər aparması ilə bağlı mütləq öhdəlikləri əks etdirən zəmanətlər və zəmanət akkreditivləri kreditlərlə eyni kredit risk daşıyır. Müəyyən şərtlər çərçivəsində müştərilər adından nəzərdə tutulan məbləğlərdə ödənişlərin həyata keçirilməsi üzrə Bankın yazılı öhdəliklərini əks etdirən sənədli və kommersiya akkreditivlərinə müvafiq mal təchizatı və ya nağd pul depozitləri formasında təminat alınır. Həmin sənədli və kommersiya akkreditivləri birbaşa kreditləşdirmə ilə müqayisədə az risk daşıyır.

Kreditlərin təqdim edilməsi üzrə öhdəliklərə kreditlər, zəmanətlər və ya akkreditivlər formasında kreditlərin verilməsi üçün rəhbərlik tərəfindən təsdiqlənmiş məbləğlərin istifadə edilməyən hissəsi daxildir. Kreditlərin verilməsi üzrə öhdəliklər ilə əlaqədar, Bank istifadə edilməmiş məbləğlərin istifadə edilməli olduğu halda, potensial olaraq istifadə edilməmiş öhdəliklərin ümumi məbləğinə bərabər məbləğdə zərərin yaranması riskinə məruz qalır. Lakin, kreditlərin verilməsi üzrə öhdəliklərin böyük hissəsi müştərilərin ödəmə qabiliyyəti ilə bağlı müəyyən tələblərə əməl etməsindən asılı olduğuna görə, ehtimal edilən zərərlərin məbləği istifadə edilməmiş öhdəliklərin ümumi məbləğindən azdır. Adətən uzunmüddətli öhdəliklər qısamüddətli öhdəliklər ilə müqayisədə daha yüksək kredit riskinə malik olduğu üçün, Bank kreditlərlə bağlı öhdəliklərin ödəmə müddətinə qədər qalan müddətə nəzarət edir. Kreditlərlə bağlı öhdəliklər aşağıdakılardan ibarət olmuşdur:

“NBC BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2018-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
(Azərbaycan Manatı ilə)

27. TƏƏHHÜDLƏR VƏ ŞƏRTİ ÖHDƏLİKLƏR (DAVAMI)

	31 dekabr 2018-ci il		31 dekabr 2017-ci il	
	Məbləğ	Ədalətli dəyər	Məbləğ	Ədalətli dəyər
İstifadə edilməmiş kredit xətləri	1,010,818	1,010,818	421,370	421,370
Zəmanət məktubları	8,010,215	8,010,215	-	-
Cəmi kreditlərlə bağlı öhdəliklər	9,021,033	9,021,033	421,370	421,370

İstifadə edilməmiş kredit xətləri, akkreditivlər və zəmanətlər üzrə müqavilədə nəzərdə tutulan ümumi borc məbləği mütləq şəkildə pul vəsaitləri üzrə gələcək tələbləri əks etdirmir, belə ki, həmin öhdəliklərin müddəti borcalana vəsaitlər təqdim edilmədən başa çatır və ya ləğv oluna bilər. 31 dekabr 2018-ci il tarixinə kreditlərlə bağlı öhdəliklərin ədalətli dəyəri 9,021,033 AZN (2017: 421,370 AZN) təşkil etmişdir.

28. MALİYYƏ ALƏTLƏRİNİN ƏDALƏTLİ DƏYƏRİ

Ədalətli dəyər, məcburi satış və ya ləğv etmə halları istisna olmaqla, maraqlı tərəflər arasında cari əməliyyat zamanı maliyyə alətinin mübadilə edilə bildiyi məbləği əks etdirir və ən yaxşı olaraq aktiv bazar qiyməti ilə təsdiqlənir.

Maliyyə alətlərinin təxmin edilən ədalətli dəyəri Bank tərəfindən mövcud bazar məlumatlarından (əgər mövcud olarsa) və müvafiq qiymətləndirmə metodlarından istifadə etməklə müəyyən edilmişdir. Lakin, təxmin edilən ədalətli dəyərin müəyyən edilməsi üçün bazar məlumatlarını şərh edərkən peşəkar mülahizələr irəli sürmək tələb edilir. Azərbaycan Respublikasında inkişaf etməkdə olan bazar iqtisadiyyatına xas xüsusiyyətlər müşahidə olunmaqdadır, lakin iqtisadi şərtlər maliyyə bazarlarında aktivliyin həcmi məhdudlaşdırmaqda davam edir. Bazar qiymətləri köhnəlmiş ola bilər və ya aşağı qiymətlərlə satışın dəyərini əks etdirə bilər və bu səbəbdən maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini əks etdirməyə bilər. Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini müəyyən edərkən Rəhbərlik bütün mövcud bazar məlumatlarından istifadə edir.

Bank müəyyən qiymətləndirmə üsulları ilə maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini açıqlamaq üçün aşağıdakı qiymətləndirmə səviyyələrindən istifadə edir:

Səviyyə 1: fəal bazarda alınıb-satılan maliyyə alətlərinin (ictimai satışa çıxarılan törəmələr, ticarət və satıla bilən qiymətli kağızlar və s.) ədalətli dəyəri hesabat dövrünün sonunda bazar qiymətlərinə əsaslanır. Bank tərəfindən saxlanılan maliyyə aktivləri üçün istifadə olunan bazar qiyməti cari təklif qiymətini əks etdirir. Bu alətlər 1-ci səviyyəyə daxil edilir.

Səviyyə 2: fəal bazarda alınıb-satıla bilməyən maliyyə alətlərinin (hesabdan əlavə törəmələr) ədalətli dəyəri müəssisənin təxminlərinə daha az etibar edərək və mümkün qədər müşahidə edilən bazar məlumatlarına əsaslanan qiymətləndirmə üsullarından istifadə etməklə müəyyən edilir. Ədalətli dəyər aləti tələb olunan bütün əhəmiyyətli müşahidələr mövcuddursa, alət 2-ci səviyyəyə aid edilir.

Səviyyə 3: Bir və ya daha çox əhəmiyyətli amillər müşahidə oluna bilən bazar məlumatlarına əsaslanan bilmərsə, bu maliyyə aləti 3-cü səviyyəyə aid edilir. Bu hal bazara çıxarılmamış qiymətli kağızlar üçün nəzərdə tutulur.

“NBC BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2018-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
(Azərbaycan Manatı ilə)

28. MALİYYƏ ALƏTLƏRİNİN ƏDALƏTLİ DƏYƏRİ (DAVAMI)

Aşağıdakı cədvəl maliyyə alətlərini ədalətli dəyər iyerarxiyasının səviyyəsilə müəyyən edilən ədalətli dəyərlə təhlil edir:

	31 dekabr 2018-ci il			
	1-ci Səviyyə	2-ci Səviyyə	3-cü Səviyyə	Cəmi
MALİYYƏ AKTİVLƏRİ				
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	7,253,168	-	-	7,253,168
Banklardan və digər maliyyə qurumlarından alınacaq vəsaitlər	-	-	18,521,084	18,521,084
Müştərilərə verilmiş kreditlər	-	-	188,887,779	188,887,779
Digər məcmu gəlirlər vəsaiti ilə ədalətli dəyərdə tanınan kapital alətləri	-	-	760,005	760,005
Digər maliyyə aktivləri	-	-	1,142,427	1,142,427
Cəmi maliyyə aktivləri	7,253,168	-	209,311,295	216,564,463
MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ				
Banklara ödəniləcək vəsaitlər	-	-	821,466	821,466
Digər digər maliyyə qurumlarına ödəniləcək vəsaitlər	-	-	116,959,210	116,959,210
Müştəri hesabları	-	-	105,825,245	105,825,245
Təxirə salınmış mənfəət vergisi öhdəliyi	-	-	-	-
Digər maliyyə öhdəlikləri	-	-	882,545	882,545
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	-	-	224,488,466	224,488,466
31 dekabr 2017-ci il				
	1-ci Səviyyə	2-ci Səviyyə	3-cü Səviyyə	Cəmi
MALİYYƏ AKTİVLƏRİ				
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	4,906,705	-	-	4,906,705
Banklardan və digər maliyyə qurumlarından alınacaq vəsaitlər	-	-	19,107,597	19,107,597
Müştərilərə verilmiş kreditlər	-	-	140,241,807	140,241,807
Satılabilən investisiya qiymətli kağızları	-	-	760,005	760,005
Digər maliyyə aktivləri	-	-	1,112,332	1,112,332
Cəmi maliyyə aktivləri	4,906,705	-	161,221,741	166,128,446
MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ				
Banklara ödəniləcək vəsaitlər	-	-	1,331,466	1,331,466
Digər maliyyə qurumlarına ödəniləcək vəsaitlər	-	-	69,378,353	69,378,353
Müştəri hesabları	-	-	75,522,206	75,522,206
Təxirə salınmış mənfəət vergisi öhdəliyi	-	-	-	-
Digər maliyyə öhdəlikləri	-	-	223,509	223,509
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	-	-	146,455,534	146,455,534

“NBC BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2018-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
(Azərbaycan Manatı ilə)

28. MALİYYƏ ALƏTLƏRİNİN ƏDALƏTLİ DƏYƏRİ (DAVAMI)

Amortizasiya olunmuş maya dəyərində qeydə alınan maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri aşağıda göstərilir:

	31 dekabr 2018-ci il		31 dekabr 2017-ci il	
	Qalıq dəyəri	Ədalətli dəyəri	Qalıq dəyəri	Ədalətli dəyəri
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	7,253,168	7,253,168	4,906,705	4,906,705
Banklardan və digər maliyyə qurumlarından alınacaq vəsaitlər	18,521,084	18,521,084	19,107,597	15,286,077
Müştərilərə verilmiş kreditlər	188,887,779	174,117,417	142,784,963	112,193,445
Digər məcmu gəlirlər vasitəsi ilə ədalətli dəyərdə tanınan kapital alətləri Satılabilən investisiya qiymətli kağızları	760,005	760,005	760,005	760,005
Digər maliyyə aktivləri	1,142,427	1,142,427	1,112,332	1,112,332
Banklara ödəniləcək vəsaitlər	821,466	821,466	1,331,466	1,331,466
Digər maliyyə qurumlarına ödəniləcək vəsaitlər	116,959,210	112,245,856	69,378,353	55,502,682
Müştəriləri hesabları	105,825,245	104,771,895	75,522,206	75,522,206
Təxirə salınmış mənfəət vergisi öhdəliyi	-	-	-	-
Digər maliyyə öhdəlikləri	882,545	882,545	223,509	223,509

Satış üçün nəzərdə tutulmuş investisiyalara daxil olunmuş kapital səhmlərinin 2018-ci il ərzində ilkin dəyəri dəyişməmişdir və 760,005 AZN (2017-ci ildə dəyişmişdir: 760,005 AZN) təşkil etmişdir. Bu səhmlər açıq satışda iştirak etmədiyini və düzgün ədalətli dəyərinin təyin edilməsində rəhbərliyin təxminlərinin mühüm diapozon təşkil etdiyini nəzərə almaqla ədalətli dəyərin qiymətləndirilməsi qeyri-mümkün hesab olunur.

29. ƏLAQƏLİ TƏRƏFLƏRLƏ ƏMƏLİYYATLAR

Tərəflər o zaman əlaqəli hesab olunur ki, onlar eyni qrupun nəzarəti altında olsun və ya onlardan biri digərinə nəzarət edə bilsin və yaxud maliyyə-təsərrüfat fəaliyyəti ilə bağlı qərar qəbul edərkən digər tərəfə əhəmiyyətli təsir göstərə bilsin. Əlaqəli tərəflər arasındakı münasibətləri nəzərə alarkən həmin münasibətlərin yalnız hüquqi formasına deyil, iqtisadi məzmununa da diqqət yetirilir.

31 dekabr 2018-ci il və 31 dekabr 2017-ci il tarixlərinə əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar üzrə qalıqlar aşağıdakı kimi olmuşdur:

	31 dekabr 2018-ci il		31 dekabr 2017-ci il	
	Əlaqəli tərəflərlə olan qalıqlar	Maliyyə hesabatlarında bu bənd üzrə cəmi məbləğ	Əlaqəli tərəflərlə olan qalıqlar	Maliyyə hesabatlarında bu bənd üzrə cəmi məbləğ
Müştərilərə verilmiş kreditlər	9,905,921	188,887,779	12,027,326	140,241,807
- səhmdarlar, onların yaxın ailə üzvləri və səhmdarların maraqlarını əks etdirən müəssisələr	8,735,138		11,876,389	
- müəssisənin rəhbər işçiləri yaxud onların yaxın ailə üzvləri	1,170,783		150,937	

“NBC BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2018-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
(Azərbaycan Manatı ilə)

29. ƏLAQƏLİ TƏRƏFLƏRLƏ ƏMƏLİYYATLAR (DAVAMI)

	31 dekabr 2018-ci il		31 dekabr 2017-ci il	
	Əlaqəli tərəflərlə olan qalıqlar	Maliyyə hesabatlarında bu bənd üzrə cəmi məbləğ	Əlaqəli tərəflərlə olan qalıqlar	Maliyyə hesabatlarında bu bənd üzrə cəmi məbləğ
İstifadə edilməmiş kredit öhdəlikləri	-	1,010,818	263,867	421,370
<i>Azərbaycan Manatı ilə</i>				
- səhmdarlar, onların yaxın ailə üzvləri və səhmdarların maraqlarını əks etdirən müəssisələr	-		259,780	
- müəssisənin rəhbər işçiləri yaxud onların yaxın ailə üzvləri	-		4,087	
Müştəriləri hesabları	25,354	105,825,265	189,308	75,522,206
<i>Azərbaycan Manatı ilə</i>				
- səhmdarlar, onların yaxın ailə üzvləri və səhmdarların maraqlarını əks etdirən müəssisələr	-		69,590	
- müəssisənin rəhbər işçiləri yaxud onların yaxın ailə üzvləri	25,354		119,718	

31 dekabr 2018-ci il və 31 dekabr 2017-ci il tarixlərinə tamamlanan il üzrə mənfəət və zərər hesabatına aşağıdakı əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar daxildir:

	31 dekabr 2018-ci il tarixində başa çatmış il üzrə		31 dekabr 2017-ci il tarixində başa çatmış il üzrə	
	Əlaqəli tərəflərlə olan əməliyyatlar	Maliyyə hesabatlarında bu bənd üzrə cəmi məbləğ	Əlaqəli tərəflərlə olan əməliyyatlar	Maliyyə hesabatlarında bu bənd üzrə cəmi məbləğ
Faiz gəliri	1,119,876	17,993,748	614,531	14,304,234
<i>Azərbaycan Manatı ilə</i>				
- səhmdarlar, onların yaxın ailə üzvləri və səhmdarların maraqlarını əks etdirən müəssisələr	991,536		569,334	
- müəssisənin rəhbər işçiləri yaxud onların yaxın ailə üzvləri	128,340		45,197	
Ehtimal edilən zərər üzrə ehtiyat	(27,006)	(1,375,718)	(27,084)	(4,345,365)
<i>Azərbaycan Manatı ilə</i>				
- səhmdarlar, onların yaxın ailə üzvləri və səhmdarların maraqlarını əks etdirən müəssisələr	-		(9,570)	
- müəssisənin rəhbər işçiləri yaxud onların yaxın ailə üzvləri	(27,006)		(17,514)	
Faiz xərcləri	(52,740)	(11,023,008)	(2,551)	(6,478,650)
<i>Azərbaycan Manatı ilə</i>				
- səhmdarlar, onların yaxın ailə üzvləri və səhmdarların maraqlarını əks etdirən müəssisələr	-		-	
- müəssisənin rəhbər işçiləri yaxud onların yaxın ailə üzvləri	(52,740)		(2,551)	

“NBC BANK” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2018-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
(Azərbaycan Manatı ilə)

29. ƏLAQƏLİ TƏRƏFLƏRLƏ ƏMƏLİYYATLAR (DAVAMI)

	31 dekabr 2018-ci il tarixində başa çatmış il üzrə		31 dekabr 2017-ci il tarixində başa çatmış il üzrə	
	Əlaqəli tərəflərlə olan əməliyyatlar	Maliyyə hesabatlarında bu bənd üzrə cəmi məbləğ	Əlaqəli tərəflərlə olan əməliyyatlar	Maliyyə hesabatlarında bu bənd üzrə cəmi məbləğ
Haqq və komissiyon gəlirləri	140,362	1,847,375	208,904	1,020,497
- səhmdarlar, onların yaxın ailə üzvləri və səhmdarların maraqlarını əks etdirən müəssisələr	134,999		201,144	
- müəssisənin rəhbər işçiləri yaxud onların yaxın ailə üzvləri	5,363		7,760	
İnzibati və digər əməliyyat xərcləri	(1,066,801)	(7,220,638)	(1,377,454)	(5,573,229)
- səhmdarlar, onların yaxın ailə üzvləri və səhmdarların maraqlarını əks etdirən müəssisələr	(227,741)		(531,285)	
- müəssisənin rəhbər işçiləri yaxud onların yaxın ailə üzvləri	(839,060)		(846,169)	

30. HESABAT DÖVRÜNDƏN SONRA BAŞ VERMİŞ HADİSƏLƏR

Azərbaycanın Respublikasının Prezidenti əhalinin sosial rifahının yaxşılaşdırılması və 21 fevral 2015-ci il və 21 dekabr 2015-ci il tarixlərində yerli valyutanın devalvasiyası səbəbindən xarici valyutada olan kreditlərlə bağlı yaranmış problemlərin həlli üçün kompensasiyaların ödənilməsi barədə 28 fevral 2019-cu il tarixli Fərman imzalamışdır. Fərmana əsasən ödəniləcək kompensasiyalar çərçivəsində bankın problemlə kreditlər üzrə yaratdığı ehtiyatlardan geri qaytarılacaq məbləğ 649,183 AZN (75,632 AZN, 563,415 ABŞ dolları, 10,136 AVRO) təşkil edir.

Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatasının Banka ünvanladığı məktuba əsasən 2019-cu il ərzində 572 müştərinin ümumi məbləği 1,209,692 AZN dəyərində krediti restrukturizasiya ediləcəkdir.